

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት
 ልሳነ- ሕግ ጋዜጣ
 LISAN HIG GAZETA
 OF THE BENISHANGUL — GUMUZ REGIONAL STATE
 የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል መንግስት
 ም/ቤት ጠባቂነት የወጣ

17th Year No 43
 Assosa July 2003

17 ኛ ዓመት ቁጥር 43 አሰላ
 ሐምሌ 1995

አዋጅ ቁጥር 43/1995 ዓ.ም.

የቤኒሻንጉል-ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ገቢ ግብር

አዋጅ

የቤኒሻንጉል-ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት በክልሉ ውስጥ የማኅበራዊና ኢኮኖሚ ግንኙነቶችና ተቋሞችን ለማሳደርና ለማስፋፋት አዲስ ምዕራፍ የከፈተ በመሆኑ፤ በነዚህም ሁኔታዎች መፈጠር ምክንያት አሁን በሥራ ላይ ያለውን የገቢ ግብር ሥርዓት በመለወጥና በማስተካከል በነፃ ገበያ ሥርዓት ውስጥ ስለተለያዩ የገቢ ምንጮች ከሚሠራባቸው የገንዘብ ነክ ጉዳይ መርሆዎች ጋር እንዲዋሃድ ማድረግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

የግብር ሥርዓቱን ዘመናዊ ለማድረግና የግብር መሠረቱን በማስፋት ቁጠባንና ኢንቨስትመንትን በማበረታታት ፈጣን የኢኮኖሚ ዕድገት ለማምጣት የሚያግዝ መሆኑ ስለታመነበት፤

በተሻሻለው የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ሕገ-መንግስት አንቀጽ 49 ንዑስ አንቀጽ 1/3/3/1 ድንጋጌ መሠረት የሚከተለው ታውጃል፡፡

Proclamation No 43/2003

BENISHANGUL GUMUZ REGIONAL STATE INCOME TAX PROCLAMATION NO.43/2003

WHEREAS, Benishangul Gumuz regional state inaugurates a new era in social and economic relations and institutions in the region;

WHEREAS, in consequence of these developments, the existing system of Income Tax needs to be changed and adjusted to the basic principles of fiscal treatment in a free market economy;

WHEREAS, it is believed that modernizing the tax system & broadening the tax base promotes economic growth by encouraging saving and investment;

Now THEREFORE, in accordance with Article 49 sub article 3/3/1/ of , Benishangul Gumuz regional state Constitution, it is hereby proclaimed as follows:

ምዕራፍ
መሠረታዊ ድንጋጌዎች

ክፍል 1

ጠቅላላ

1 አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግሥት የገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 43/1995ዓ.ም. ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2 ትርጓሜ

በዚህ አዋጅ ውስጥ የተለየ ትርጉም በግልፅ ካልተሰጣቸው በስተቀር በሌሎች የኢትዮጵያ ሕጎች ትርጉም የተሰጣቸው ቃላት በተተረጎሙበት ሕግ የተሰጣቸውን ትርጉም ይይዛሉ።

በዚህ አዋጅ አፈጻጸም የሚከተሉት ቃላትና ሐረጎች ከዚህ በታች የተሰጣቸው ትርጓሜ ይኖራቸዋል።

1 “ሰው” ማለት ማንኛውም ግለሰብ፣ ድርጅት ወይም ማኅበር ሲሆን፣ ሌላን ሰው በመወከል ተቀማጭነቱ በኢትዮጵያ ውስጥ

CHAPTER I

SUBSTANTIVE PROVISIONS

SECTION 1

GENERAL

1. Short Title

This Proclamation may be cited as the “Benishangul Gumuz Regions State Income Tax Proclamation No.43/2003”.

2. Definitions

In this proclamation, the meanings of terms defined in other laws Ethiopia apply unless a different meaning is expressly provided herein. For the purposes of this proclamation the following terms shall have the meanings given to them hereunder.

1 “ person” shall mean any individual, body, or association of persons (including a business in Ethiopia on behalf of the principal).

ሆኖ የንግድ ሥራ የሚካሄድ የንግድ ወኪልን ይጨምራል።

2 “ድርጅት” ማለት የንግድ ሥራ የሚያካሄድ ማናቸውም ከባንያ ወይም የተመዘገበ የሽርክና ማኅበር ወይም ከከባንያ ወይም ከተመዘገበ የሽርክና ማኅበር ጋር ተመሳሳይ የሆነና በውጭ አገር ሕግ መሠረት የተቋቋመ ድርጅት ወይም ማናቸውም የመንግሥት የልማት ሥራ ድርጅት የገንዘብ ድርጅት ሲሆን፣ በውጭ ሀገር ያለን አካል በመወከል በኢትዮጵያ ውስጥ የንግድ ሥራ የሚካሄደውን ወኪል እና ፀንቶ በሚሠራበት በኢትዮጵያ ወይም በሌላ አገር ሕግ የተመሠረተ ወይም ዕውቅና ያገኘ ቢሆንም ባይሆንም እንደ ድርጅት የሚንቀሳቀስ ይጨምራል፤

3 “የሰዎች ኅብረት” ማለት ግለሰቦች አባል የሆኑበት ማህበር ወይም ግለሰብ ያልሆኑ አንድ ወይም ከአንድ በላይ አባላትን የሚጨምር ማህበር ሲሆን፣ ለድርጅት በተሰጠው ትርጉም ውስጥ የሚካተቱ ማህበራትን አይጨምርም።

4 “ግንኙነት ያላቸው ሰዎች” ማለት

i) የተፈጥሮ ሰው እና

ሀ. የዚህ የተፈጥሮ ሰው ማናቸውም ዘመድ፣ ወይም

ለ. ዘመዱ ተጠቃሚ

የሚሆኑበት ወይም ሊሆንበት የሚችል የባለአደራ ተቋም ወይም

2. “ Body “ shall mean any company , registered partnership, entity formed under foreign law resembling a company or registered partnership, or any public enteric formed under foreign law resembling a company or registered partnership, or any public enterprise or public financial agency that carries out business activities including body of persons corporate or unincorporated whether created or recognized under a law in force Ethiopia or elsewhere and any foreign body’s business agent doing business in Ethiopia on behalf of the principal.

3) “ Association of Persons” shall mean an association of individuals or an association that includes one or more members who are not individuals, but not including any association falling within the definition of “body”

4) “ Related person” means:

i) a natural person and.

a) any relative of that natural person: or

b) a trust in respect of which such relative is or may be a beneficiary: or

ii) ባለአደራ ተቋም እና የዚሁ ባለአደራ ተቋም ተጠቃሚ የሆነ ወይም ሊሆን የሚችል ሰው፤

iii) የሽርክና ማህበር፣ የጋራ ልማት ማህበር፣ የሕግ የሰውነት መብት ያላገኘ ድርጅት ወይም የግል ኩባንያ እና

ሀ/ የእነዚህ አባል የሆነ ማናቸውም ሰው

ለ/ እንደ ሁኔታው የሽርክና ማህበር፣ የጋራ ልማት ማህበር፣ የሕግ የሰውነት መብት ያላገኘ ድርጅት ወይም የግል ኩባንያ እና

iv) ዝግ ከሆነ ኮርፖሬሽን በስተቀር በሕግ የሰውነት መብት ያላገኘ ድርጅት እና፤

ሀ/ በሕግ የሰውነት መብት ካላገኘ ድርጅት በስተቀር ማናቸውም ሰው ወይም ይህ ሰው እና በዚህ ትርጉም መሠረት ከዚህ ሰው ጋር ግንኙነት ያላቸው ሰዎች፤

i) በ አንድ ኩባንያ ውስጥ ያለውን ድምፅ የመስጠት መብት፤

ii) የአንድ ኩባንያ ካፒታል ወይም ትርፍ የመከፋፈል መብት በቀጥታ ወይም ከአንድ በላይ በሆነ ኩባንያ መካከል ባለ አገናኝ ኩባንያ፣ የሽርክና ማህበር ወይም ባለአደራ ተቋም አማካኝነት፤ 0%/አሥር በመቶ/ እና ከዚህ በላይ የያዙ በሚሆንበት ጊዜ፤

ለ/ በተራ ፊደል /ሀ/ በመጀመሪያ የተጠቀሰው ሰው ወይም ይህ ሰው እና በዚህ ትርጉም መሠረት ከዚህ ሰው ጋር ግንኙነት ያለው ሰው በሕግ የሰውነት

ii) a trust and a person who is or may be a beneficiary in respect of that trust: or

iii) a partnership, joint venture, or unincorporated association, or body or private company: and

a) any member thereof: or

b) Any other person where that person and a member of such partnership, joint venture, or unincorporated association or body, or private company as the case may be are related persons in terms of this definition: or.

iv) an incorporated company, other than a closed and

a) a person, other than an incorporated company, where that person or a person and other persons related to the first mentioned person in terms of this definition control 10 percent or more of;

i) the right to vote in the first mentioned company; or

ii) the right to distribution of capital or profits of the first-mentioned company, either directly or through one or more interposed companies, partnerships, or trusts; where they control 10 percent or more of the share; or

b) any other incorporated company in which the first mentioned person referred to in (a) or that person and a person related to that first mentioned person in terms of this

መብት በተሰጠው ኩባንያ ውስጥ፤

1 በኩባንያ ውስጥ ያለውን ድምፅ የመስጠት መብት፤

2 በመጀመሪያ የተጠቀሰው ኩባንያ ካፒታል ወይም ትርፍ የመከፋፈል መብት፤ በቀጥታ ወይም በአንድ ወይም አንድ በላይ በሆኑ ኩባንያዎች መካከል ባለ አገናኝ ኩባንያ፤ የሽርክና ማህበር ወይም ባለአደራ ተቋም አማካኝነት 0% /አሥር በመቶ/ እና ከዚህ በላይ የያዙ በሚሆንበት ጊዜ፤

ሐ/ ማናቸውም ሰው፤ ይህ ሰው እና በተራ ፊደል /ሀ/ የተመለከተው ሰው ወይም በተራ ፊደል /ለ/ የተመለከተው በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው ድርጅት ከዚህ ትርጉም መሠረት ግንኙነት ያላቸው ሰዎች ሆነው የተቆጠሩ በሚሆንበት ጊዜ፤ ወይም

መ/ ማናቸውም ሰው፤ በዚህ ትርጉም መሠረት በተራ ፊደል /ሐ/ ከተመለከተው ሰው ጋር ግንኙነት ያለው ሆኖ የተቆጠረ በሚሆንበት ጊዜ፤

5 “ዝምድና” ማለት

1 ግለሰብ እና የትዳር ጓደኛ

2 ወደ ላይ በቀጥታ ወይም ወደታች የሚቆጠሩ ዘመዶች፤ ወንድም፤ እህት፤ አጎት ልጅ፤ የእንጀራ አባት፤ የእንጀራ እናት፤ የእንጀራ ልጅ ወይም የግለሰብ

definition controls 10 percent or more of :

i) the right to vote in the first mentioned company , or

ii) the rights to distributions of capital or profits of the first-mentioned company, either directly or through one or more interposed companies, partnerships, or trusts; or

c) any person where that person and the person referred to in (a) or the other incorporated company referred to in (b) are related persons in terms of this definition; or

d) any person relation to the person referred to in (c) in terms of this definition; or

5. “ Relative” in relation to a natural person; means:

i) the spouse of the person; or

ii) an ancestor, lineal descendant, brother, sister, uncle, aunt, nephew, niece stepfather, stepmother, stepchild, or adopted child of that person or of the spouse, and in the case of an adopted child the adoptive parent; or

ወይም የትዳር ንደኛው የጉዲፈቻ ልጅን በተመለከተ የጉዲፈቻ አሳዳጊዎች ወይም

3 በንዑስ አንቀጽ 2 የተመለከተው ማናቸውም ሰው ትዳር ንደኛ እና ለዚህ ትርጉም አፈጻጸም ማናቸውም የጉዲፈቻ ልጅ፣ ከጉዲፈቻ አሳዳጊው ጋር የመጀመሪያ ደረጃ ዝምድና እንዳለው ይቆጠራል።

6 “የንግድ ሥራ” ወይም “ንግድ” ማለት በማናቸውም ሰው አማካኝነት ለትርፍ የሚከናወን የኢንዱስትሪ፣ የንግድ፣ የሙያ ወይም የጣልቃ ገብ ሥራ እንቅስቃሴ ወይም፣ በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ እንደንግድ ሥራ ዕውቅና የተሰጠው ማናቸውም ሌላ እንቅስቃሴ ነው።

7 ግብር ከፋይ ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት ግብር የመክፈል ግዴታ ያለበት ማናቸውም ሰው ነው።

8 ግብር ቀንሶ ገቢ የማድረግ ኃላፊነት የተጣለበት ሰው ማለት ማናቸውም በዚህ አዋጅ መሠረት ግብር ሰብስቦ ገቢ የማድረግ ኃላፊነት ያለበት ሰው ነው።

9 በቋሚነት የሚሠራ ድርጅት ማለት አንድ ሰው ግንድ ሥራውን በሙሉ ወይም በከፊል የሚያከናውንበት ቋሚ የግንድ ሥራ ቦታ ነው። የሚከተሉት በተለይ በቋሚነት የሚሠሩ የንግድ ድርጅት በመባል ይታወቃሉ።

ሀ/ የንግድ ሥራው የአስተዳደር ማዕከል፣

iii) the spouse of any person referred to in paragraph (ii) and for the purposes of this definition, any adopted child is treated as related to her /his adopted child is treated as related to her/his adoptive parent with in the first degree of consanguinity.

6. “ Business” or “Trade” shall mean any industrial. Commercial. Professional or vocational activity or any other activity recognized as trade by the commercial Code of Ethiopia and carried on by any person for profit.

7. “ Taxpayer” shall mean any person subject to tax under this proclamation.

8. “ Withholding Agent” shall mean any person with a tax collection obligation under this proclamation.

9) “ permanent Establishment” shall mean a fixed place of business through which the business of a person is wholly or partly carried on. The following shall, in particular, be considered to be a permanent establishment.

a) an a administrative, branch, factory,

ቅርንጫፍ፣ ፋብሪካ፣ የቴክኒክ ሥራዎች የሚከናወኑበት ሥፍራ ለዚህ አዋጅ አግባብነት እስካለው ድረስ ማናቸውም ሌላ የተፈጥሮ ሀብቶች ጥቅም ላይ በሚሉበት ሁኔታ የሚዘጋጁበት ሥፍራ ሕንፃ የሚገነባበት ቦታ ወይም የግንባታ ወይም የመግባጠም ሥራ የሚከናወኑበት ሥፍራ፤

ለ/ አንድ ሰው በቋማነት የሚሠራ ድርጅት የለውም የሚባለው ከዚህ በታች የተመለከቱትን ብቻ የሚያከናውን ከሆነ ነው።

1 ድርጅቱ የራሱ የሆኑትን ዕቃዎችና ሸቀጦች ለማከማቸት ወይም በናሙናነት ለማሳየት ብቻ የሚጠቀምበት ሲሆን፤

2 የራሱ የሆነውን የዕቃ ወይም የሸቀጥ ክምችት የሚይዘው በመጋዘን ለማስቀመጥ ወይም በናሙናነት ለማሳየት ብቻ ሲሆን፤

3 የራሱ የሆነውን የዕቃ ወይም የሸቀጥ ክምችት የያዘው በሌላ ሰው በማምረት ሂደት ውስጥ ጥቅም ላይ እንዲውል ለማድረግ ከሆነ፤

4 የተወሰነ ሥፍራ ያለውን የንግድ ሥራ ቦታውን የሚጠቀምበት ለንግድ ሥፍራው የሚውሉ ዕቃዎችን ወይም ሸቀጦችን ለመግዣ ወይም መረጃዎችን ለማሰባሰብ ብቻ የሆነ እንደሆነ፤

5 የተወሰነ ሥፍራ ያለውን የንግድ ሥራ ቦታውን የሚጠቀምበት የንግድ ሥራው

workshop, mine, quarry or any other place for the exploitation of natural resources, and a building site or place where construction and /or assembly works are carried out.

b) A person shall be considered not to have a permanent establishment if that person:

i) Uses facilities solely for the purpose of storage or display of storage or display of goods or , merchandise belonging to that person;

ii) Maintains a stock of goods or merchandise belonging to that person solely for the purpose of storage or display;

iii) Maintains stock of goods or merchandise belonging to that person solely for the purpose of processing by another person;

iv) Maintains a fixed place of business solely for the purpose of purchasing goods or merchandise or a collecting information for that person's business;

v) Maintains a fixed place of business solely for the purpose of carrying on, for that person's business, any other activity of a preparatory or.

የሚጠቅሙ ዝግጅቶችን ወይም ለዚህ ሥራው ብቻ የሚያግዙ ተግባሮችን ለማከናወን ከሆነ፣ ነው።

ሐ/ ከዚህ በላይ በተራፊደል /ሀ/አና/ለ/ የተነገረው ቢኖርም፣ ወኪል፣ ከዚህ በታች በፊደል/ሀ/ የተመለከተው ተፈጻሚ የሚሆንበትን ራሱን ችሎ የሚሠራን ወኪል ሳይጨምር፣

አንድን ሰው ወክሎ የሚሠራ ከሆነ ወይም በወክለው ሰው ስም ውል የመፈጸም ሥልጣን ያለውና ይህንን ሥልጣኑን አዘውትሮ የሚጠቀምበት ከሆነ፣ ወኪል ወኪሉ እርሱን ወክሎ የሥራ እንቅስቃሴውን በሚያከናውንበት ቦታ በቋሚነት የሚሠራ ድርጅት እንዳለው ይቆጠራል። ሆኖም ወኪሉ ሥራውን የሚያከናውንበት የተወሰነ ሥፍራ ያለው ቢሆንም በቋሚነት እንደሚሠራ ድርጅት በማያስቆጥሩት ከዚህ በላይ በፊደል /ለ/ በተዘረዘሩት የሥራ እንቅስቃሴዎች የተወሰነ ከሆነ በተወሰነ ሥፍራ ያለው የሥራ እንቅስቃሴ በኢትዮጵያ በቋሚነት የሚሠራ የንግድ ድርጅት አያሰኘውም።

መ/ ማንኛውም ሰው በደላላ፣ በጠቅላላ የኮሚሽን ወኪል ወይም ራሱን ችሎ በሚሠራ በማናቸውም ሌላ ወኪል አማካኝነት የንግድ ሥራ እንቅስቃሴውን በማከናወኑ ብቻ እንደዚህ ያሉት ወኪሎች የንግድ ሥራ እንቅስቃሴውን የሚያከናውኑት መደበኛ የንግድ

auxiliary character.

c) Notwithstanding the provisions of sub-Articles (a) and (b) above, where an agent, other than an agent of an independent status to whom letter (e) below applies, acts on behalf of a person and has, and habitually exercises, an authority to conclude contracts in the name of that person, that person shall be treated as if it has a person at the place at which those activities are carried on, unless the activities of such agent are limited to those mentioned in letter (b) above which, if exercised through a fixed place of business, Would not make that fixed place of business a permanent establishment

d) A Person shall not be treated as if it has a permanent establishment where it where it merely carries on its business activities through a broker, general commission agent or any other agent of an independent status, provided that such agents are acting in the ordinary course of their business.

ሥራቸውን በሚያከናውኑበት ወቅት ካልሆነ በስተቀር በቋሚነት የሚሠራ ድርጅት እንዳለው አይቆጠርም።

ሠ/ አንድ ከባንያ ሌላውን ከባንያ በመቆጣጠሩ ወይም በሌላ ከባንያ ቁጥጥር ሥር የሚሠራ በመሆኑ ምክንያት ብቻ አንዱ የሌላው በቃማነት የሚሠራ ድርጅት እንደሆነ ተደርጎ አይወሰድም።

ዐ “ገቢ” ማለት ማናቸውም የኢኮኖሚ ጥቅም ሲሆን፣ በመደበኛነት የተገኘ ባይሆንም ከማናቸውም ምንጭ በጥሬ ገንዘብ ወይም በዓይነት በማናቸውም መልክ ለግብር ከፋዩ የተከፈለውን በስሙ የተያዘለትን ወይም የተቀበለውን ጥቅም ሁሉ ይጨምራል።

ዐ1 “ግብር የሚከፈልበት ገቢ” ማለት በዚህ አዋጅና በአዋጁ መሠረት በሚወጡት ደንቦች መሠረት ማናቸውም ወጪ እናሌሎች ተቀናሽ ሂሳቦች ከተቀነሱ በኋላ የሚቀረው የገቢ መጠን ነው።

ዐ2 “ተቀጣሪ” ማለት የተወሰነ አገልግሎት ለመስጠት በውል የሚቀጠርን ሰው ሳይጨምር በቀጣሪው ቁጥጥር እና በሚሰጠው መመሪያ መሠረት በቋሚነት ወይም በጊዜያዊነት ተቀጥሮ አገልግሎት የሚሰጥ ግለሰብ ነው።

ሀ/ “ባለሙያ ያልሆነ ተቀጣሪ” ማለት መደበኛ የሙያ ሥልጠና ያልወሰደ፣ ልዩ ሙያ በሚጠይቁ ማሽኖችና መሣሪያዎች የማይጠቀም በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ በጠቅላላው ከ" ቀናት ለማይበልጥ ጊዜ የተቀጠረ ግለሰብ ነው።

e) The fact that a company controls or is controlled by another company shall not of itself constitute either company a permanent establishment of the other.

10. “Income” shall mean every sort of economic benefit including nonrecurring gains in cash or in kind, from whatever source derived and in whatever form paid credited or received.

11. “Taxable Income” shall mean the amount of income subject to tax after deduction of all expenses and other deductible items allowed under this proclamation and regulations issued there under.

12. “Employee” shall mean any individual other than a contractor, engaged (whether on a permanent or temporary basis) to perform services under the direction and control of the employer:

a) “Unskilled Employer who has not received vocational training, does not use machinery or equipment requiring special skill, and who is engaged by an employer for a period aggregating not more than 30 days during a calendar year;

ለ/ ‘የተወሰነ አገልግሎት ለመስጠት በውል የሚቀጠር ሰው’ ማለት ሥራውን በራሱ የመምራትና የመቆጣጠር በቂ ሥልጣን በሚሰጠው ውል መሠረት ሥራውን የሚያከናውን ግለሰብ ነው።

03 ‘የግብር ባለሥልጣን’ ማለት በገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 2)W6//09)(49/ም አንቀጽ2 ንዑስ አንቀጽ 03 ሥር የተመለከተው እንደተጠቀሰ ሆኖ የብሔራዊ ክልሉን ገቢ ሰብሳቢ አካላት የሚገልጽ ነው።

04 ‘ቢሮ ኃላፊ’ እና ‘ቢሮ’ ማለት የክልሉን አስፈጻሚ አካላት እንደገና ለማደራጀትና ለማቋቋም ሥልጣናቸውንና ተግባራቸውን ለመወሰን በወጣው አዋጅ ቁጥር 09)(49/ም መሠረት የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ ኃላፊ እና የገ/አ/ል/ቢሮ ነው።

05 ‘መስተዳድር ም/ቤት’ ማለት የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መስተዳድር ምክር ቤት ነው።

3 የተፈጻሚነት ወሰን

1 ይህ አዋጅ ተፈጻሚ የሚሆነው በግል የሚያርሱ ገበሬዎችን ሳይጨምር በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ሕገ መንግሥት አንቀጽ (7/ሥር ለክልላዊ መንግሥት ተለይቶ በተሰጠ የግብር ሥልጣን የሚሸፈኑ ግብር ከዳዮች በክልሉም ሆነ ከክልሉ ውጪ በሚያገኙት በማናቸውም ገቢ ላይ ይሆናል።

2 በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆኑ ሰዎችን በተመለከተ

b) ‘ Contractor’ shall mean an individual who is engaged to perform services under an agreement by which the individual retains substantial authority to direct and control the manner in which the services are to be performed.

13. ‘ Tax Authority’ shall mean, notwithstanding the provision of Art 2 (13) of Federal Income Tax Proclamation number 286/2002, government departments responsible for collecting tax with in the Regional state.

14. ‘ Bureau’ shall mean Finance and Economic Bureau of the Regional State and ‘ bureau Head’ shall mean Head of Finance and Economic Bureau of the Regional State in consistent with proclamation number /2003 enacted to Re-establish and Reorganize Executive Organs of the Regional State.

15. ‘ Administrative Council’ shall mean Council of Benishangul Gumuz Regional State.

3. Scope of Application

a) This proclamation shall apply to residents of the Region who are subject to Taxation power of the Regional State according to Art 97 of the constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia with respect to their income derived inside and outside the Regional

አዋጁ ተፈጻሚ የሚሆነው ኢትዮጵያ ውስጥ ባገኙት ገቢ ላይ ብቻ ይሆናል።

4 ግብር የመክፈል ግዴታ

ማንኛውም በዚህ ሕግ የሚሸፈን ገቢ ያገኘ ሰው በዚህ አዋጅ በተደነገገው መሠረት ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት።

5 ነዋሪ

ማንኛውም ግለሰብ በኢትዮጵያ ነዋሪ ነው የሚባለው

ሀ/ በኢትዮጵያ ውስጥ ቋሚ የመኖሪያ አድራሻ ያለው፤

ለ/ በኢትዮጵያ ውስጥ የሚያዘውትረው ማረፊያ ቦታ እና/ወይም/

ሐ/ የኢትዮጵያ ዜግነት ያለው እና ከኢትዮጵያ ውጭ በኮንሱላር፣ በዲፕሎማቲክ ወይም በተመሳሳይ ሥራ ተመድቦ የሚሠራ ስሆን፣ ነው።

2 በአሥራ ሁለት ወራት ጊዜ ውስጥ በኢትዮጵያ ውስጥ ሳያቋርጥ ወይም በመመላለስ ቀናት በላይ የኖረ ግለሰብ ለዚያው የታክስ ዘመን በኢትዮጵያ ውስጥ ነዋሪ እንደሆነ ይቆጠራል።

3 ድርጅት በኢትዮጵያ ውስጥ ነዋሪ ነው የሚባለው፡-

ሀ/ ዋና ጽ/ቤቱ በኢትዮጵያ ውስጥ ከሆነ

ለ/ ለውጥ የሚያስከትል ውሳኔ ለመስጠት

State. Thus

b) The Proclamation shall apply to non-residents of Ethiopian source income.

4. Obligation to pay Income Tax

Every person having income as defined here in shall pay income tax in accordance with this proclamation.

5. Residence.

1) An individual shall be resident in Ethiopia, if he:

- a) has a domicile within Ethiopia,
- b) has an habitual abode in Ethiopia; and/or
- c) is a citizen of Ethiopia and a consular, diplomatic or similar official of Ethiopia posted abroad.

2) An individual, who stays in Ethiopia for more than 183 days in a period of twelve (12) calendar months, either continuously or intermittently, shall be resident for the entire tax period.

3) A body shall be resident in Ethiopia, if it:

- a) has its principal office in Ethiopia;
- b) has its place of effective management in Ethiopia: and/or

የሚችል የአመራር አካል በኢትዮጵያ ውስጥ ያለው ከሆነ እና/ወይም

ሐ/ እንደ አግባብነቱ በግንድና ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ወይም በየክልሉ የግንድ ቢሮዎች የግንድ መዝገብ ላይ የተመዘገበ ከሆነ፣ ነው።

4 ነዋሪ የሆነ ሰው በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው ንብረት የሆነውን ቋሚ የንግድ ሥራ ይጨምራል።

6 የገቢ ምንጭ

በዚህ አዋጅ መሠረት ግብር የሚከፈልበት ገቢ በእነዚህ ሳይወሰን ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ይጨምራል።

ሀ/ ከቅጥር የሚገኝ

ለ/ ከንግድ ሥራ እንቅስቃሴ የሚገኝ ገቢ፣

ሐ/ የማዘናናት ሥራ የሚሠራ፣ ሙዚቀኛ ወይም ስፖርት ተኝ በግል ካከናወነው ሥራ የሚያገኘው ገቢ፣

መ/ ነዋሪነቱ በኢትዮጵያ ውስጥ ያልሆነ ሰው በቋሚ የንግድ ሥራ ድርጅት አማካኝነት ከሚያከናውነው የንግድ ሥራ የሚያገኘው ገቢ፣

ሠ/ በኢትዮጵያ ውስጥ ከሚገኝ ቋሚ የንግድ ሥራ ድርጅት ጋር የተገናኘን ተንቀሳቃሽ ንብረት በመሸጥ የሚገኝ ገቢ፣

ረ/ ከማይንቀሳቀሱ ንብረቶች እና ከተቀፅለዎቻቸው የተገኘ ገቢ፣ ከቁም ከብት፣ ከግብርናና ከደን የሚገኝ ገቢ፣

- c) is registered in the trade register of the Ministry of Trade and Industry or Trade Bureaux of the Regional Governments as appropriate.
- 4) ‘‘Resident person’’ includes a permanent establishment of a non-resident person in Ethiopia.

6. Source of Income

Income taxable under this proclamation shall include, but not limited to:

- e) Income from employment;
- f) Income from business activities;
- g) Income derived by an entertainer, musician, or sports person from his personal activities;
- h) Income from entrepreneurial activities carried on by a non-resident through a permanent establishment in Ethiopia;
- i) Income from movable property attributable to a permanent establishment in Ethiopia;
- j) Income from immovable property and appurtenances thereto, income from livestock and inventory in agriculture and forestry, and income from usufruct and other rights deriving from immovable property is such property it situated in Ethiopia;

ከማይንቀሳቀሱ ንብረቶች አልባ እና ማናቸውም ሌላ መብት የሚገኝ ገቢ፤ እነዚህ ንብረቶች በኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኙ እስከሆነ ድረስ፤

ሰ/ በፊደል /ሠ/ የተመለከቱትን ንብረቶች በመሸጥ የሚገኝ ገቢ፤

ሸ/ ነዋሪነቱ በኢትዮጵያ የሆነ ኩባንያ የሚያከፋፍለው የአክሲዮን ድርሻ፤

ሰ/ በፌዴራል እና በክልል መንግሥታት ወይም በከተማ መስተዳድሮች ወይም በኢትዮጵያ ውስጥ ነዋሪ ባይሆንም በኢትዮጵያ ውስጥ ባለው ቋሚ የንግድ ሥራ ድርጅት የተከፈለ ወለድ፤

ተ/ የራስ የሆነ ነገር ሌላ ሰው እንዲጠቀምበት የተሰጠ ፈቃድ ክፍያ /በሊዝ መብት መጠቀምን ጨምሮ/ እና በኢትዮጵያ ውስጥ ነዋሪ በሆነ ሰው ወይም በኢትዮጵያ ውስጥ ነዋሪ ባይሆንም በኢትዮጵያ ውስጥ ባለው ቋሚ የንግድ ሥራ ድርጅት የተከፈለ የፈጠራ መብትን በማከራየት የሚገኝ ገቢ፤

7 በውጭ አገር የተከፈለን ግብር ስለማካካስ

1 በኢትዮጵያ ውስጥ ነዋሪ የሆነ ሰው በአንድ የግብር ዘመን ውስጥ ምንጩ ከኢትዮጵያ ውጭ የሆነ ገቢ ያገኘ እንደሆነ፤ በዚህ ገቢ ላይ በውጭ አገር መከፈል በሚገባው ግብር መጠን ነዋሪው በኢትዮጵያ መከፈል የሚገባው ግብር ይቀነስለታል።

- k) Income from the alienation of properly referred to in (e)
- l) Dividends distributed by a resident company;
- m) Profit shares [aid by a resident registered partnership;
- n) Interest paid by the national, a regional or local Government or a resident of Ethiopia, or paid by a non-resident through a permanent establishment that he maintains in Ethiopia.
- o) License fees (including lease payments,) and royalties paid by a resident of paid by a non-resident through a permanent establishment that he maintains in Ethiopia.

7. Foreign Tax Credit

1. If during the tax period a resident derives foreign source income, the Income Tax payable by that resident in respect of that income shall be reduced by the amount of foreign tax payable on such income The mount of foreign tax payable shall be substantiated by appropriate evidence such as a tax assessment , a withholding

በውጭ አገር የተከፈለው ግብር እንደ ግብር ውሳኔ ማስታወቂያ ከተከፋይ ሂሳብ ግብር ተቀናሽ መደረጉን በሚያረጋግጥ የምስክር ወረቀት ወይም የግብር ባለሥልጣኑ ዘንድ ተቀባይነት ባለው ሌላ ተገቢ ማስረጃ መረጋገጥ አለበት።

2 ሆኖም ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት የሚቀነሰው ግብር በኢትዮጵያ ውስጥ መክፈል ካለበት ግብር ሊበልጥ አይችልም።

3 በሠንጠረዥ ሐ ገቢ ላይ የሚከፈለውን ግብር መክፈል ያለበትን ግብር ከፋይ በተመለከተ በንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት የሚደረገው ማናቸውም ተቀናሽ ግብር ይህ ቅናሽ ባይኖር ኖሮ በኢትዮጵያ ውስጥ ሊከፈል የሚገባው ግብር መጠን የሚወሰን ሆኖ ስሌቱ የሚከናወነው በዚህ አዋጅ አንቀጽ 8 የተመለከተው /ኪሣራን ማሸጋገር/ ከእያንዳንዱ አገር የተገኘውን ትርፍ እና ኪሣራ በተናጠል እንደሚመለከተው ተደርጎ ነው።

4 በዚህ አንቀጽ የተፈቀደው ተቀናሽ ግብር ገቢ ወይም ትርፍ የተገኘበትን እያንዳንዱን አገር በሚመለከት በተናጠል መሰላት ይኖርበታል።

8 የግብር ዓይነቶች

ይህ አዋጅ በሚከተለው ዓይነት በተመደቡ አራት ሠንጠረዦች መሠረት ግብር እንዲከፈል ይደረጋል።

certificate or any other similar document accepted by the Tax Authority.

2. However, the reduction of the Income Tax provided by Sub-Article (1) shall not exceed the tax payable in Ethiopia that would otherwise be payable on the foreign source income.

3. In the case of a taxpayer subject to Income Tax on Schedule C income, any reduction of tax prescribed by Sub-Article (1) shall be limited to the tax that would otherwise be payable in Ethiopia computed as if Article 28 (loss carry forward) of this proclamation applied separately to each foreign country (I respect of profit and losses derived from sources therein).

4. The reduction of tax prescribed by this Article shall be calculated separately in respect of each foreign country from which income or profit is derived.

8. Schedules of Income

The proclamation provides for the taxation of income in accordance with four schedules, as follows:

1 ሠንጠረዥ “ሀ” ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ.

2 ሠንጠረዥ “ለ” ከቤት ኪራይ የሚገኝ ገቢ.

3 ሠንጠረዥ “ሐ” የክልሉ መንግሥት በሚያወጣው የገጠር መሬት መጠቀሚያ ክፍያና የእርሻ ሥራ ገቢ ግብር አዋጅ ሥር የተመደበ ካልሆነ በቀር 2 (6) በአንቀጽ ከተገለጹት

4 ሠንጠረዥ “መ” ሌሎች ገቢዎች የሚከተሉትን ጨምሮ

ሀ/ የፈጠራ መብት በማከራየት የሚገኝ ገቢ.

ለ/ ከኢትዮጵያ ውጭ ከሚሰጥ አገልግሎት የሚገኝ ገቢ.

ሐ/ በዕድል መከራ ውድድር አሸናፊነት የሚገኝ ገቢ.

መ/ ከአክሲዮን ድርሻ፤

ሠ/ ቋሚ ባልሆነ ሁኔታ ከንብረት ኪራይ በሚገኝ ገቢ.

ረ/ በወለድ ገቢ.

ሰ/ ከንግድ ሥራ ጋር ካልተያያዘ የካፒታል ዋጋ ዕድገት ጥቅም

9 በውጭ ምንዛሪ የሚደረግ ግብይት

በውጭ ምንዛሪ በሚደረግ ግብይት ጥቅም ወይም የደረሰ ኪሣራ ለግብር አከፋፈል ሲባል ግብይቱ በተከናወነበት የግብር ዓመት ውስጥ እንደተገኘ

1. Schedule ‘A’, income from employment,

2. Schedule ‘B’, income from rental of buildings:

3. Schedule ‘C’, income from business as defined in Article 2(6), but not including activities covered by the Rural Land Use Fee and Agricultural Activities income Tax proclamations issued by regional states;

4. Schedule ‘D’, other income including income from:

a) Royalties;

b) Income paid for services rendered outside of Ethiopia;

c) Income from games of chance;

d) Dividends;

e) Income from casual rental of property;

f) Interest income;

g) Specified non-business capital gains.

9. Foreign Exchange Transactions

All net gains and losses arising from any transactions in foreign exchanges shall be brought to account for tax purposes as additions to taxable income or deductible losses in the year in which they are realized.

ክፍል 2

የሠንጠረዥ “ሀ” ገቢ

ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ

ዐ ግብር የሚከፈልበት ገቢ

1 ማንኛውም ሰው በመቀጠር ምክንያት በሚያገኘው ማናቸውም ገቢ ላይ ከዚህ በታች በአንቀጽ በተመለከተው ሠንጠረዥ “ሀ” መሠረት የገቢ ግብር ይከፍላል። በመቀጠር የሚገኝ የመጀመሪያው ብር / አንድ መቶ ሃምሳ ብር/ የገቢ ግብር የሚከፍልበት ገቢ ውስጥ አያካትትም

2 ማንኛውም ቀጣሪ ለተቀጠረው ከሚከፈለው ከእያንዳንዱ ክፍያ ላይ ግብሩን መቀነስ የተቀነሰው ግብር በየወሩ ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ገቢ ማድረግ አለበት። ከዚህ በላይ ለተነገረው አፈጻጸም የጎሐሴ ወርና የጳጉሜ ወር ገቢ ባንድነት እንደ አንድ ወር ገቢ ይቆጠራል።

ዐ1 የግብር ማስከፊያ መጣኔ

ሠንጠረዥ “ሀ”

ከመቀጠር የሚገኝ የወር ደመወዝ	የሚከፈለው ግብርና በመቶኛ
ከብር	እስከ ብር
0	150
151	650
651	1400
1401	2350
2350	3550
3550	5000
ከ5000	በላይ

SECTION II

SCHEDULE ‘A’

Income/Employment Income

10. Taxable Income

b) Every person deriving income from employment is liable to pay tax on that income at the rate specified in Schedule a, set out in Article 11. The first Birr 150 (one hundred fifty Birr) of employment income is excluded from taxable income.

C) Employers have an obligation to withhold the tax from each payment to an employee, and to pay to the Tax Authority the amount with held during each calendar month. In applying the preceding obligation, income attributable to the months of Nehassie and pagumen shall be aggregated and treated as income on month.

11. Tax Rate

Schedule ‘A’

Employment income (per month)	To Birr	Income Tax Payable
Over Birr		
0	150	Exempt threshold
151	650	10
651	1,400	15
1,401	2,350	20
2,350	3,550	25
3,550	5000	30
Over 5,000	በላይ	35

02 ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ ስለመወሰን

- 1 ከመጠቀር የሚገኝ ገቢ ከመቀጠር በጥሬ ገንዘብ ወይም በዓይነት የተገኘ ማናቸውም ክፍያ ወይም ጥቅም ሲሆን ከቀድሞ ቅጥር የተገኘ ገቢ እና ወደፊት ለመቀጠር አስቀድሞ የሚደረግ ክፍያን ይጨምራል።
- 2 ግብር የሚከፈልባቸው በዓይነት የሚለጡ ጥቅሞች እና እነዚህ ጥቅሞች የሚሰሉበት ሁኔታ በመስተዳድር ምክር ቤት በሚወጣ ደንብ ይወሰናል።
- 3 በደመወዝ መልክ ከተገኘ ጥቅም መ/ቤቱን ወክሎ በተለያዩ ቦታዎች ለመገኘት የሚደረገውን እና ሌሎች ተመሳሳይ ወጪዎችን /በማህበራዊ እንግዳን ለማስተናገድ የወጡትን ወጪዎች ወዘተ/ አይጨምርም።

03 ከግብር ነፃ ስለማድረግ

የሚከተሉት ገቢዎች በዚህ አዋጅ መሠረት ከሚከፈል ግብር ነፃ ይሆናሉ።

- ሀ/ በማንኛውም የአሥራ ሁለት ዓመታት /ወሮች ጊዜ ውስጥ ለአንድ ቀጣሪ ከአንድ /ጓ/ ወር ለበለጠ ጊዜ ያሳገለገለ ማንኛውም ባለሙያ ያልሆነ ተቀጣሪ የሚገኘው ገቢ
- ለ/ በቀጣሪዎች የሚወጣ የሠራተኛው የወር ደመወዝ በመቶ ያልበለጠ የጡረታ መዋጮ፣ ኘርቪደንት ፈንድ እና ማናቸውም ዓይነት የጡረታ ጥቅም

12. Determination of Employment Income

- 1. Employment income shall include and payments or gains in cash or in kind received from employment by an individual, including income from former employment or otherwise of from prospective employment.
- 2. The type of taxable fringe benefits and the manner of their assessment shall be determined by Regulations to be issued by the administrative Council.
- 3. Income received in the form of wages does not include representation and other similar expenditures for social functions, guest accommodations,

13. Exemptions

The following categories of income shall be exempted from payment of income tax hereunder:

- d) Income from employment received by casual employees who are not regularly employed provided that they do not work for more than one (1) month for the same employer in any twelve (12) months period.
- e) Pension contribution, provident fund and all forms of retirement benefits contributed by employers in an amount that does not exceed 15% (fifteen percent) of the

ሐ/ ተመሳሳይ ሁኔታ ለኢትዮጵያውያን ተፈጽሞ ሲገኝ

1 የዲፕሎማቲክና የቆንሲላዎች ወኪሎች እና

2 በማንኛውም ኤምባሲ፣ ሌጋሲዮን፣ ቆንሲላዎች ወይም የውጭ አገር መንግሥት ውስጥ ተቀጥረው የዚያን ሀገር ጉዳይ የሚፈጽሙና የዲፕሎማቲክ ይለፍ ፈቃድ የያዙ ወይም በዓለም አቀፍ አሰራር ወይም ልማድ መሠረት አብዛኛውን ጊዜ ከግብር ነፃ የሆኑ ሰዎች ተቀጥረው በሚሰጡቸው አገልግሎቶች ምክንያት የሚያገኙቸው ገቢዎች።

መ/ በተለይ ከገቢ ግብር ነፃ እንዲሆን

1 በዚህ አዋጅ በተለይ ካልተሻሻለ ወይም ካልተሰረዘ በስተቀር በኢትዮጵያ ውስጥ በሥራ ላይ ባሉ ሕጎች

2 በዓለም አቀፍ ስምምነቶች ወይም

3 በሚኒስትሩ በጸደቀ ወይም በተደረገ ስምምነት የተፈቀደ ገቢ

ሠ/ የመስተዳድር ምክር ቤት ለኢኮኖሚ ለማህበራዊ ወይም ለአስተዳደር ምክንያቶች በዚህ አዋጅ ገቢ ተብሎ ዕውቅና የተሰጠውን ማንኛውንም ገቢ በደንብ ነፃ ሊያደርግ ይችላል።

ረ/ ከዚህ በታች ከተዘረዘሩት ጋር በተያያዘ ለአንድ ሰው የሚፈጸም ካሣ ወይም ስጦታ

1 በተቀባዩ ሰው ላይ በደረሰ የአካል ጉዳት

2 በሌላ ሰው ላይ በደረሰ የሞት አደጋ

monthly salary of the exercise of their duties by;

f) Subject to reciprocity; income from employment, received for services rendered in the exercise of their duties by;

1. Diplomatic and consular representatives; and

2. Other persons employed in any Embassy, Legation, Consulate or Mission of a foreign state performing state affairs, who are national of that state and bears of diplomatic passports usage or custom normally and usually exempted from the payment to income tax.

g) Income specifically exempted from income tax by:

1. Any law in Ethiopia, unless specifically amended or deleted by this proclamation;

2. Internationally treaty; or

3. An agreement made or approved by the Minister,

h) The Administrative Council may be regulations exempt any income recognized as such by this proclamation for economic, administrative or social reasons.

i) Payments made to a person as compensation or a gratitude in relation to:

ii) The death of another person;

ክፍል 3

የሠንጠረዥ “ለ” ገቢ

የቤት ኪራይ የሚገኝ ገቢ

04 ግብር የሚከፈልበት ገቢ

በማንኛውም ሁኔታ ከተከራየ ቤት በማገኝ ገቢ ላይ ግብር ይከፈላል።

05 የግብር ማስከፊያ ልክ

ከተከራዩ ቤቶች በሚገኝ ገቢ ላይ የሚከፈለው ግብር የሚወሰነው የሚመደበውና የሚከፈለው ከዚህ በታች በተመለከተው ልክ ነው።

ሀ/ በሕግ የሰውነት መብት ከተሰጣቸው ድርጅቶች ገቢ ላይ ሲሆን ግብር ከሚከፈልበት ገቢ ላይ ሰላሣ በመቶ /”/

ለ/ በግለሰብ ገቢ ላይ ሲሆን ከዚህ በታች በተመለከተው ሠንጠረዥ “ለ” መሠረት

ሠንጠረዥ “ለ”

ግብር የሚከፈልበት የዓመት ኪራይ ገቢ በመቶኛ		የሚከፈለው የገቢ ግብር
ከብር	እስከ ብር	
0	1,800	ከግብር ነፃ
1,801	7,800	10
7,801	16,800	15
16,801	28,200	20
28,201	42,600	25
42,601	60,000	30
ከ60,000	በላይ	35

SECTION III

Schedule ‘B’ Income/Income from Rental of Buildings

14. Taxable Income

Income tax shall be imposed on the income from rental of buildings.

15. Tax Rate

The tax payable on rented houses shall be charged, levied and collected at the following rates:

- p) On income of bodies having legal personality thirty per cent (30%) of taxable income.
- p) On income of persons according to the schedule B (hereunder).

Schedule ‘B’

Employment income (per month)		Income Tax Payable
Over Birr	To Birr	
0	1,800	Exempt threshold
1,800	7,800	10
7,800	16,800	15
16,800	28,200	20
28,200	42,600	25
42,600	60,000	30
Over 60,000		35

06 ግብር የሚከፈልበትን ገቢ ስለመወሰን

1 በቤት ኪራይ ገቢ ላይ የሚከፈለው ግብር የሚታሰበው ከዚህ በታች በተመለከተው መሠረት ይሆናል።

ሀ/ ቤቱ ወይም ግቢው ከእነዕቃው የተከራየ እንደሆነ ዕቃው ወይም የመሣሪያው ኪራይ ከጠቅላላው ገቢ ጋር ይደመራ

ለ/ ተከራይቶ በማከራየት የሚገኘው ገቢ የቤቱ ባለቤት ለሆነው አከራይ ከሚከፈለው የኪራይ ዋጋ የበለጠ ከሆነ ተከራይተው የሚያከራዩ ግብር ከፋዮች ግብሩን የሚከፍሉት በማያገኙት የገቢ ልዩነት ላይ ነው።

ሐ/ ግብር የሚከፈልበት ገቢ በሚሰላበት ጊዜ የሚከተሉት ከጠቅላላ ገቢ ላይ ተቀናሽ ይደረጋል።

1 ከገቢ ግብር በስተቀር ገቢ ከተከራየው ቤት ጋር በተያያዘ የተከፈለ የመሬት ግብር እና የሕንፃ ታክስ፤

2 መዝገብ ለማይዙ ግብር ከፋዮች ለቤቶች ለቤት ዕቃና ለመሣሪያ ማደሻ መጠገኛና ለእርጅና መተኪያ /ዲኘሪሲያሽን/ የሚሆን ከቤት ዕቃና ከመሣሪያ ከሚገኘው ጠቅላላ የኪራይ ገቢ አንድ አምስተኛው

3 መዝገብ ለማይዙ ግብር ከፋዮች፣ ግብር ከፋዩ ወጪዎቹን በማስረጃ ማረጋገጥ እስከቻለ ድረስ በዚህ አዋጅ የተመለከቱት ገደቦች እንደተጠበቁ ሆነው የከራዩን ገቢ ለማግኘት፣ ለኪራዩ ንግድ ሥራ ዋስትና

16. Determination of Income

1) Income from rental of building shall be computed as follows:

a) If the taxpayer leased furnished quarters the amounts received attributable to the lease of furniture and equipment shall be included in income.

b) Sub-lessoers shall pay the tax on the difference between income from sub-leasing and the rent paid to the lesser, provided that the amount received from the sub-lesser is greater than the amount payable to the lesser.

e) The following amounts shall be deducted from income in computing taxable income:

1) Taxes paid with respect to the land and buildings being leased; except income taxes; and

2) For taxpayers not maintain books of account, one fifth (1/5) of the gross income received as rent for buildings furniture and equipment as an allowance for repairs, maintenance and depreciation of such buildings , furniture and equipment

3. For taxpayers maintaining books of account, the expenses, incurred in

ግብር የሚከፈልበት የንግድ ሥራ ገቢ ተቀባይነት ያገኘውን የሂሳብ አያያዝ መርህ በመከተል የሚዘጋጀውን የትርፍና ኪሳራ ሂሳብ ወይም የገቢ መግለጫ እና ይህንን አዋጅ እና የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ የሚያወጣቸውን መመሪያ መሠረት በማድረግ በእያንዳንዱ የግብር ዘመን ይወሰናል።

06 ግብር የሚከፈልበትን ገቢ ስለመወሰን

09 የግብር መጠን

- 1 በሕግ የሰውነት መብት የተሰጣቸው ድርጅቶች ግብር የሚከፈልበት ገቢያቸው ላይ ሠላሳ በመቶ 30% ግብር ይከፍላል።
- 2 በንግድ ሥራ ላይ የተሠማሩ ሌሎች ግብር ከፋዮች በማያገኙት ግብር የሚከፈልበት የንግድ ሥራ ገቢ ከዚህ በታች በተመለከተው ሠንጠረዥ “ሐ” መሠረት ግብር ይከፍላሉ።
- 3 ለኪራይ የሚሠሩ ቤቶች ተሠርተው እንዳለቁ ወይም ቤቱ እንደተከራየ የሁለቱ በሚቀድመው ጊዜ የቤቱ ባለቤት የሕንፃው ሥራ ተቋራጭ የቤቱ ግንባታ የተጠናቀቀ ወይም ቤቱ የተከራዩ መሆኑን፣ ከቤቱ ኪራይ በሚገኘው ገቢ ላይ የሚፈለገውን ግብር መክፈል ያለበትን ሰው /ሰዎች/ ስም፣ አድራሻና የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር ቤቱ ለሚገኝበት ቀበሌው መስተዳደር ማስታወቅ አለባቸው። የቀበሌው መስተዳደርም በራሱ ክትትል ወይም ከኪህ በላይ በተገለጸው መሠረት

earning, securing, and maintaining rental in earning, securing, and maintaining rental income, to the extent tax the expenses can be proven by the taxpayer and subject to the limitation specified by this proclamation; deductible expenses include (but are not limited to) the cost of lease (rest) of land, repairs, maintenance and depreciation of buildings, furniture and equipment in accordance with Article 23 of this proclamation as well as interest on bank loans, insurance premiums.

- 2 The Owner of a building who allows lessees to sublease is liable for the payment of the tax for which the sub-lessor is liable, in the event the sub-lessor fails to pay.
- 3 At the earlier of completion of construction of a rental building or when the building is rented, the owner and the builder are required to notify the administration of the kebele in which the building is situated about such completion and the name, address; and tax identification number of the person (or persons) subject to tax on income from rental of the building.

የሚያገኘውን መረጃ ለሚመለከተው የግብር አስገቢ ባለሥልጣን የማስተላለፍ ግዴታ አለበት።

ክፍል 4

የሠንጠረዥ ‘ሐ’ ገቢ

የንግድ ሥራ ትርፍ

07 በሠንጠረዥ ‘ሐ’ ገቢ ላይ የሚጣለው

ከንግድ ሥራ እንቅስቃሴ በተገኘ ግብር የሚከፍልበት ገቢ ላይ የገቢ ግብር እየተጣለ ይሰበሰባል።

06 ግብር የሚከፈልበት የንግድ ሥራ ገቢ

ግብር የሚከፈልበት የንግድ ሥራ ገቢ ተቀባይነት ያገኘውን የሂሳብ አያያዝ መርህ በመከተል የሚዘጋጀውን የትርፍና ኪሣራ ሂሳብ ወይም የገቢ መግለጫ እና ይህንን አዋጅ እና የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ የሚያወጣቸውን መመሪያ መሠረት በማድረግ በእያንዳንዱ የግብር ዘመን ይወሰናል።

09 የግብር መጠን

1 በሕግ የሰውነት መብት የተሰጣቸው ድርጅቶች ግብር የሚከፈልበት ገቢያቸው ላይ ሠላሣ በመቶ /30% / ግብር ይከፍላል።

2 በንግድ ሥራ ላይ የተሠማሩ ሌሎች ግብር ከፋዮች በሚያገኙት ግብር የሚከፈልበት የንግድ ሥራ ገቢ ከዚህ በታች

The kebele administration has the obligation to communicate its information or information obtained by the administration own initiative to the appropriate tax authority.

SECTION 4

Schedule ‘C’ Income/Business Income Tax

17. Scope pf Schedule ‘C’ Income

Income Tax shall be imposed on the table business income realized from entrepreneurial activity.

18. Taxable business income shall be determined per tax period on the basis of the profit and loss account of income statement, which shall be drawn in compliance with the generally accepted Accounting Standards, subject to the provision of this proclamation and the directives issued by the Regional finance and Economic Bureau.

19. Tax Rate

Taxable business income of bodies having is taxable at the rate of 30%. Taxable business income of other taxpayers shall be taxed in accordance with the following schedule C.

በተመለከተው ሠንጠረዥ “ሐ” መሠረት ግብር ይከፍላል፡፡

ሠንጠረዥ “ሐ”

ግብር የሚከፈለው የዓመት የኪራይ ሥራ በመቶኛ		የሚከፈልበት ገቢ ግብር
ከብር	እስከ ብር	
0	1,800	ከግብር ነፃ
1,801	7,800	10
7,801	16,800	15
16,800	28,200	20
28,200	42,600	25
42,600	60,000	30
ከ60,000	በላይ	35

! ተቀናሽ ወጪዎች

በኢትዮጵያ ውስጥ ግብር የሚከፈልበትን ከንግድ ሥራ የሚገኝ ገቢ በሚመለከት በዚህ አዋጅ የተመለከቱት ገደቦች እንደተጠበቁ ሆነው ግብር ከፋዩ ወጪዎች ማረጋገጥ እስከቻለ ድረስ ለንግድ ሥራው ገቢ ለማግኘት ለማስቀጠል የተደረጉ ወጪዎች ተቀናሽ ይደረጋሉ፡፡

1) ተቀናሽ የማይደረጉ ወጪዎች

1) የሚከተሉት ወጪዎች ተቀናሽ አይደረጉም፡

ሀ/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ መሠረት የእርጅና ቅናሽ የሚደረግለትን የመንግሥት ሥራውን ሀብት ለመገንባት የተደረገ ወጪ፤

Schedule C.

Employment income Tax	Income (per month)	
Birr	To Birr	
0	1,800	Exempt threshold
1,801	7,800	10
7,801	16,800	15
16,800	28,200	20
28,200	42,600	25
42,600	60,000	30
Over 60,000		35

20. Deductible Expenses

In the determination of business income subject to tax in Ethiopia, deductions shall be allowed for expenses incurred for the purpose of earning, securing, and maintaining that business income to the extent that the expenses can be proven by the taxpayer and subject to the limitation specified by this proclamation.

21. Non-Deductible expenses

1) The following expenses shall not be deductible:

a) The cost of the acquisition, improvement, rental & reconstruction of business assets

ለ/ የኩባንያውን አክሲዮን ወይም ለተመዘገበ የሽርክና ማኅበር መሠረት የሆነውን ካፒታል ማሳደግ፤

ሐ/ ከተቀጣሪው የወር ደመወዝ 15% /አሥራ አምስት በመቶ/ በላይ የሚደረግ የጡረታ መዋጮ ወይም የኘሮቪደንት ፈንድ፤

መ/ ባለአክሲዮኖች እንዲያውቁት የተደረገ የአክሲዮን ድርሻ እና የተከፈለ የትርፍ ድርሻ፤

ሠ/ በብሔራዊ ባንክና በንግድ ባንኮች መካከል በተደረገ ብድር ከሚታሰብ የወለድ ምጣኔ ሁለት 2 በመቶ በላይ የሆነ የወለድ ወጪ፤

ረ/ የመድን ዋስትና ሽፋን ያለው ጉዳት፤

ሰ/ በጥፋት ምክንያት የተከፈለ የጉዳት ካሣ እና መቀጫ፤

ሸ/ በዚህ አዋጅ ከተፈቀደው ወጪ አዲስ መጠባበቂያ ሂሳብ ማቋቋም ወይም ከተፈቀደው መጠን በላይ የመጠባበቂያውን መጠን ማሳደግ ወይም የተለየ ዓላማ የሚውል ማስቀመጥ፤

ቀ/ በሠንጠረዥ ሐ ገቢ ላይ የተከፈለ ግብር ወይም ተመላሽ የሚደረግ የተጨማሪ እሴት ታክስ፤

በ/ የንግድ ድርጅቱን ወክሎ በተለያዩ ቦታዎች ለመገኘት የሚረግ ወጪ፤ ከሠራተኛው ደመወዝ ከ10% በላይ የሚበልጥ ከሆነ፤

ተ/ የግል ፍጆታ ወጪዎች፤

ቸ/ በዚህ አዋጅ ወይም ይህንን አዋጅ መሠረት በማድረግ በሚወጣ ደንብ ከተደረገ ገደብ በላይ የተደረገ ወጪ፤

- that are depreciated pursuant to Article 23 of this Proclamation.
- b) An increase of the share off capital of a company or the basic capital of a registered partnership.
- c) Voluntary pension or provident fund contribution over and above 15% of the monthly salary of the employee.
- d) Declared dividends and paid-out profit shares;
- e) Interest in excess of the rate used between the National Bank of Ethiopia and the commercial banks increased by two (2) percentage points;
- f) Damages covered by insurance policy;
- g) Punitive damages and penalties;
- h) The creation or increase of reserves; provisions and others special-purpose funds unless otherwise allowed by this proclamation;
- i) Income Tax paid on Schedule C income and recoverable Value-Added Tax;
- j) Representation expenses over and above 10% of the salary of the employee;
- k) Personal consumption expenses;
- l) Expenditures exceeding the limits set forth by this proclamation or Regulations issued hereunder;

ነ/ የመዘናኛ ወጪዎች

ኘ/ ስጦታ ወይም ዕርዳታ፤

2 በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1/ኘ/ የተመለከተው ቢኖርም የመስተዳድር ምክር ቤት ለአዝብ ጥቅም የሚውል እርዳታ ወይም ስጦታ ተቀናሽ እንዲሆን ሊፈቅድ ይችላል።

3 ባለአክሲዮኖች ለኩባንያው የሰጡት ብድር እና የቅድሚያ ክፍያ በአንድ የታክስ ዘመን ውስጥ በአማካኝ ከኩባንያው አክሲዮን ካፒታል ዋጋ አራት እይፍ በላይ ለከሆነ ለብድሩ እና ለቅድሚያ ክፍያው የሚከፈለው ወለድ ተቀናሽ አይደረግም። ከዚህ በላይ የተነገረው በባንክ እና በመድን ኩባንያዎች ላይ ተፈጻሚ አይሆንም።

4 ኩባንያ ውጭ ያሉ ሌሎች ድርጅቶች በሚመለከት ከዚህ በላይ የአክሲዮን ካፒታል የሚለው ሐረግ መሠረታዊ ካፒታል በሚል የተተካ በሚሆንበት ጊዜ የንዑስ አንቀጽ 3 ድንጋጌ ተፈጻሚ ይሆናል።

12 በመጋዘን የሚገኝ የንግድ ዕቃ

1 ግብር ከፋዩ ያገኘው ገቢ በሚሠለላበት ጊዜ በግብር ዘመኑ ውስጥ ለተሸጠ በመጋዘን ለሚገኝ የንግድ ዕቃ የተደረገው ወጪ ተቀናሽ ይደረጋል።

2 በግብር ዓመቱ ውስጥ ለተሸጡ መጋዘን የሚገኙ የንግድ ዕቃዎች የተደረገ ወጪ የሚሰላው በአማካኝ የወጪ ስሌት ዘዴ

m) Entertainment expenses;

n) Donation or gift.

2) Notwithstanding the provisions of Sub-Article (1) (n) of this Article, the Administrative council of may be Regulations allow donations or gifts provided for public use to be deducted.

3) Interest paid to shareholders on loans and advances shall not be deductible to the extent that the loan or advances in respect of which the interest paid exceeds on average during the tax period four times the amount of the share capital. This sub-Article does not apply to banks and insurance companies.

4) In the case of bodies other than companies, Sub-Article (3) above shall apply as if for the reference to share capital is substituted by reference to basic capital.

22. Trading Stock

1) For the purpose of ensuring the income of a person for a tax price from a business, there shall be deduction the cost of trading stock of the business disposed of by that person during that period.

2) The cost of trading stock disposed of during a tax period is determined on the basis of the average cost method, i.e. the generally accepted

ማለትም በመጋዘን የሚገኘው የእያንዳንዱ ዕቃ ዋጋ በአማካኝ ወጪ እንዳሰላ በሚያስችለው በአጠቃላይ ተቀባይነት ባገኘው የሂሳብ አያያዝ ስሌት መሠረት ነው።

- 3 ስለዚህ አንቀጽ አፈጻጸም በመጋዘን የሚገኝ የንግድ ዕቃ ማለት በምርት ሂደት ውስጥ ጥቅም ላይ የዋለ ወይም የምርት አካል እንዲሆን የተደረገ የንግድ ሥራ ሀብት ወይም ለሽያጭ የተያዘ ማናቸውም ዕቃ ነው።

13 **የእርጅና ቅናሽ**

1 ግብር የሚከፈልበትን የንግድ ሥራ ገቢ ለመወሰን የንግድ ሥራው ሀብት ባለቤት ለንግድ ሥራው ሀብቶች የእርጅና ቅናሽ ማድረግ ይችላል።

2 ሥነ-ጥበብ የጥንት፣ ዕቃዎች፣ ከከበሩ ማዕድናት የተሠሩ ጌጣጌጦች እና ሌሎች ዋጋቸው የማይቀነስ እና ጊዜ የማያልፍባቸው የንግድ ሥራ ሀብቶችን በሚመለከት የእርጅና ቅናሽ አይፈቀድም።

3 የሕንፃ ወይም ሌሎች ግንባታዎች ባለቤት ለመሆን፣ ሕንፃ ወይም ሌሎች ግንባታዎችን ለማሻሻል፣ ለማደስ እግ መልሶ ለመገንባት የተደረጉ ወጪዎች ለእያንዳንዱ በተናጠል በቀጥተኛ የእርጅና አቀናኝ ስዴ መሠረት 5% የእርጅና ቅናሽ ይደረጋል።

4 ግዙፋዊ ሀልዎት የሌላቸው ሀብቶች ባለቤት ለመሆን ወይም እነዚህን ሀብቶች ለማሻሻል፣

accounting principle under which trading stock valuations becomes part of the product or that is hold for sale.

- 3) The term ‘trading stock’ means any business asset that is either used in the production process and becomes part of the product, or that is hold for sale.

23. **Depreciation**

1) In the determination of taxable business income, the owner of the business assets may deduct depreciation for business assets.

2) Fine art, antiques, jewellery, trading stock and other business assets not subject to wear and tear and obsolescence shall not be depreciated.

3) The acquisition or construction cost, that the cost of improvement, renewal and reconstruction, of buildings and constructions shall be depreciated individually on a straight-line basis at five per cent (5%).

4) The acquisition or construction cost, and the cost of improvement, renewal and reconstruction, of intangible assets shall be depreciated individually on a straight-line basis at ten per cent (10%)

ለማደስ እና መልሶ ለመገንባት የተደረጉ ወጪዎች ለእያንዳንዱ በተናጠል በጥጥተኛ የእርጅና አቀናነስ ዘዴ መሠረት 10% የእርጅና ቅናሽ ይደረጋል።

5 ከዚህ በታች በሁለት ምድብ የተመለከቱት የንግድ ሥራ ሀብቶች በጥቅል የእርጅና አቀናነስ ሥርዓት መሠረት ቀጥሎ በተመለከተው መጣኔ የእርጅና ቅናሽ ይደረግላቸዋል።

ሀ/ ኮምፒውተሮች፣ የመረጃ ሥርዓቶች፣ የሶፍትዌር ውጤቶች እና የመረጃ ማከማቻ መሣሪያዎች ----- 25%

ለ/ ሌሎች ማናቸውም የንግድ ሥራ ሀብቶች - ----- 20%

6 ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ 5 ለተመለከተው ለእያንዳንዱ ምድብ የተወሰነው የእርጅና ቅናሽ መጣኔ በምድቡ ለእርጅናው ቅናሽ መሠረት በሆነው ሂሳብ ላይ ተፈጻሚ ይደረጋል።

7 የእርጅናው ቅናሽ መሠረት በታክስ ዘመን መጀመሪያ የመነሻ ሂሳብ ሚዛን ላይ የተመዘገበው የመዝገብ ዋጋ ሲሆን፣ በዚህ ሂሳብ ላይ፣

ሀ/ በየምድቡ ላይ ሀብቶች ባለቤት ለመሆን ወይም አዳዲስ ሀብቶችን ለመመሥረት ወይም እነዚህን ሀብቶች ለማሻሻል፣ ለማደስ፣ መልሶ ለመገንባት በታክስ ዘመኑ የተደረገ ወጪ ተጨምሮ፣

ለ/ በታክስ ዘመኑ የተወገዱ ዕቃዎች የሽያጭ

5) The following two categories of business assets shall be depreciated according to a pooling system at the following rates:

a) Computers information systems, and software products and data storage equipment twenty five (25%)

b) all other business assets: twenty per cent (20%)

6) In each category as referred to in Sub-Article (5) the rate of depreciation specified in that Sub-Article shall be applied to the depreciation base of the category.

7) The depreciation base shall be the book value of the category as recorded in the opening balance sheet of the tax period.

a) Increased by the cost of assets acquired and the cost of improvement, renewal and reconstruction of assets in the category during the tax period.

b) Decreased by the sales price of assets disposed of and the compensation received for the loss of assets due to natural calamities or other involuntary conversion during the tax period.

ዋጋ፣ በተፈጥሮ አደጋ ለወደሙ ወይም በሌላ ክቁጥጥር ውጪ በሆነ ምክንያት ለውጥ ላጋጠማቸው ሀብቶች የተገኘ ካሳ ተቀንሶ፣ ይሆናል።

8 የእርጅና ቅናሽ መሠረት ከዜሮ በታች ከሆነ፣ ከዜሮ በታች የሆነው መጠን ግብር ከሚከፈልበት ትርፍ ላይ ተደምር የእርጅናው ቅናሽ መሠረት ዜሮ ይደረጋል

9 የእርጅናው ቅናሽ መሠረት ከብር 1000 የማይበልጥ በማሆንበት ጊዜ ይህ መጠን በአንድ ጊዜ ከንግድ ሥራው ሂሳብ ላይ ተቀናሽ ይደረጋል።

ዐ የንግድ ሥራው ሀብት እንደገና እንዲገመት ተደርጎ ተጨማሪ እሴት የተገኘ እንደሆነ፣ ተጨማሪው እሴት የእርጅና ቅናሽ መሠረት ሆኖ አይወሰድም።

ዐ1 ግብር የሚከፈልበትን ከንግድ ሥራ የሚገኝ ገቢ ለመወሰን ለእንደገና የንግድ ሥራው ንብረት የተደረገ የጥገና እና የማሻሻያ ትክክለኛ ወጪ እንዲቀነስ ይደረጋል። ሆኖም በዚህ ዓይነት የሚቀነሰው ወጪ መጠን ለእንደገና የንግድ ሥራ ንብረት የእርጅና ቅናሽ መሠረት ከሆነው ሂሳብ 20% ሊበልጥ አይችልም። ከ20% በላይ የሆነው ትክክለኛ ወጪ የእርጅናውን ቅናሽ መሠረት ከፍ ለማድረግ ይውላል።

14 የንግድ ሥራ ንብረት ዝውውር

1 በንግድ ሥራ እንቅስቃሴ ውስጥ ጥቅም ላይ የዋለ ንብረት የተሸጠ፣ የተለወጠ፣

8) If the depreciation base is a negative amount, that amount shall be added to taxable profit and the depreciation base shall become zero.

9) If the depreciation base does not exceed Birr 1,000 the entire depreciation base shall be a deductible business expense.

10) If a revaluation of business asses takes place, no depreciation shall be allowed for the amount of the revaluation.

11. In determination of taxable business income a deduction is permitted in respect of each category of business assets for the maintenance and improvement expenses of business assets belonging to that category for the actual amount of the expenses but not in excess of twenty per cent (20%) of the depreciation base of the category at the end of the year. Any actual expenses exceeding this twenty per cent (20%) shall increase the depreciation base of that category.

24. Transfers of Business Assets

1) When assets used in a business are sold, exchanged, or otherwise transferred, gain or loss is recognized on the transfer.

ወይም በማናቸውም ሌላ መንገድ የተላለፈ እንደሆነ፣ በእንዲህ ዓይነቱ ዝውውር የተገኘ ጥቅም ወይም ኪሣራ ከግምት ውስጥ የሚገባ ይሆናል።

2 እንደገና የመደራጀት ሂደት ተፈጻሚ የሚሆንባቸው ከባንያዎች የንግድ ሥራ ንብረት ከአንዱ ወደ ሌላው መተላለፍ ንብረቱ እንደተሸጠ አያስቆጥርም።

3 እንደገና የመደራጀት ሂደት ተፈጻሚ የሆነበት /የሆነባቸው፣ ከባንያ/ከባንያዎች የንግድ ሥራ ንብረት እሴት እንደገና የመደራጀቱ ሂደት ከመፈፀሙ በፊት

ከነበረው የንብረቱ እሴት ጋር አንድ ይሆናል። በመሆኑም ቀሪው የእርጅና ቅናሽ ሂሳብ እንደገና በመደራጀት ወደተፈጠረው ከባንያ ይዘዋወራል።

4 እንደገና መደራጀት ማለት፡-

ሀ/ ነዋሪነታቸው በኢትዮጵያ የሆነ ከሁለት ወይም ከሁለት በላይ የሆኑ ከባንያዎች መዋሀድ፣

ለ/ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነውን ከባንያ ድምጽ የሚሰጥ አክሲዮን ዋጋ ሃምሳ በመቶ /50%/ ወይም የሌሎች ጠቅላላ አክሲዮኖችን ዋሃ ሃምሳ በመቶ እንደገና በሚደራጀው ከባንያ አባል የሆነ ድርጅት በማያገኘው አክሲዮን ለውጥ ብቻ የተሸጠ ወይም በማናቸውም ሌላ መንገድ የተላለፈ እንደሆነ፣

ሐ/ እንደገና በሚደራጀው ከባንያ ውስጥ አባል ለሆነ ከባንያ በአክሲዮን ድርሻ ክፍያ ረገድ

2) Transfers of business assets among companies, which are parties to reorganization, are not treated as a disposal of the property.

3) The value of business assets held by a company or companies, which are parties to reorganization, is the same as the value of such assets immediately before the reorganization, Similarly, the balance value of any depreciation categories shall be carried over.

4) "Reorganization" means:

a) A merger of two or more resident companies;

b) The acquisition or takeover of fifty per cent (50%) or more of the voting shares and fifty per cent (50%) of more of all other shares by value of a resident company solely in exchange for shares of a party to the reorganization;

c) The acquisition of the fifty per cent (50%) or more of the resident company by another resident company solely in exchange for voting participations with no preferential rights as to;

ልዩ መብት በማያሰጥና የድምጽ ተሳትፎ ብቻ የሚያስገኝ አካሄድ፣ በኢትዮጵያ ነዋሪ ለሆነ ኩባንያ የተሰጠ ወይም የተላለፈ እንደሆነ፣

መ/ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ኩባንያ ወደ ሁለት ወይም ከዚያ በላይ ወደሆኑ ኩባንያዎች መከፋፈል፣

ሠ/ አንድ የንግድ ሥራ ድርጅት የተቀፅለዎቹን ካፒታል የድርጅቱንካፒታል ለያዙ ሲያከፋፍል ነው። ከዚህ ዓይነቱ እንደገና መደራጀት ማለትም ውህደት፣ በሌላ መያዝ፣ መተላለፍ፣ መከፋፈል ወይም የተቀፅለዎች ካፒታል የዋናውን የንግድ ሥራ ኩባንያ ካፒታል ወደያዙ መሸጋገር ዋና ዓላማ የታክስ ከሌላ ለማግኘት ያለመሆኑን የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ማረጋገጥ አለበት።

5 ከዚህ በላይ ከንዑስ አንቀጽ 1-4 የተደነገገው በአንቀጽ 13/5/ የተመለከተውን የንብረት ዝውውር በሚመለከት ተፈጻሚ አይሆንም፡

6 ለከፊት ዕውቅናን ስለመስጠት የተነገረው በአንቀጽ 2/4/ መሠረት ግንኙነት ባላቸው ሰዎች መካከል የሚደረግ የንግድ ሥራ ንብረት ዝውውር አይመለከትም።

15 የማይሰበሰብ ዕዳ

ከዚህ በታች የተመለከቱት ሁኔታዎች ሲሟሉ ግብር የሚከፈልበት የንግድ ሥራ ገቢ በሚወሰንበት ጊዜ የማይሰበሰቡ ዕዳዎች ተቀናሽ ይደረጋሉ።

dividends of a party to the reorganization.

d) a division of a resident company into or more resident companies or

e) a spin-off : The Tax Authority shall ensure that the merger, acquisition, takeover, division, or spin-off is not having tax avoidance as a principle objective

5. The rules of sub-article 1-4 shall not apply to the transfer of assets described under Article 23(3).

6. Loss shall not be recognized on the transfer of a business asset to related person with in the meaning of Article 2(4)

25. Bad Debts

In the determination of taxable business income; a deduction shall be allowed for a bad debt if the following conditions are met:

r) An amount corresponding to this debt was previously included in the income;

s) The debt is written off in the books of the taxpayer: and

t) Any legal action to collect the debt

ሀ/ ከማይሰበሰበው ዕዳ ጋር ተመጣጣኝ የሆነ ሂሳብ ቀደም ሲል በንግድ ሥራው ገቢነት ተይዞ ከሆነ፣ እና

ለ/ ዕዳውን ለማስመለስ ተገቢው የሕግ እርምጃ ተወስዶ ገቢ ለማድረግ ያለመቻሉ የተረጋገጠ ከሆነ፣

16 ለፋይናንስ ድርጅቶች የተፈቀደ ልዩ መጠባበቂያ

ግብር የሚከፈልበት የፋይናንስ ድርጅቶች የንግድ ሥራ ገቢ በሚወስንበት ጊዜ በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በወጣ መመሪያ የተፈቀዱ ልዩ ልዩ /የቴክኒክ/ መጠባበቂያዎች ሂሳብ ወጪ በተደረገው መጠን ከፍ እንዲል ይደረጋል።

17 ተቀናሽ የሚደረግ የካፒታል ተሳትፎ

1 ከዚህ በታች በንዑስ አንቀጽ 2 እና 3 የተመለከቱት ሁኔታዎች ሲሟሉ፣ በኢትዮጵያ ውስጥ ነዋሪ የሆነ ኩባንያ ወይም የተመዘገበ የሽርክና ማኅበር ካፒታል ለማሳደግ ያዋለው ከሆነ ለዚህ ዓላማ የዋለው ትርፍ ግብር ከሚከፍልበት የንግድ ገቢ ላይ ተቀናሽ ይደረጋል።

2 ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ 1/ሀ/ የተመለከተው ተቀናሽ አክሲዮን በሚመለከት ተፈጻሚ የሚሆነው አክሲዮን የተገዛበት ኩባንያ በኢትዮጵያ ውስጥ ነዋሪ የሆነ እና በሠንጠረዥ “ሐ” መሠረት ግብር የመክፈል ግዴታ ያለበት ሲሆን እና አክሲዮኑን የገዛው

has been taken but the debt is not recoverable.

26. Special Reserves for Finance Institutions

In the determination of taxable business income of finance institution a deduction shall be allowed for special (technical) reserves in accordance with the directives issued by the National Bank of Ethiopia, the business income, however, shall be increased by amounts drawn from such reserves.

27. Participation Deduction

1) If a resident company or partnership reinvests the profit it earned to raise the capital of another company or partnership subject to the conditions in sub-Article (2) and (3), such amount shall be deductible from its taxable income.

2) The deduction mentioned in letter (a) of sub-Article (1) shall apply to shares of resident companies that are subject to taxation under schedule C and in which the investing body has a shareholding of at least twenty-

ኩባንያ ወይም የተመዘገበ የሽርክና ማኅበር በኩባንያው ውስጥ በቁጥር ወይም በዋጋ ቢያንስ 15 በመቶ የአክሲዮን ካፒታል የያዘ ወይም በዚህ መቶኛ መጠን ድምፅ የመስጠት መብት ያለው ከሆነ ነው።

3 ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ 1/ለ/ የተመለከተው ተቀናሽ የትርፍ ድርሻን በተመለከት ተፈጻሚ የሚሆነው የካፒታል መዋጮ የሽርክና ማህበር በኢትዮጵያ ውስጥ ነዋሪ ነዋሪ የሆነ እና "ሐ" መሠረት ግብር የመክፈል ግዴታ ያለበት ሲሆን እና ካፒታሉን መዋጮ ያደረገው ኩባንያ ወይም የተመዘገበ የሽርክና ማኅበር የሽርክና ማህበሩ መሠረት ከሆነው ካፒታል ዋጋ ውስጥ ቢያንስ 15 በመቶ የያዘ እንደሆነ ነው።

18 ኪሣራን ስለማሸጋገር

1 በአንድ የግብር ዘመን ግብር የሚከፈልበት ገቢ በሚወሰንበት ጊዜ በዚያው የግብር ዘመን ውስጥ የታየው ኪሣራ በሚቀጥሉት 1/3/ሶስት የግብር ዘመናት ከተገኘው ግብር የሚከፈልበት ገቢ ላይ የሚካካስ ይሆናል። ይህም የሚፈጸመው በመጀመሪያ ያገጠመውን ኪሣራ በኋላ ካጋጠመው ኪሣራ አስቀድሞ በማካካስ ነው።

2 በአንድ የግብር ዘመን ውስጥ የአንድ ኩባንያ የካፒታል ባለቤትነት ወይም ድምፅ የመስጠት መብት በዋጋ ወይም በቁጥር ከ 15 በመቶ በላይ በቀጥታ ወይም ቀጥተኛ ባልሆነ መንገድ የተለወጠ እንደሆነ

five per cent (25%) by value or by number , in the share capital or the voting rights.

3) The deduction mentioned in letter (b) of sub-Article (1) shall apply to basic capital of resident registered partnerships that are subject to taxation under schedule C and in which the investing body has holds at least twenty-five per cent (25%) by value of basic capital.

28. Loss Carry Forward

1) If the determination of taxable business income results in a loss in a tax period, that loss may be set off against taxable income in the next five (5) tax periods, earlier losers being set off before later losses.

2) If during tax period the direct or indirect ownership of the share capital or the voting rights of a body changes more than twenty-five per cent (25%), by value or by number. Sub-Article (1) shall cease to apply to losses incurred by that body in that tax period and previous tax periods.

ከብንያው በዚያው የግብር ዘመንም ሆነ ቀደም ባለ-የግብር ዓመታት የደረሰበትን ኪሣራ በሚመለከት የንዑስ አንቀጽ 1 ድንጋጌ ተፈጻሚነት ያቋርጣል።

3 ማንኛውም ሰው በንግድ ሥራው እንቅስቃሴ ያጋጠመው ኪሣራ በማናቸውም ሁኔታ በሁለት የሶስት ዓመታት ጊዜ የሚቆጠሩ 6 ዓመታት በላይ ሊሸጋገርና ተቀናሽ ሊሆን አይችልም።

!9 የማስተላለፊያ ዋጋ

1 በሁለት በተለያዩ ሰዎች መካከል ከሚደረገው የንግድ ወይም የፋይናንስ ግንኙነት፣ የተሳሰሩ ሰዎች የንግድ ወይም የፋይናንስ ግንኙነት የተለየ እንዲሆን የሚደረግ ወይም የሚያስገድድ ሁኔታ የተፈጠረ እንደሆነ የግብር ባለሥልጣን ከተሳሰሩት ሰዎች መካከል የአንዱ ወይም ከአንድ በላይ የሆኑት ገቢ የዚህ ዓይነቱ ትስስር ባይኖር ኖሮ ሊያስገኝ የሚችለውን ትርፍ እንዲጨምር ሊወስን ይችላል። የማኅበሩ ባለሥልጣን ከዚህ በላይ በተገለጸው መሠረት የሚወሰነው ከቢሮው በሚሰጠው መመሪያ መሠረት ይሆናል።

2 ለዚህ አንቀጽ ትክክለኛ እና ውጤታማ አፈጻጸም እንዲያመች በተሳሰሩ ሰዎች መካከል የሚረገው ግንኙነት ጋር የተለየ እንዳይሆን የሚያስችል እንደ አስፈላጊነት ሁኔታዎች የተካተቱበት ስምምነት የግብር

3) A net operating loss may be carried forward and deducted only for two periods of three years.

29. **Transfer Pricing**

1) Where conditions are made or imposed between persons carrying on business in their commercial or financial relations which differ from those which would be made between independent persons, the Tax Authority may direct that the income of one or more of those related persons is to include profits which he or they would have made but for those conditions. The tax Authority shall do so in accordance with the directives to be issued by the Bureau.

2) In order to ensure the just and efficient application of this Article the Tax Authority may make agreements in advance with persons carrying on entrepreneurial activities, subject to conditions if necessary that specified conditions between related person do not differ from those which would be made between independent persons.

ባለሥልጣን የንግድ ሥራ እንቅስቃሴ
ከሚያከናውኑ ሰዎች ጋር አስቀድሞ
ሊያደርግ ይችላል።

"ከግብር ነፃ ስለማድረግ

1 የሚከተሉት ገቢዎች በዚህ አዋጅ መሠረት
ለከፈልባቸው ከሚገባው የንግድ ሥራ ገቢ
ግብር ነፃ ናቸው።

ሀ/ አንድን ቴክኖሎጂ ለተወሰኑ ሁኔታ
እንዲስማማ በማድረግ ወይም አዲስ
የፈጠራ ሃሳብ በማቅረብ እና ወጪን
ለመቀነስ የሚያስችሉ አሰራሮችን ሥራ
ላይ በማዋል የሚሰጥ ሽልማት፤

ለ/ በማናቸውም መስክ የላቀ ተግባር ላከናወኑ
ሰዎች የሚሰጥ ሽልማት፤

ሐ/ በኢትዮጵያ ውስጥ ፀንቶ በሚሠራበት ሕግ
በዓለም አቀፍ ስምምነት፤ ወይም
ሚኒስትሩ በሚያደርገው ወይም
በሚፈቅደው ስምምነት መሠረት በተለይ
ግብር እንዳይከፈልበት የተደረገ ገቢ፤

2 የሚከተሉት በሥራቸው አጋጣሚ
የሚያገኙት ገቢ በሠንጠረዥ "ሐ"
መሠረት ከሚከፈል ግብር ነፃ ይሆናል።

ሀ/ የፌዴራል እና የክልል መንግሥታት
እንዲሁም የከተማ መስተዳድሮች፤
የመንግሥት መ/ቤቶች

ለ/ የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ

30. Exemptions

1) The following categories of
income shall be exempt from
payment of business income tax
hereunder:

a) Awards for adopted or
suggested innovations and
cost saving measures, and

b) Public awards for
outstanding performance tax
in any field.

c) Income specifically exempted
from income tax by the law
in force in Ethiopia, by
international treaty or by an
agreement made or
approved by the Minister.

2) The revenue obtained by

a) The Federal, Regional and
Local Government of
Ethiopia;

b) The National Bank of
Ethiopia; from activities that
are incidental to their
operations shall be exempt
from tax on schedule C
income.

ክፍል 5

የሠንጠረዥ “መ” ገቢ/ሌሎች ገቢዎች

1 የፈጠራ መብትን በማከራየት የሚገኝ ገቢ

1 በማንኛውም ቀን ገቢ የማድረግ ኃላፊነት የተጣለበት ሰው በዚህ አዋጅ በተወሰነው የጊዜ ገደብ ውስጥ የተጠቀሰውን ግብር ቀንሶ በመያዝ ለግብር አስገቢው መ/ቤት የማስታወቅና የመክፈል ግዴታ አለበት።

2 ግብር ቀን ገቢ የማድረግ ኃላፊነት የተጣለበት ሰው በዚህ አዋጅ በተወሰነው የጊዜ ገደብ ውስጥ የተጠቀሰውን የግብር ቀንሶ በመያዝ ለግብር አስገቢው መ/ቤት የማስታወቅና የመክፈል ግዴታ አለበት።

3 ከፋይ ነዋሪነቱ በውጭ አገር ሆኖ ተቀባዩ ነዋሪነቱ በኢትዮጵያ ውስጥ የሆነ እንደሆነ ተቀባዩ በዚህ አዋጅ በተወሰነው የጊዜ ገደብ ውስጥ የፈጠራ መብት በማከራየት ባገኘው ገቢ ላይ የሚከፈለውን ግብር ይከፍላል።

4 በዚህ ዓይነት የተከፈለው ታክስ ከዚህ እንቅስቃሴ የተገኘውን ገቢ በሚመለከት የመጨረሻ ይሆናል።

5 በዚህ አዋጅ ውስጥ “የፈጠራ መብትን በማከራየት የሚገኝ ገቢ” ማለት ተንቀሳቃሽ ፊልም እና ለሬዲዮ ወይም ቴሌቪዥን ሥርጭት የሚውል የተንቀሳቃሽ ፊልም ወይም የድምፅ ክሮችን ማናቸውም በአንድ ሰው መብት ለመጠቀም የተሰጠን ፈቃድ የንግድ ምልክት ንድፍ ወይም ሞዴል ነገን

SECTION 5

SCHEDULED INCOME /OTHER INCOME

31. Royalties

1) Royalties shall be liable to tax at a flat rate of five percent (5%).

2) The withholding Agent who effects payment shall withhold the foregoing tax and account to the tax Authority within the time limit set out in this proclamation.

3) Where the payer resided abroad and the recipient is a resident, the recipient shall pay tax on the royalty income within the time limit set out in this proclamation.

4) This tax is a final tax in lieu of a net income tax.

5) The term “royalty” means a payment of any kind received as a consideration for the use of, or the right to use, any copyright of literary, artistic or scientific work, including cinematography films, and films or tapes for radio or television broadcasting, any patent trade work, design or model, plan, secret formula or process, or for the use or for the right to use of any industrial,

በሚስጥር የተያዘ ፎርሙላ ወይም የአመራረት ሂደት ወይም የማናቸውም የኢንዱስትሪ በንግድ ወይም በሳይንስ በተገኘ ልምድ የተሰባሰበ መረጃን መጠቀምን ወይም የመጠቀም መብትን ጨምሮ ማናቸውም የሥነ-ጽሑፍ የኪነ ጥበብ ወይም የሳይንስ ሥራ ልዩ መብትን መጠቀምን ወይም የመጠቀም መብትን ለጥቅም በማከራየት ምክንያት የሚገኝ ማናቸውም ክፍያ ነው።

"2 የቴክኒክ አገልግሎት በመስጠት የሚገኝ ገቢ

1 በኢትዮጵያ ነዋሪ ለሆኑ ሰዎች ከኢትዮጵያ ውጪ ለተሰጠ የቴክኒክ አገልግሎት የተፈጸመ ክፍያ አሥር በመቶ /10%/ ግብር ይከፈልበታል። ይህንንም ግብር አገልግሎት የተፈጸመለት ከፋይ እየቀነሰ በማስቀረት ለግብር አስገቢው መ/ቤት ገቢ ማድረግ አለበት።

2 "የቴክኒክ" አገልግሎት ማለት ማናቸውም የባለሙያ ምክር ወይም የቴክኖሎጂ አገልግሎት ነው።

"3 ከዕድል ሙከራ የሚገኝ ገቢ

1 በዕድል ሙከራ ውድድር አሸናፊ በመሆን /ለምሳሌ ከሎተሪ፣ ከቶምቦላ ወይም ከሌሎች ተመሳሳይ እንቅስቃሴዎች/ ገቢ የሚያገኝ ማናቸውም ሰው ከብር 100 በላይ በሆነው ገቢ ላይ አሥራ አምስት በመቶ /15/ ግብር ይከፍላል።

2 ከፋዩ በአቀጽ በተመለከተው መሠረት ግብሩን ቀንሶ በማስቀረት ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ገቢ ማድረግ አለበት።

commercial or scientific equipment, or for information concerning industrial, commercial or scientific experience.

32. Income from Rendering of Technical

1) All payments made in consideration of any kind of technical services rendered outside Ethiopia to resident persons in any form shall be liable to tax at a flat rate of ten percent (10%) which shall be withheld and paid to the Tax Authority by the payer.

2) The term " technical service" means any kind of expert advise or technological service rendered.

33. Income from Games of Chance

1) Every person deriving income from winning at games of chance (for example, lotteries, tom bolas, and other similar activities) shall be subject to tax at the rate of fifteen per cent (15%) , except for winnings of less than 100 Birr.

2) The payer shall withhold or collect the tax and account to the Tax Authority in the manner provided in Article 67.

3 በዚህ ዓይነት የተከፈለው ታክስ ከዚህ እንቅስቃሴ የተገኘውን ገቢ በተመለከተ የመጨረሻ ታክስ ይሆናል።

"4 የአክሲዮን ትርፍ ድርሻ

1 የአክሲዮን ማህበር ካከፋፈለው የአክሲዮን ድርሻ ወይም ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር ከሚያከፋፍለው ትርፍ ገቢ የሚያገኝ ማናቸውም ሰው ባገኘው ገቢ ላይ አሥር በመቶ /10/ ግብር ይከፍላል።

2 ከፋይ ግብሩን ቀንሶ በማስቀረት ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ገቢ ማድረግ አለበት።

3 በዚህ ዓይነት የተከፈለው ታክስ ከዚህ እንቅስቃሴ የተገኘውን ገቢ በተመለከተ የመጨረሻ ታክስ ይሆናል።

"5 ከንብረት ኪራይ የሚገኝ ገቢ

በዚህ አዋጅ አንቀጽ 07 ከተመለከተው ግብር ከሚከፈልበት የንግድ እንቅስቃሴ ጋር በማይገናኝ አኳኋን ንብረት አልፎ አልፎ በመከራየት ገቢ ያገኘ ማናቸውም ሰው ባገኘው የዓመት ጠቅላላ ገቢ ላይ ግብር ይከፍላል። በዚህ ዓይነት የተከፈለው ግብር የመጨረሻ ይሆናል።

"6 በተቀማጭ ገንዘብ ላይ የሚከፈል የወለድ ገቢ

1 ማናቸውም ሰው ከተቀማጭ ገንዘብ በሚያገኘው ወለድ ላይ አምስት /5%/ በመቶ ግብር ይከፈላል።

2 ከፋይ ግብሩን ቀንሶ በማስቀረት በአንቀጽ %7 በተደነገገው መሠረት ለግብር

3) This tax is a final tax in lieu of income tax.

34. Dividends

1) Every person deriving income from dividends from a share company or withdrawals of profits from a private limited company shall be subject to tax at the rate of ten percent (10%)

2) The withholding agent shall withhold or collect the tax and account to the Tax Authority.

3) This tax is a final tax in lieu of income tax.

35. Income From Rental of Property

Every person deriving income from the casual rental of property (including any land , building, or moveable asset) not related to a business activity taxable under Article 17 shall pay tax on the annual gross income at the rate of fifteen per cent (15%). This tax is a final tax in lieu of a net income tax.

36. Interest Income on Deposits

1) Every person deriving income on deposits shall pay tax at rate of five per cent (5%).

2) The payer shall withhold the tax and account to the tax Authority in the manner provided in Article 67.

3) This tax is a final tax in lieu of income tax.

አስገቢው ባለሥልጣን ገቢ ማድረግ አለበት።

3 በዚህ አይነት የተከፈለው ታክስ ከወለድ የተገኘው ገቢ በተመለከተ የመጨረሻ ታክስ ይሆናል።

"7 የተወሰኑ የካፒታል ንብረቶችን በማስተላለፍ የሚገኝ ጥቅም

1 በዚህ አንቀጽ የተዘረዘሩት ንብረቶች በስጦታ ወይም በሽያጭ በማስተላለፍ የሚገኘው ጥቅም ከዚህ በታች በተመለከተው የማስከፊያ ልክ ግብር የሚከፈልበት ይሆናል።

ሀ/ ለንግድ ለፋብሪካ ለቢሮ የተያዙ ሕንፃዎች

15% /አሥራ አምስት/ በመቶ፤

ለ/ የኩባንያዎች አክሲዮን 30% /ሠላሣ በመቶ/

2 በግል መኖሪያነት የተያዘ ቤት በማስተላለፍ የሚገኝ ጥቅም ግብር አይከፈልበትም።

3 በዚህ አንቀጽ ግብር ከተጣለባቸው ንብረቶች የተገኘውን ጥቅም ለማስላት የሚያስችለው ዘዴ በመስተዳድር ምክር ቤት በሚወጣ ደንብ ይወሰናል።

4 በአንቀጽ 4(4)/// በተመለከተው መሠረት በሚከናወን እንደገና የመደራጀት ሂደት በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ኩባንያ ውስጥ

37. Gain on Transfer of Certain Investment Property

1) Income Tax shall be payable on gains obtained from the transfer (sale or gift) of property describes in this article at the following rates:

a) Building held for business, factory, office 15% (fifteen percent).

b) Shares of companies 30% (thirty percent).

2) Gains obtained from the transfer of building held for residence shall be exempt.

3) The basis for computation of gains obtained from the transfer of properties described in this article shall be determined by Regulations to be issued by the Administrative Council.

4) Any exchange of shares in a resident company which is a party to a reorganization—as defined in Article 24(4) – in exchange for share in another resident company which is also

የሚደረግ ማናዠውም አክሲዮን መተላለፍ በዚህ የመደራጀት ሂደት ተሳታፊ ለሆነ ለሌላ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ለሌላ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ኩባንያ ለሚደረግ አክሲዮን ልዋጭ ከሆነ አክሲዮን እንደተሸጠ አይቆጠርም።

5 በንዑስ አንቀጽ 4 መሠረት በልዋጭ የተሰጠው አክሲዮን ዋጋ የመጀመሪያው አክሲዮን ዋጋ ይሆናል።

6 ከዚህ በታች የተዘረዘሩት ገደቦች እንደተጠበቁ ሁነው እንደዚህ ያሉ ንብረቶችን በማስተላለፍ ሂደት የሚደርስ ኪሣራ ዕውቅና ተሰጥቶት ከተገኘ ጥቅም ጋር እንዲካካስ ይደረጋል።

ሀ/ በዚህ አንቀጽ መሠረት በተደረገ የካፒታል ንብረት መተላለፍ ያጋጠመ ኪሣራ በዚህ አንቀጽ መሠረት በተደረገ የንብረት መተላለፍ በተገኘ ገቢ ወይም ጥቅም ጋር እንዲካካስ አይደረግም። ከዚህ በላይ በተመከተው መሠረት ያልተካከለ ኪሣራ ላልተወሰነ ጊዜ ወደፊት ሊሸጋገር ይችላል።

ለ/ በአንቀጽ 2(4) ግንኙነት ላላቸው ሰዎች በተሰጠው ትርጉም የማሸፈኑ ድርጅቶች በመካካላቸው ኪሣራ ተደርጎ አይወስድም።

7 ማናቸውም በዚህ አንቀጽ ግብር የተጣለበት የካፒታል ንብረት ዝውውር የመቀባበል ወይም የመመዘገብ ወይም በማናቸውም መንገድ የማጽደቅ ሥልጣን የተሰጠው ሰው ግብሩ መከፈሉን ሳያረጋግጥ ዝውውሩን አይቀበልም አይመዘገብም፤ አያፀድቅም።

a party is not a disposal of the shares.

5) The value of the shares given in exchange under sub-Article (4) shall be equal to the value of the original shares.

6) Loss on the transfer of such property shall be recognized and be available to offset gain subject to the following limitations:

a) Loss on transfers under this Article may be used to offset gain on transfers under this Article, but may not be used to offset any other income or gain. Unused losses may be carried forward indefinitely.

b) No loss shall be recognized on transfer to associates within the meaning of Article 2(4).

7) Any person authorized by law to accept, register or in any way approve the transfer of capital assets shall not accept, register or approve the transfer before ascertaining that the payment of the tax has been duly effected in accordance with this Article.

ምዕራፍ 2
የአፈጻጸም ድንጋጌዎች
ክፍል አንድ
ጠቅላላ ድንጋጌዎች

"8 የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ሥልጣንና ተግባር

1 ይህን አዋጅ እና በዚህ አዋጅ መሠረት የሚወጡ ደንቦችን በሥራ ላይ የማዋል እና የማስፈጸም ኃላፊነት የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ይሆናል።

2 በማናቸውም በሌላ ሕግ ውስጥ ተቃራኒ የሆኑ ድንጋጌዎች ቢኖሩም የግብር አስገቢው ባለሥልጣን በማናቸውም ጊዜ በግብር ከፋይ የቀረቡ ማናቸውም መግለጫዎች ሠነዶችና የሂሳብ መዝገቦች ለማረጋገጥ

ሀ/ ሕጋዊ ሥልጣን የተሰጣቸው ተቆጣጣሪዎችን ወደ ግብር ከፋይ የንግድ ወይም የሙያ ሥራ ቦታ በመላክ ገቢና ወጭን የሚያሳዩ ሠነዶችን፣ ለንግድ የተከማቹ ዕቃዎችን፣ ሌሎች ዕቃዎች ወይም የሂሳብ መዝግብትንና ሰነዶችን ለማመሳከርና ለመመርመር፣

ለ/ ግብር ከፋዩን ወይም የሂሳብ መዝገቦችን እና ሰነዶችን ወይም መረጃን ለማግኘት የሚችለውን ወይም እነዚህን የመጠበቅ ኃላፊነት የተሰጠውን ማንኛውንም የግብር አስገቢ መሥሪያ ቤት የሥራ ሰዓቶች እና ጽ/ቤት ተገኝቶ ለሚቀርቡለት ለጉዳዩ አግባብ ያላቸው

CHAPTER 2
Procedural Provisions
Section 1
General Provisions

38. Powers And Duties of Tax Authority

1) The implementation and enforcement of this proclamation and Regulations issued hereunder shall be the duty of the Tax Authority.

2) Notwithstanding anything to the contrary in any other law, the Tax Authority shall be empowered to investigate any statements, records and time by:

a) Sending duly accredited inspectors to the place of business or practice of the tax payer other material items of the taxpayer;

b) Requiring the taxpayer or any employee there of who has access to or custody of any information, records or books of account to produce the same and to attend during normal office hours at any reasonably convenient tax office and answer any questions relating thereof,

ጥያቄዎች መልስ እንዲሰጥና የተባሉትንም ሰነዶች እንዲያቀርብ ለማድረግ፤

ሐ/ ማዘጋጃ ቤት፣ ድርጅት፣ የፋይናንስ ተቋም ወይም ማንኛውም የፌዴራል መንግሥት ወይም የክልል መ/ቤት ጨምሮ ማናቸውም ሰው ስለግብር ከፋይ የሚያውቀውን መረጃ ወይም የሥራ እንቅስቃሴ እንዲሁም የመበደር ወይም የማበደር ግንኙነቶችን ዝርዝር እንዲገልጽ ለማድረግ ይችላል።

"9 መረጃዎችን በምስጢር ስለመጠበቅ

1 የግብር አስገቢው ባለሥልጣን የባለሥልጣኑ ወኪል ሆነው የሚሰሩ ወይም ወኪል የነበሩ ወይም ተቆጣጣሪዎች ወይም ተቀጣሪ የነበሩ፣ በኢትዮጵያ ንግድ ሕግ በንግድ ጋዜጣ ታትሞ እንዲወጣ ከታዘዘው ዓይነት መረጃ በስተቀር በሥራቸው አጋጣሚ ያወቁዎቸውን አንድን ግብር ከፋይ የሚመለከቱ ሌሎች መረጃዎች ለማንም አሳልፈው ሳይሰጡ በምስጢር መጠበቅ አለባቸው። ከዚህ በላይ የተደነገገው ቢሮም እንዲህ ያሉትን መረጃዎች ለሚከተሉት መግለጽ ይችላሉ።

ሀ/ ኃላፊነታቸውን ለመወጣት አስፈላጊ እስከሆነ ድረስ ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ተቆጣጣሪዎች፤

ለ/ የግብር ህጉን በመተላለፍ ወንጀል የፈጸመውን ሰው ለፍርድ ለማቅረብ፤ ለሕግ አስፈጻሚ አካላት፤

c) Requiring any person including municipality, Body, financial Institution Department or Agency of Federal or Regional Government to disclose particulates of any information or transaction, including any lending or borrowing which it may have relating to the taxpayer.

39. Confidentiality of Tax Information

1) The tax Authority and all persons who are or have been its agents or employees shall maintain the secrecy of all information except such information as are required by the commercial code of Ethiopia to be published by trade gazette, on particular taxpayers received by them in an official capacity, and may disclose such information only.

a) Employees of Tax Authority, for the purpose of carrying out their official duties;

b) Law enforcement agencies, for the purpose of the prosecution of a person for tax violations;

ሐ/ የግብር ዕዳ፣ መቀጫ ወይም ወለድ ወይም ማናቸውንም ሌላ የወንጀል ጉዳዮች በማየት ላይ ላለ ፍ/ቤት፤

መ/ ኢትዮጵያ ፈራሚ በሆነችበት ዓለም አቀፍ ስምምነት መሠረት ሲጠየቅ ለውጭ አገር የግብር ባለሥልጣናት፤

2 በንፁህ አንቀጽ 1 መሠረት መረጃ በእጃቸው የገባ ሰዎች፣ መረጃው እንዲሰጣቸው ያደረገውን ምክንያት ማስፈጸም በሚያስችል አነስተኛ መጠን ካልሆነ በስተቀር እንዲህ ያለውን መረጃ በምስጢር የመጠበቅ ኃላፊነት አለባቸው። በዚህ ክፍል ምስጢርነታቸው እንዲጠበቅ የተደረጉ መረጃዎች የደረሷቸው ሌሎች ሰዎች እነዚህን መረጃዎች ለማንም ሌላ ሰው ተላልፈው እንዲሰጡ ማድረግ አይኖርባቸውም። እነዚህን መረጃዎች የያዙ ሠነዶችን ወዲያውኑ ለግብር አስገቢ ባለሥልጣን መመለስ አለባቸው።

3 አንድን ግብር ከፋይ የሚመለከቱ መረጃዎች ከዚህ ውጭ ለሆኑ ሌሎች ሰዎች እንዲሰጡ ማድረግ የሚቻለው የግብር ከፋይ ስምምነት በጽሁፍ ሲገኝ ብቻ ይሆናል።

የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ሠራተኞች የሚመሩበት የሥነ ምግባር ደንብ

1 እያንዳንዱ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ሠራተኛ

ሀ/ ታማኝ እና ትክክለኛ፣ ግብር ከፋዩን በትህትናና በአክብሮት የሚቀበል፤

c) Courts, in proceedings to establish a person's liability

d) Tax authorities of a foreign country, in accordance with an international treaty to which Ethiopia is a party.

2) Persons who receive information under Sub-Article (1) must maintain the secrecy of that information, except to the minimum extent necessary to achieve the object for which disclosure is permitted. Other persons who receive information the disclosure of which is regulated by this section may not further disclose the information and must return documents reflecting the information to the Tax Authority.

3) Information concerning a taxpayer may be disclosed to another person with the taxpayer's

40. Code of conduct for Tax Authority Employees

1) Each employee of the Tax Authority shall:

a) Be honest and fair, treating each taxpayer with courtesy and respect;

ለ/ ሕጎችን፣ ደንቦችን እና መመሪያዎችን የጉዳዩ ፍሬ ነገር በሚመራው መሠረት ሥራ ላይ ማዋል፣ ለዘመዶቹ ወይም ለወዳጆቹ ልዩ አስተያየት ወይም አድልኦ ያለማድረግ፣

ሐ/ የራሱን እና የባለሰቤቱን የግብር ዕዳ በሚመለከት ውጤት ሊያስከትል በማችል ውሳኔ ላይ ያለመሳተፍ፣

መ/ የሚታወቅ የቤተሰብ ዝምድና ወይም የንግድ ሥራ ጥቅም በተቀጣሪነቱ በማሰጠው ውሳኔ ላይ ተጽዕኖ ሊያሳድር የሚችል ከሆነ፣ እንዲህ ያለውን የዝምድና ግንኙነት ወይም ጥቅም ይፋ ማድረግ /አግባብ ባለው ሕግ በተወሰነው መሠረት/

ሠ/ በአንቀጽ "9 የተመለከተው እንደተጠበቀ ሆኖ ማናቸውንም የግብር፣ ታክስ ወይም የቀረጥ መረጃ በምስጢር መጠበቅ፣

ረ/ ማናቸውም መደለያ አለመጠየቅ፣ ያለመቀበል ወይም ማናቸውንም ግብርን ከመወሰን ወይም ከመሰብሰብ ተግባሩ ጋር የሚጋጨ፣ ሌሎች ተገቢ ያልሆኑ ተግባሮችን ያለመፈጸም፣

2 ማናቸውም የግብር ባለሥልጣኑ ሠራተኛ፣ የግብር ሂሳብ ባለሙያ ወይም አማካሪ ሆኖ ለማገልገል ወይም የግብር ማስታወቂያ ለማዘጋጀት ወይም በግብር ላይ ምክር ለመስጠት ለሌላ ሰው ተቀጥሮ መሥራት የለበትም፡፡

b) Apply the law, regulations and rulings to each case on the basis the objective facts in the case, showing no partiality to members of his family or to friends;

c) Refrain from participating in any determination that will affect his or his spouse's tax liability;

d) Where either a known family relationship or a business interest might influence any determination he must, as an employee, make public (in the manner provided by regulation) such relationship or interest;

e) Subject to Article 39, protect the confidentiality of any tax or duty information, and

f) Not solicit or accept any bribe or perform any other improper act relating to the duty to determine or collect any tax.

2) No employee of the Tax Authority shall act as a tax accountant or consultant or accept employment from any person preparing tax declarations or giving tax advice.

#1 የሌሎች መሥሪያ ቤቶች ትብብር

1 ይህን አዋጅ በሥራ ላይ ለማዋል የፌዴራል እና የክልል መንግሥታት መስተዳድሮች፣ ማህበራት ሁሉ ከግብር አስገቢው ባለሥልጣን ጋር የመተባበር ግዴታ አለባቸው።

2 ሀ/ በይግባኝ ቀጠሮ ላይ ካልሆነ በግብር አስገቢው ባለሥልጣን የተራዘመ የግብር መክፈያ ጊዜ ካልተሰጠ በስተቀር፣ ግብር ከፋዩ የሚፈለግበትን ግብር በወቅቱ የክፈለ ስለመሆኑ ወይም አዲስ ግብር ከፋይን በማመለከት የተመዘገበ ስለመሆኑ ከግብር አስገቢው ባለሥልጣን የተሰጠውን የምስክር ወረቀት ካላቀረበ በስተቀር ማንኛውም ፈቃድ ሰጭ ሚኒስቴር፣ ማዘጋጃ ቤት፣ የፌዴራል ወይም የክልል መሥሪያ ቤት አዲስ የንግድ ሥራ ፈቃድ መስጠት ወይም ማደስ አይችልም።

ለ/ ግብር አስገቢው ባለሥልጣን ግብር ከፋዩ ያለበትን ግዴታ ስለመፈጸሙ የምስክር ወረቀት የማይሰጥ ሲሆን ስለዚህ ያለውን ምክንያት በመዘርዘር በጽሁፍ ለጠያቂው ይሰጣል።

ሐ/ የምስክር ወረቀት አልሰጥም በማለት ወይም የንግድ ሥራ ፈቃድ በመሰረዘው የግብር አስገቢው ባለሥልጣን በሰጣቸው ምክንያቶች ቅር የተሰኘ ማንኛውም ግብር ከፋይ ቅሬታውን ለአጣሪ ኮሚቴ ሊያቀርብ ይችላል።

41. Co-operation of other Entities

1) All Federal and Regional; Government authorities and their agencies, Bodies, kebele Administrations and Associations shall have the duty to co-operate with the Tax Authority in the enforcement of this proclamation.

2) (a) No Ministry, Municipality, department or office of Federal or Regional Government shall issue pr renew any license to any taxpayer unless the applicant produces a certificate from the Tax Authority to the effect that tax due in respect of the preceding year or years, have been paid or where the taxpayer is seeking license for the first time that he has registered with the tax Authority unless appeal is pending, or time for payment is extended by the Tax Authority.

b) If the Tax Authority refuses to issue a certificate it shall, on demand by the applicant for the license, provide him or it with a written statement of its reasons therefore.

c) Any applicant who is aggrieved by the reasons stated by the Tax Authority for refusing to issue a certificate or by the revocation

#2 የቢሮ ኃላፊው ሥልጣን

በዚህ አዋጅ በሌሎች አንቀጾች ከተሰጠው ሥልጣን በተጨማሪ የቢሮ ኃላፊው የሚከተለው ሥልጣን ይኖረዋል።

ሀ/ ማንኛውም ግብር ከፋይ ከፍተኛ የተፈጥሮ ችግር ወይም ሌላ ከባድ አደጋ ወይም ጥፋት ሲደርስበት ወይም በቸልተኝነቱ ምክንያት ሳይሆን ከአቅሙ በላይ በሆኑ ምክንያቶች በዚህ አዋጅ መሠረት ያለበትን ግብር የመክፈል ግዴታ ለመፈጸም የማይችለው ከአቅም በላይ የሆነ ችግር የደረሰበት ሆኖ ሲያገኘው፣ እስከ ብር \$ሺህ የሚደርሰውን የግብር የግብር ዕዳ የመሠረዝ፣

ለ/ ከብር \$ሺህ በላይ የሆነ የግብር ዕዳ ቀሪ ሊሆን የሚችለው የመስተዳድር ምክር ቤት ሲፈቅድ ብቻ ይሆናል።

ሐ/ ለዚህ አዋጅ እና አዋጁን ተከትሎ ለሚወጣው ደንብ አፈጻጸም አስፈላጊ የሆኑ መመሪያዎች ማውጣት ይችላል።

#3 የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር አስፈላጊ ስለመሆኑ

ሀ/ ማንኛውም ግብር የመክፈል ግዴታ ያለበት ሰው የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር የመያዝ ግዴታ አለበት።ይሁን እንጂ በማናቸውም ሁኔታ አንድ ግብር ከፋይ ከአንድ የበለጠ የግብር

of this or its license may appeal in writing to the Review Committee.

42. Power s Bureau Head

In addition to any powers specifically vested in him in this proclamation the Bureau Head.

- a) In his desecration, waive tax up to an amount of birr 50,000 in case s of grave hardship due to natural or supervening calamity or disaster, or in cases of exceptional personal hardship not attributable to negligence or any fail ire on the part of the taxpayer to discharge any duty under the proclamation; and
- b) No amount of tax in excess of Birr 50,000 shall be waived except with the approval of the Administrative Council.
- c) Issue directives for the better implementation of this proclamation and Regulations issued there under.

43. Tin Requirement

- a) Every person having a tax obligation is required to obtain a taxpayer identification number (“IN”), but in not case may a person obtain more than one TIN.

ከፋይ መለያ ቁጥር እንዲይዝ አይፈቀድም።

ለ/ ማንኛውም ግብር ከፋይ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር ለማግኘት ክፍያ አይጠየቅም።

ሐ/ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር ለማግኘት የሚደረገው ምዝገባ በግብር አስገቢው ባለሥልጣን በሚወሰን የጊዜ ሆሌዳ መሠረት ይከናወናል።

#4 ግብርን ቀንሶ ገቢ የማድረግ ኃላፊነት ለተሰጠው

ሰው የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር መስጠት

ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ግብር ተቀናሽ የሚደረግበት ማንኛውም ግብር ከፋይ፣ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥሩን፣ ግብርን ቀንሶ ገቢ የማድረግ ግዴታ ያለበት ሰው የሰበሰበውን ግብር አግባብ ላለው የግብርአስገቢ ባለሥልጣን ገቢ በሚያደርግበት ጊዜ ግብሩ የተቀነሰባቸውን ግብር ከፋዮች መለያ ቁጥር እንዲሁም ከእያንዳንዱ የተቀነሰውን ግብር መጠን የሚያሳይ ዝርዝር አብሮ ማቅረብ አለበት።

#5 የንግድ ሥራ ፈቃድ

1 የንግድ ሥራ ለማከናወን የሚያስችል ፈቃድ የተሰጠው ወይም እንዲሰጠው ጥያቄ ያቀረበ ማንኛውም ሰው በፈቃድ ሰጪው ባለሥልጣን ዘንድ የግብር ከፋዩ መለያ ቁጥሩን ማስመዝገብ አለበት። የንግድ ሥራ ፈቃድ ወይም የሙያ ፈቃድ የሚሰጥ ወይም የሚያድስ ማናቸውም የመንግሥት መ/ቤት

b) No taxpayer is to be charged a fee for obtaining a TIN.

c) The registration process shall proceed according to the timetable to be prescribed by directives by be issued by the Tax Authority.

44. Supplying TIN to the Tax Withholding Agent

A person subject to tax withholding is required to supply the TIN to the withholding agent. When paying over the withheld tax, the withholding agent shall list the tax payer's TIN number along with the amount of tax withheld with respect to that taxpayer.

45. Business Licenses

1) A person obtaining a license to carry on a business occupation is required to supply the TIN to the licensing authority to supply the TIN to the licensing authority. All public bodies and institutions issuing a business or occupational license shall not issue or renew such license unless the taxpayer has supplied the TIN.

ወይም ተቋም የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር ላላቀረበ ሰው ወይም ድርጅት ፈቃድ አይሰጥም፣ ወይም አያድስም።

2 በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው ቢኖርም ፈቃድ ሰጪው ባለሥልጣን ከዚህ በታች በአንቀጽ #6 መሠረት እንዲደርሰው በተደረገው የምዝገባ የጊዜ ሠሌዳ ጠያቂው መመዝገብ ያለበት ቀን ያልደረሰ መሆኑን

ከተረዳ ግብር ከፋዩን የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር እንዲያቀርብ አይጠይቀውም።

#6 መመሪያዎች

የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር ለማግኘት ግብር ከፋዮች የሚመዘገቡበትን ሥርዓት የሚወስን መመሪያ የማውጣት ሥልጣን ተሰጥቶታል። የግብር አስገቢው ባለሥልጣን የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ የሚያወጣውን መመሪያ መሠረት በማድረግ በየምድቡ የሚገኙ ግብር ከፋዮች የሚመዘገቡበትን ቀን ለይቶ የሚያሳይ የምዝገባ ሠሌዳ ያዘጋጃል። ይህንንም የጊዜ ሠሌዳ አግባብ ላላቸው ፈቃድ ሰጪ ባለሥልጣኖች ያሰራጫል።

#7 አድራሻ ስለመለወጥና የንግድ ሥራን ስለማቋረጥ

1 የንግድ አድራሻውን የሚለውጥ ማንኛውም ግብር ከፋይ የተደረገውን ለውጥ በ" ቀን ውስጥ ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ማስታወቅ አለበት።

2) Notwithstanding Sub-Article (1) the licensing authority may not require the taxpayer to supply a TIN if according to the registration schedule distributed as per Article 43 shows that the date for his registration is not yet due.

46. Directives

The Finance and Economic Development Bureau is hereby empowered to issue directives to provide procedures for TIN registration of taxpayers. In accordance with those directives, the Tax Authority shall prepare a schedule of registration for a TIN, which shall inter alia contain specific dates for registration of a given class of taxpayers, and shall distribute copies of the timetable to all licensing authorities.

47. Change of Address and Cassation of Business

- 1) Any taxpayer who marked a change of address shall notify the Tax Authority of the change within thirty (3) days.
- 2) Any taxpayer who cases a trade or business activity shall notify the change within thirty (30) days

2 የንግድ ሥራውን የሚያቋርጥ ማንኛውም ግብር ከፋይ የንግድ ሥራውን ካቋረጠበት ቀን ጀምሮ በ" ቀናት ውስጥ ማቅረብ ያለበትን የገቢ ማስታወቂያ እንቅስቃሴው ከተቋረጠበት ቀን አንስቶ በ8 ቀናት ውስጥ ማቅረብ አለበት። የንግድ ሥራው እንቅስቃሴ እስከ አቋረጠበት ጊዜ ድረስ ሊከፈል የሚገባው ግብር በዚህ አንቀጽ መሠረት ገቢውን ለማስታወቅ በተወሰነው ጊዜ ውስጥ ወይም ከዚያ በፊት መክፈል አለበት።

3 ሀ/ ከግብር ዘመኑ በፊት ወይም በግብር ዘመኑ ውስጥ ከተቋረጠው የንግድ ሥራ እንቅስቃሴ፣ ኢንቨስትመንት ከማናቸውም የገቢ ምንጭ ግብር ከፋይ ገቢ ያገኘ፣ እና

ለ/ የንግድ ሥራውን እንቅስቃሴ፣ የኢንቨስትመንቱ ወይም ከማናቸውም ሌላ የገቢ ምንጭ ከመቋረጡ በፊት የተገኘው ገቢ፣

በዚህ አዋጅ መሠረት ግብር የሚከፈልበት ከሆነ ገቢው በተገኘ ጊዜ የንግድ ሥራው እንቅስቃሴ፣ ኢንቨስትመንቱ ወይም ማናቸውም ሌላ የገቢ ምንጭ እንዳልተቋረጠ ተቆጥሮ ይህ አዋጅ ተፈጻሚ ይደረግበታል።

that the activity, has ceased. In the case of a cessation of activity, any declaration of income required by this proclamation to be filed at the end of a tax year shall be filed no later than sixty (60) days after the activity has ceased. Any tax due for the period in which the cessation occurred shall be paid on or before the declaration due date determined under this provision.

3) Where

a) Any income is derived by a person in a tax year from any business, activity, investment or other source that has ceased either before the commencement of the year or during the year, and

b) If the income had been derived before the business, activity, investment or other source ceased it would have been changeable to tax under this proclamation, this proclamation shall apply to the income on the basis that the business, activity, investment or other source had not ceased at the time the income was derived.

#8 መዝገብ የመያዝ ግዴታ

1 ከደረጃ ሐ ግብር ከፋዮች በስተቀር በአንቀጽ 2/6/ በተተረጎመው መሠረት በንግድ ሥራ ላይ የተሰማሩ ወይም በሙሉ ወይም በከፊል የሚከራዩ ሕንጻዎች ባለቤት የሆኑ፤ የሂሳብ መዝገብ እና ሰነዶችን የመያዝ ግዴታ አለባቸው።

ሀ/ ቋሚ ንብረቶች የተገዙበት ቀን፤ የተገዙበትን ዋጋ እና አሁን ያላቸውን የመዝገብ ዋጋ የሚያሳይ የቋሚ ንብረት መዝገብ ጨምሮ የንግድ ሥራውን ሀብትና ዕዳ የሚያሳይ ሰነድ፤

ለ/ ከንግድ ሥራው እንቅስቃሴ ጋር በተያያዘ በየቀኑ የተገኘውን ገቢ እና የተደረገውን ወጪ በተለይ ከገቢና ወጪው ምክንያት ጋር በማያያዝ፤

ሐ/ ከንግድ ሥራው ጋር በተያያዘ የተገዙ እና የተሸጡ ዕቃዎችንና አገልግሎቶችን በተመለከተ የሚከተሉትን የሚያሳይ

I) የተሸጠውን ዕቃና የተሰጠውን አገልግሎት በመለየት፤

II) ዕቃውን የገዙ ወይም የሸጡ ወይም አገልግሎቱን የሰጡ ሰዎችን ስም፤ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ለይቶ

48. Record Keeping Requirement

1) All persons who are engaged in a business or trade as defined in Article 2(5), or who own buildings held all or in part for rental, except for category C taxpayers shall keep books and records.

2) A person who is required to keep books and records in accordance with Sub-Article (1) shall keep the following information:

a) A record of the business assets and liabilities, including a register of fixed assets showing the date of acquisition, the cost of acquisition, and the current book value of each asset;

b) A record of all daily income and expenses related to the business activity and the matter to which they relate;

c) A record of all purchases and sales of goods and services related to the business activity showing:

i) The particular goods and services sold;

ii) The name of the buyers and sellers or providers in such a

እንዲያውቃቸው በሚያስችል አካሄድ

III) የሻጩን የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር የያዙ አስቀድሞ ቁጥር የተሰጣቸው ደረሰኞች በመጠቀም፤

መ/ በመጋዘን የተከማቹ የንግድ ዕቃዎችን ዓይነት፣ ብዛት እና ለዕቃዎቹ የተደረገውን ወጪ እንዲሁም ዕቃዎቹ የተገመቱበትን ዘዴ ጨምሮ በሂሳብ ዘመኑ መጨረሻ በእጅ ያሉትን ዕቃዎች የሚያሳይ የሠነድ መረጃ፤

3 ግብር ከፋይ በውጭ አገር ቋንቋ የተዘጋጁ የሂሳብ መዝገቦችና ሠነዶች ያሉት እንደሆነ እነዚህን መዝገቦችና ሠነዶች በራሱ ወጪ በኢትዮጵያ ውስጥ በሚሠራባቸው አግባብ ባላቸው ቋንቋዎች አስተርጉሞ እንዲያቀርብ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ሊጠይቅ ይችላል።

4 ግብር ከፋይ በንዑስ አንቀጽ /2/ የተዘረዘሩትን የሂሳብ መዝገቦችና ሠነዶች፤ የያዙት ሂሳብ አግባብነት ካለው የግብር ዘመን አንስቶ ለአሥር ዓመታት ማቆየት አለበት።

#9 የማህበር መመሥረቻ ደንብ ስለማቅረብ

ከባንዶች፣ የሽርክና ማህበሮች እና ሌሎች ለንግድ የተቋቋሙ ማህበራት ሁሉ የተመሠረቱበትን የመተዳደሪያ ደንብና የመመሥረቻ ጽሁፍ ተክክል ግልባጭ ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን መስጠትና በተከታታይም በዚህ ላይ የተደረገ ለውጥ ሲኖር ማስታወቅ አለባቸው።

manner that they can be identified by the Tax Authorities;

iii) And using pre-numbered invoices containing the vendor's tax identification number;

d) A record of trading stock on hand at the end of the accounting period, including the type, quantity and cost of that stock as well as the method of valuation of that stock.

e) Any other document relevant for the determination of the tax liability.

3) If a taxpayer has certain books or records in a foreign language, the Tax Authorities may require that they be translated into one of the official languages of Ethiopia at the taxpayer's expense .

4) The books and records mentioned in Sub-Article (2) shall be kept by the taxpayer for a period of ten (10) years after the end of the tax period to which they relate.

49. Public Auditors

Companies, partnership and other business organizations shall submit to the Tax Authority a copy of their memorandum of association and statutes and shall notify the Tax

§ ኦዲተሮች

ሀ/ ማንኛውም ኦዲተር የደንበኛውን ዓመታዊ ሂሳብ መርምሮ የሰጠውን ሪፖርት በግብር አስገቢው ባለሥልጣን በጽሁፍ ሲጠየቅ ማቅረብ አለበት።

ለ/ ጥያቄው በቀረበበት ጽሁፍ በተገለጸው ጊዜ ውስጥ ማንኛውም ኦዲተር ሪፖርቱን ባያቀርብ ግብር አስገቢው ባለሥልጣን የኦዲተሩ ፈቃድ እንዲሰረዝ ለፈቃድ ሰጪው ባለሥልጣን ያስታውቃል።

ክፍል ሁለት

ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ግብር ተቀንሶ ገቢ

የማድረግ ሥርዓት

§1 ከመቀጠር በሚገኝ ገቢ ላይ የሚከፈለውን ግብር ቀንሶ ገቢ ስለማድረግ

1 በዚህ አዋጅ በግልጽ ከግብር ነፃ እንዲሆን የተደረገ ካልሆነ በስተቀር ማንኛውም ቀጣሪ ለተቀጣሪው ከሚከፍለው ክፍያ ላይ ተገቢውን ግብር ቀንሶ ማስቀረት አለበት።

2 ቀጣሪው በመቀጠር ከሚገኝ ገቢ ላይ ግብር ቀንሶ ገቢ በማድረግ ረገድ ያለበትን ግዴታ፣ ለሠራተኛው ከሚፈጸሙ ክፍያዎች ላይ ተቀናሽ መደረግ ካለባቸው ሌሎች ግዴታዎች ቅድሚያ ይኖረዋል።

Authority of any subsequent change therein.

50. Public Auditors

a) Any auditor, when requested by the Tax Authority in writing shall submit the audit report of his clients.

b) Where any auditor fails to submit the report within the time specified in the letter referred above, the Tax Authority shall notify the Licensing Authority to withdraw the license of the auditor.

SECTION II

Withholding Procedures

51. Withholding of Tax on Employment Income

1) An employer shall withhold tax from every payment to an employee, unless the payment is expressly made tax-exempt by this proclamation.

2) The obligation of an employer to withhold tax has priority over all other obligations to withhold any other amounts from payments to an employee.

3 ቀጣሪው ቀንሶ ያስቀረውን ግብር ከእያንዳንዱ ወር መጨረሻ አንስቶ ባሉት " ቀናት ውስጥ ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ገቢ ማድረግ አለበት። በዚህ ዓይነት ተቀንሶ የቀረው ግብር ገቢ በሚደረግበት ጊዜ በወሩ ውስጥ ግብር የሚከፈልበት ገቢ ያገኙትን ሠራተኞች ዝርዝር የሚያሳይ መረጃ ተያይዞ መቅረብ አለበት።

4 ከዚህ በላይ በንጉስ አንቀጽ /3/ መሠረት የሚሰጠውን መግለጫ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን በሚወስነው ቅርጽና አኳኋን የሚቀርብ ሆኖ የሚከተሉትን መረጃዎች መያዝ አለበት።

ሀ/ የእያንዳንዱ ተቀጣሪ ስም፣ አድራሻ እና የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር፣

ለ/ እያንዳንዱ ተቀጣሪ ከመቀጠር ያገኘውን ግብር የሚከፈልበት ገቢ መጠን፣

ሐ/ ከግብር ነፃ የተደረገ ተቀጣሪው ያገኘው ገቢ መጠን፣

\$2 ዕቃዎች ወደ አገር በሚገቡበት ጊዜ ስለሚከፈል የገቢ ግብር

1 ዕቃዎች ለንግድ ወደአገር በሚገቡበት የንግድ ትርፍ ግብር ይከፈላቸዋል። በዚህ ዓይነት የሚሰበሰበው ግብር፣ ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ተቀንሶ እንደቀረ ግብር ተቆጥሮ ግብር ከፋዩ በዓመቱ

3) An employer shall pay the withheld tax to the Tax authority within thirty (30) days of the end of each calendar month, and a statement with respect to each employee who derives taxable income for the month shall accompany each payment.

4) The statement referred to in Sub-Article (3) shall be in the form and furnished in the manner prescribed by the form shall contain the following information.

a) The same, address, and TIN of each employee;

b) The amount of taxable income derived by each employee from the employment;

c) The amount of tax withheld from that income and,

d) The amount of any tax-exempt income derived by the employee.

52. Collection of Tax On Imports

1) A current payment of income tax shall be collected on schedule C income at the time of import of

መጨረሻ መክፈል ከሚገባው የግብር መጠን ላይ እንዲታሰብለት ይደረጋል።

2 በዚህ አንቀጽ መሠረት ወደአገር በሚገቡ ዕቃዎች ላይ የሚሰበሰበው የንግድ ትርፍ ግብር አስመጪው ለዕቃው በከፈለው ዋጋ፣ የመድን አረቦን፣ እና የመጓጉዣ ወጪ/ ሲ.አይ.ኤፍ/ ላይ የሚታሰብ 3% /ሶስት በመቶ/ ይሆናል።

3 ወደ አገር በሚገቡ ዕቃዎች ላይ የተከፈለው ግብር፣ ግብር ከፋዩ ያስታወቀውን ገቢ መሠረት በማድረግ ከተወሰነው ግብር ያነሰ እንደሆነ፣ ግብር ከፋዩ ልዩነቱን እንዲከፍል ይደረጋል። ወደአገር በሚገቡ ዕቃዎች ላይ የተከፈለው ግብር በዓመቱ ሊከፈል ከሚገባው ግብር የበለጠ እንደሆነ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ሂሳቡን አጣርቶ በብልጫ የተከፈለውን ግብር በአንቀጽ &6 በተገለጸው ጊዜ እና አኳኋን ለግብር ከፋዩ ይመልስለታል።

4 በዚህ አንቀጽ መሠረት የሚሰበሰበው ግብር የግብር ከፋዩን ስም፣ አድራሻ እና የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር በመጠቀም መመዝገብ እና ሂሳቡ በዚህ መሠረት መያዝ አለበት። ሆኖም ግብር ከፋዩ የመመዝገቢያው ጊዜ ባለመድረሱ ምክንያት የግብር ከፋዩ መለያ ቁጥር ያልያዘ እንደሆነ፣ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥሩን አግኝቶ ግብሩን ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ቀንሶ ገቢ ለሚያደርገው ሰው እስከሚሰጥ ድረስ ምዝገባው የሚከናወነው በግብር ከፋዩ ስምና አድራሻ ብቻ ይሆናል።

5 ቢሮው ለዚህ አንቀጽ አፈጻጸም “ለንግድ”

Goods for commercial use, and the collected amount treated as tax withheld that is creditable against the taxpayer’s income tax liability for the year.

2) The amount collected on import of goods shall be three percent (3%) of the sum of cost, insurance, and freight (“CIF value”).

3) If the amount of income tax collected on the import of goods results in underpayment of business income tax due for the year, as determined at the time of declaration of income tax, the taxpayer if required to pay the difference with the declaration, If the amount represents an over payment of income tax due for the year, the Tax Authority shall after ensuring the accuracy of the books and records refund the taxpayer the amount overpaid within 3 months periods.

4) The tax collected under this Article shall be recorded and accounted-for using the taxpayer’s name, address, and TIN; provided, however that if a taxpayer is not required to obtain a TIN the records shall be kept using only the taxpayer’s name and address until such time as the

የሚሉው ዕቃዎች የሚለውን ሐረግ ትርጉም በመመሪያ ይወሰናል።

\$3 ከተከፋይ ሂሳቦች ላይ ግብርን ቀንሶ ስለማስቀረት

1 የአክሲዮን ማህበራት፣ የመንግሥት መ/ቤቶች፣ ያልተቋቋሙ የግል ድርጅቶች እና መንግሥታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች፣ መስተዳድር ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ግብር ተቀንሶ ቀሪ እንዲደረግበት ከተወሰነ ማናቸውም ክፍያ ላይ ግብርን ቀንሶው ማስቀረት አለባቸው።

2 ከተከፋይ ሂሳቦች ላይ ተቀንሶ ቀሪ የሚደረገው ግብር የጠቅላላ ተከፋይ ሂሳብ 2% /ሁለት በመቶ/ ይሆናል።

3 ግብርን ቀንሶ ገቢ ማድረግ ያለበት ሰው በወሩ ውስጥ ዘተክራሉ ሂሳቦች ላይ ተቀንሶ ቀሪ መደረግ የሚገባውን አጠቃላይ ሂሳብ ከወሩ የመጨረሻ ቀን ጀምሮ ባሉት አሥር ቀናት ውስጥ ለግብር አስረቢው ባለሥልጣን ገቢ ማድረግ አለበት። ከተከፋይ ሂሳቦች ላይ ግብርን ቀንሶ ገቢ የማድረግ ኃላፊነት ያለበት ሰው በወሩ የሰበሰበውን አጠቃላይ ሂሳብ ገቢ በሚያደርግበት ጊዜ ክፍያ የተፈጸመለትን እያንዳንዱን ሰው ወይም ድርጅት ስም፣ መለያ ቁጥሩን፣ በወሩ ውስጥ ለተጠቀሰው ሰው የተከፈለውን ገንዘብ አጠቃላይ

taxpayer supplies a TIN to the collecting agency.

5) For purposes of implementing the provisions of this Article the Bureau shall be directive define the term ‘‘for commercial use’’

53. Withholding of Income Tax on payment

5) Share companies, government agencies, private non profit institutions, and non-governmental organizations (‘‘NGOs’’) shall withhold income tax on payments which, by Regulations to be issued by the Administrative Council, are subject to withholding Tax.

6) The amount withheld shall be two percent (2%) of the gross amount of the payment.

7) Within ten days from the last day of each month, the withholding agent shall transfer to the tax authority the amount required to be withheld on payments made during the month. The withholding agent’s aggregate monthly transfer shall be accompanied by a statement

ድምር፣ ተቀናሽ ተደርጎ የቀረበውን ግብር እና በእያንዳንዱ ሰው ስም ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ገቢ የተደረገውን ሂሳብ የሚያሳይ ዝርዝር ማቅረብ አለበት።

4 ከተከፋይ ሂሳቦች ላይ የተቀነሰው ግብር በዓመቱ መክፈል ከነበረበት ትክክለኛ ግብር ያነሰ ሆኖ የተገኘ እንደሆነ፣ ግብር ከፋዩ ገቢውን በሚያስታውቅበት ጊዜ በልዩነት የሚፈለገውን ግብር ገቢ ማድረግ አለበት። ከተከፋይ ሂሳቦች ላይ የተቀነሰው ግብር በዓመቱ መክፈል ከሚገባው በላይ ሆኖ የተገኘ እንደሆነ ግብር አስገቢው ባለሥልጣን በብልጫ የተከፈለውን ግብር በአንቀጽ &6 በተገለጸው ጊዜ እና አኳኋን ለግብር ከፋዩ ይመልስለታል።

5 በዚህ አንቀጽ መሠረት ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ግብሩን ቀንሶ ገቢ የሚያደርግ ግዴታ ያለበት ሰው ተቀንሶ ገቢ መደረግ ያለበትን ግብር በሙሉ ወይም በከፊል ቀንሶ ገቢ ያላደረገ እንደሆነ ግብሩን ሙሉ በሙሉ ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ገቢ እንዲያደርግ ይገደዳል።

14 የሠንጠረዥ ‘መ’ ገቢ ለባለሙብቱ በሚከፈልበት ጊዜ ግብርን ቀንሶ ስለማስቀረት

1 d ማናቸውም በሠንጠረዥ ‘መ’ መሠረት ግብር የሚከፈልበት ገቢ ለባለሙብቱ የሚከፍል ሰው፣ በሠንጠረዥ ‘መ’ መሠረት የሚፈለገውን ግብር ከተከፋዩ ሂሳብ ላይ ቀንሶ ማስከረት አለበት።

Listing separately each specified person to whom payments were made; the person’s TIN, the monthly total of payments made to that person; the amount of income tax transferred to the tax authority with respect to each person.

8) If the amount of income tax withheld on payment to a specified person results in underpayment of income tax actually due for the year, as determined at the time of declaration of income tax, the taxpayer is required to pay the difference with the declaration. If the amount of income tax withheld results in overpayment of income tax actually due for the year, the Tax Authority shall refund the taxpayer within the time and the manner prescribed under Article 76.

9) If a withholding agent fails to withhold or under Article 76. Withholds he shall be made pay the full amount of the tax to the Tax Authority.

54. withholding of schedule ‘D’ Income Tax on payment

1) The payer of any payment subject to tax under schedule ‘D’ shall withhold from the

2 ከፋይ ያለበት ግብር ቀንሶ የማስቀረት ግዴታ ቀዳሚነት ይኖረዋል።

3 ከፋይ ቀንሶ ያስቀረውን ግብር ከእያንዳንዱ ወር መጨረሻ አንስቶ ባሉት ቀናት ውስጥ ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ገቢ ማድረግ አለበት። ስለሆነም በዚህ ዓይነት ተቀንሶ የቀረው ግብር ገቢ በሚደረግበት ጊዜ በወሩ ውስጥ ግብር የሚከፈልበት ገቢ በያገኙትን ግብር ከፋዮች ዝርዝር የሚያሳይ መረጃ ተያይዞ መቅረብ አለበት።

4 ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ 3 መሠረት የሚሰጠው መግለጫ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን በሚወሰነው ቅርፅና አኳኋን የሚቀርብ ሆኖ፣ የሚከተሉትን መረጃዎች መያዝ አለበት።

ሀ/ የእያንዳንዱን ግብር ከፋይ ስም፣ አድራሻ እና የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር፣

ለ/ በሠንጠረዥ “መ” መሠረት ግብር የሚከፈልበትን ክፍያ መጠን፣

ሐ/ ከክፍያው ላይ ተቀንሶ የቀረውን ግብር መጠን፣

5 ለግብር ከፋይ ክፍያ በሚፈፀምበት ጊዜ፣ ከፋይ ለእያንዳንዱ ግብር ከፋይ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን በሚወሰነው አኳኋን ግብር ተቀንሶ ቀሪ መደረጉን፣ የሚያረጋግጥ የምስክር ወረቀት ይሰጣል።

payment the amount of tax required by Schedule ‘D’

5) The obligation of the payer to withhold tax has priority over all other obligations to withhold amounts from payments to the taxpayer.

6) A payer shall pay the withheld tax to the Tax Authority within fifteen (15) days of the end of each calendar month. Each transfer to the tax authority of the withheld tax shall be accompanied by a statement showing the list of taxpayers who received payments subject to tax during that month.

7) The statement referred to in Sub-Article (3) shall be made in the form and in the manner prescribed by the Tax Authority, and shall contain the following information:

a) The name, address, and TIN of each taxpayer,

b) The amount of payments subject to tax under schedule D;

c) The amount of the tax withheld from the payments.

ይህም የምስክር ወረቀት በንዑስ አንቀጽ 4 የተዘረዘረውን መረጃ፣ ግብር ከፋዩ ተቀንሶ ቀሪ በተደረገው የግብር መጠን ላይ ቅሬታው ለማቅረብ የሚችል መሆኑን፣ እና ቅሬታውን ማቅረብ የሚችልበትን አኳኋን የሚገልፅ መሆን አለበት።

6 ግብር ተቀንሶ ቀሪ መደረጉን የሚያረጋግጠው የምስክር ወረቀት በሠንጠረዥ “መ” መሠረት ግብር በሚከፈልበት ገቢ ላይ ተቀንሶ ለቀሪው ግብር ማስረጃ ይሆናል።

!5 የመታወቂያ ወረቀት ስለመስጠት

የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ግብር ቀንሶ የማስቀረት ኃላፊነት ለተሰጣቸው ሰዎች የመታወቂያ ወረቀት ይሰጣል።

!6 የተፈፀመውን ክፍያ እና ግብር ተቀንሶ ገቢ መደረጉን የሚያረጋግጥ ሠነድ

1 ግብር ቀንሶ ገቢ የማድረግ ግዴታ ያለበት ሰው በእያንዳንዱ የግብር ዘመን፣

ሀ/ የተፈፀሙ ክፍያዎችን እና

ለ/ ከእነዚህ ክፍያዎች ተቀንሶ የቀረውን ግብር፣ የሚያሳዩ የሂሳብ ሠነዶችን የመያዝና የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ምርመራ እንዲያደርግባቸው የማቅረብ ግዴታ አለበት።

5) At the time of making a payment to a taxpayer, the payer shall furnish each taxpayer a tax withholding certificate (in the form prescribed by the Tax Authority) stating that the tax is withheld. The certificate shall show the particulars listed in sub-Article (4), the taxpayer’s right to contest the amount of tax withheld; and the manner of doing so.

6) The Tax-withholding certificate is proof of the amount of tax withheld on payments subject to tax under Schedule D.

55. Issuance of Identification Card

The tax Authority shall issue identification cards to Withholding Agents.

56. Record of Payments and Tax Withheld

1) A withholding agent shall maintain, and make available for inspection by the Tax Authority, records showing , in relation to each fiscal year;

- a) payments made, and
- b) Tax withheld from those payments

2 ግብር ቀንሶ ገቢ የማድረግ ግዴታ ያለበት ሰው ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ 1 የተዘረዘሩትን የሂሳብ ሰነዶችን አግባብነት ካላቸው የግብር ዘመን መጨረሻ አንስቶ ለ5 ዓመታት ማቆየት አለበት።

3 የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ግብር ቀንሶ ገቢ የማድረግ ግዴታ ያለበት ሰው ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ 1 የተዘረዘሩትን ሰነዶች ኮፒ እርሱ በሚሰጠው ቅፅ እና ሁኔታ እንዲሁም በሚወሰነው የጊዜ ልዩነት እንዲያቀርብ ሊጠይቅ ይችላል።

17 በታክሱ ዘመኑ ውስጥ የሚፈለገውን ግብር ስለማስተካከል እና ግብር ቀንሶ ገቢ ማድረግ ግዴታ ያለበት ሰው ስላለበት የመካስ ግዴታ

1 ተቀንሶ ቀሪ የተደረገውን ግብር የመጨረሻ የግብር ክፍያ ከሆነበት ሁኔታ በስተቀር፣ ተቀንሶ ቀሪ የተደረገ ግብር /በአንቀጽ '3 ወይም በአንቀጽ '4 መሠረት በየጊዜው የተከፈለ ግብር ወይም በአንቀጽ %5 መሠረት በገቢ ዕቃዎች ላይ የተከፈለ ግብር/ ግብር ከፋዩ በዚያው የታክስ ዘመን ውስጥ ሊከፍል የሚገባው ግብር በሚሰላበት ጊዜ የሚካተት ይሆናል።

2 ግብሩ ተቀንሶ ገቢ የተደረገበት ሰው ተቀንሶ ገቢ የተደረገው ግብር እንዲከፈለው ጥያቄ ያቀረበ እንደሆነ በዚህ አዋጅ መሠረት ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ግብር ቀንሶ ያስቀረ እና ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ገቢ ያደረገ ሰው ገቢ የተደረገውን ግብር ለተቀነሰበት ሰው እንደከፈለ ይቆጠራል።

2) The withholding agent shall keep the records referred to in Sub-Article (1) for five (5) fiscal years after the end of the fiscal year to which the records relate.

3) The Tax Authority may require a withholding agent to furnish a copy of the records to be maintained under Sub-Article (1) in the manner, form and at the intervals prescribed by the Tax Authority.

57. Adjustment To Tax Due For Year

1) Except for tax withheld with respect to final taxes, withheld tax (or tax paid currently under Article 53 or Article 54 or collected on import under Article 52)

2) A withholding agent who has withheld under this proclamation and transferred the amount withheld to the Tax Authority it treated as having paid the withheld amount to the payee for the purposes of a claim by the taxpayer for payment of the amount withheld.

ክፍል ሦስት

የግብር ሂሳብ አያያዝ መርሆዎች

18 የሂሳብ አያያዝ ዘዴ

1 በዚህ አዋጅ በተደነገገው መሠረት በአንድ የግብር ዘመን ውስጥ ግብር ከፋይ ናየገኛል ተብሎ የታሰበውን ወይም ያገኘውን ገቢ ለማረጋገጥ ከዘመኑ በኋላ የሚሰበሰበው ወይም የሚከፈለው ሂሳብ በአጠቃላይ ተቀባይነት ያገኙ የሂሳብ አያያዝ መርሆዎችን መሠረት በማድረግ በዘመኑ እንደተሰበሰበ ወይም እንደ ተከፈለ ተቆጥሮ እንደአግባብነቱ በገቢነት እንዲያዝ ወይም በወጪ እንዲቀነስ ያደርጋል።

2 በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እና 3 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን የተለየ የሂሳብ አያያዝ ዘዴ ሥራ ላይ እንዲውል ካልፈቀደ በስተቀር ማናቸውም ግብር ከፋይ ሂሳቡን በጥሬ ገንዘብ እንቅስቃሴ ላይ በተመሠረተ ወይም በተሰብሳቢና ተከፋይ ሂሳብ ላይ በተመሠረተ የሂሳብ አያያዝ ዘዴ መያዝ አለበት።

3 ለግብር አከፋፈል ሲባል ኩባንያ ሂሳቡን በተሰብሳቢና ተከፋይ ሂሳብ ላይ በተመሠረተ የሂሳብ አያያዝ ዘዴ መሠረት መያዝ አለበት።

4 ማናቸውም ሰው የሂሳብ አያያዝ ዘዴውን ለመለወጥ እንዲፈቀድለት የግብር አስገቢውን ባለሥልጣን በጽሑፍ መየጠቅ ይችላል። የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ተለዋጭ ዘዴ የግብር ከፋይን ሂሳብ በትክክል የሚያሳይ ነው ብሎ ሲያምንበት ለውጡን መቀበሉን በጽሑፍ ያስተዋውቃል።

5 የግብር ከፋይ የሂሳብ አያያዝ ዘዴ እንዲለወጥ ሲፈቅድ የገቢ ርዕሶች፣ ሳይመዘገቡ እንዳይቀር ወይም በድጋሜ እንዳይምዘገቡ ለማድረግ የግብር

SECTION III

Tax Accounting Principles

58. Method of Accounting

1) Subject to this proclamation, for the purposes of ascertaining a person's income accruing or derived during a tax period, the

2) Without prejudice to Sub-Articles (1) and (3), and unless the Tax Authority prescribes otherwise in a particular case, a taxpayer shall account for tax purposes on a cash or accrual basis.

3) A company shall account for tax purposes on an accrual basis.

4) A person may apply, in writing, for a change in that person's method of accounting and the Tax Authority may, be notice in writing, grant the application but only if satisfied that the change is necessary to clearly reflect that person's income.

5) If the person's method of accounting is change, adjustments to items of income, deduction, or credit shall be made in the tax period following the change, so that an item is not omitted or taken into account more than once.

ከፋይ የገቢ ርዕሶች፣ ተቀናሽ ወይም የታከሰ ማካካሻ ሂሳቦች ላይ ለውጡ ከተደረገበት የግብር ዘመን ቀጥሎ ባለው ዓመት ውስጥ ተገቢውን ማስተካከያ ሊደረግባቸው ይገባል።

§9 በጥሬ ገንዘብ እንቅስቃሴ ላይ የተመሠረተ የሂሳብ አያያዝ ዘዴ

1 ለግብር አከፋይ ሲባል ሂሳቡን በጥሬ ገንዘብ እንቅስቃሴ ላይ በተመሠረተ የሂሳብ አያያዝ ዘዴ የሚይዘውን ግብር ከፋይ ገቢ ለማስላት ግብር ከፋይ የተቀበለውን ወይም በስሙ የተያዘለትን ገንዘብ መጠን በሂሳብ ውስጥ ማካተት አለበት።

2 ለግብር አከፋይ ሲባል ሂሳቡን በጥሬ ገንዘብ እንቅስቃሴ ላይ በተመሠረተ የሂሳብ አያያዝ ዘዴ የሚያዝ ግብር ከፋይ ወጪ አደረገ የሚባለው ግብር ከፋይ በራሱ የሚፈፀመው ክፍያ ሲሆን ነው።

% በተሰብሳቢና በተከፋይ ሂሳብ ላይ በተመሠረተ የሂሳብ አያያዝ ዘዴ

1 ለግብር አከፋይ ሲባል ሂሳቡን በተሰብሳቢና ተከፋይ ሂሳብ በተመሠረተ የሂሳብ አያያዝ ዘዴ የሚያዝ ግብር ከፋይ፣ ገቢውን የሚያሰላበት ጊዜ በስሙ በተሰብሳቢነት የተያዘውን የገንዘብ መጠን በሂሳብ ውስጥ ማካተት አለበት።

2 ለግብር አከፋይ ሲባል ሂሳቡን በተሰብሳቢና ተከፋይ ሂሳብ በተመሠረተ የሂሳብ አያያዝ ዘዴ የሚያዝ ግብር ከፋይ ወጪ አደረገ

59. Cash-Basis Accounting

- 1) In calculating income of a person who is accounting for tax purposes in a cash basis, the account shall include amounts received by or credited to that person.
- 2) A person who is accounting for tax purposes on an accrual basis is said to have incurred an expense when it is payable by the person himself.

60. Accrual –Basis Accounting

- 1) A person who is accounting for tax purposes on an accrual basis shall, in ascertaining that person's income, include in the account amounts credited as receivable by that person.
- 2) An outgoing or expense is incurred by a person who is accounting for tax purposes on an accrual basis when it is payable by the person.
- 3) An amount is treated as receivable by a person as provided in this proclamation when the time for discharge of the entitlement is past or when, even if the entitlement is payable by instalments, that

የሚባለው በስሙ በተከፋይነት የተያዘ ሲሆን ነው።

3 በዚህ አዋጅ በተደነገገው መሠረት አንድ ሂሳብ በግብር ክፍይ ተሰብሳቢ ነው የሚባለው የመከፈያው ጊዜ የተላለፈ ወይም ክፍያው የሚፈፀመው በተወሰኑ ክፍያዎች ተከፋፍሎ ቢሆንም ግብር ክፍይ ሂሳቡን ለመቀበል መብት ባገኘበት ጊዜ ነው።

4 በዚህ አዋጅ በተደነገገው መሠረት አንድ ሂሳብ ተከፋይ ነው ተብሎ የሚያዘው ለክፍያው ምክንያት የሆነው የኢኮኖሚ ተግባር ከመከናወኑ በፊት እንደተከፋይ ሂሳብ አይያዝም።

5 ለንዑስ አንቀጽ 4 አፈጻጸም የኢኮኖሚ ተግባር ተከናወነ የሚባለው፡-

- ሀ/ አገልግሎቶች እና ንብረቶች በተመለከተ አገልግሎቱ በተሰጠ ወይም ንብረቱ በተገኘ ጊዜ ነው።
- ለ/ በንብረት መጠቀምን በተመለከተ በጥቅም ላይ በዋለበት ጊዜ ነው።
- ሐ/ በማናቸውም ሌሎች ሁኔታዎች ግዴታውን ለመወጣት የሚያስችለውን ሙሉ ክፍያ በፈፀመበት ጊዜ ነው።

፩፡ አስቀድሞ ስለተደረጉ ክፍያዎች

በዚህ አዋጅ አንቀጽ 11 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ለመሬት ሊዝ የተፈፀመ ክፍያን ጨምሮ ማናቸውም ከአሥራ ሁለት ወራት በላይ ለሚቆይ አገልግሎት ወይም ማናቸውም ሌላ ጥቅም የተደረገ ወጪ ተቀናሽ ተፈጻሚ የሚሆነው አገልግሎቱ ወይም ጥቅሙ ሥራ ላይ በሚውልበት የግብር ዘመን ተከፋፍሎ ነው።

person becomes entitled to receive it.

4) An amount is treated as payable by a person as provided in this proclamation when the obligation giving rise to the liability to pay is identified with reasonable accuracy. However, an amount may not be treated as payable before the performance of the economic activity with respect to that amount.

5) For the purposes of Sub-Article (4), performance of economic activity occurs:

- a) With respect to services or property, at the time the services are provided or properties acquired;
- b) With respect to the use of property, at the time the property is used; or

61. Prepayments

Without prejudice to Article 21 of this proclamation, a deduction for an outgoing or expense incurred on a service or other benefit which extends beyond twelve months including cost of lease of land, shall be allowed proportionately over the tax periods to which the service or other benefit relates.

%2 ስለመጠየቅ

1 ለግብር አከፋፈል ሲባል ሂሳብ ላይ ለውጥ

ገንዘብ እንቅስቃሴ ላይ በተመሠረተ የሂሳብ አያያዝ ዘዴ የሚይዝ ግብር ከፋይ ገንዘብ ለመፈፀም ግዴታ ያለበት መሆኑን በመግለፅ የይገባኛል ጥያቄ እስካቀረበ ድረስ ጠያቂው ገንዘብን የመቀበል መብት ወይም የመክፈል የሕግ ግዴታ የሌለበት ቢሆንም እንዲህ ያለውን ሂሳብ እንደገቢ ወይም እንደ ወጪ መያዝ አለበት።

2 በንዑስ አንቀጽ የተደነገገው ተፈጻሚ ከሆነ በኋላ ገንዘብን የተቀበለው ሰው መልሶ የተካ ወይም ወጪ የተደረገ ሂሳብ እንዲመለስ የተደረገ እንደሆነ ገንዘብ በተተካ ወይም ወጪው በተመለሰበት የግብር ዘመን ውስጥ የተገኘውን ገቢ በዚህ መሠረት መስተካከል አለበት።

3 ለግብር አከፋፈል ሲባል ሂሳብ ላይ በተመሠረተ የሂሳብ አያያዝ ዘዴ የሚይዝ ግብር ከፋይ ገንዘብ ለመቀበል የሕግ መብት ያለው ወይም ክፍያ ለመፈፀም ግዴታ ያለበት ቢሆንም እንዲህ ያለው ሂሳብ እንደተሰብሰቢ ወይም እንደተከፋይ ሂሳብ መያዝ አለበት።

4 በንዑስ አንቀጽ የተነገረው ተፈጻሚ ከሆነ በኋላ ጠያቂው ገንዘብን ልቀብል ይገባል ወይም ክፍያ የመፈጸም ግዴታ አለብኝ በማለት ያቀረበውን ጥያቄ ያነሳ እንደሆነ ጥያቄው ባነሳበት የግብር ዘመን ውስጥ

62. Claim of Right

1) A taxpayer who is accounting for tax purposes on a cash basis shall treat an amount as an income or an outgoing pr expense if that person claims to be legally entitled to receive or legally obliged to pay the amount, even though that person is not legally entitled to receive the amount or liable to make the payment.

2) Where, after Sub-Article (1) applies, the person refunds the amount received or recovers the out going or expense paid, an appropriate adjustment shall be made to that person’s income of the tax period during which the refund or recovery occurs.

3) A person who is accounting for tax purposes on an accrual basis shall treat an amount as receivable or an outgoing or expense as payable if that person claims to be legally entitled to receive the amount or liable to make the payment.

4) Where, after Sub-Article (3) applies, that person abandons the claim of the right to receive the amount or obligation to pay the outgoing or expense, an appropriate

ያገኘው ገቢ ተገቢ በሆነ አካሄድ እንዲስተካከል ይደረጋል።

፩ ለረዥም ጊዜ ስለሚቆጡ ውሎች

1 ለግብር አከፋፈል ሲባል ሂሳቡን በተሰብሰቢና ተከፋይ ሂሳብ ላይ በተመሰረተ የሂሳብ አያያዝ ዘዴ የሚይዝ ግብር አፋይ ለረዥም ጊዜ ከሚቆይ የንግድ ሥራ ውል ጋር በተያያዘ አንድ ሂሳብ በገቢ ውስጥ መቼ እንደሚካተት ወይም ተቀናሽ እንደሚደረግ የሚወስነው በአንድ የግብር ዘመን ውስጥ ከውሉ ውስጥ የተጠናቀቀውን በመቶኛ በማስላት ይሆናል።

2 ከረዥም ጊዜ ውል ውስጥ የተጠናቀቀው በመቶኛ የሚወሰነው የውሉን ጠቅላላ ዋጋ እና ከግብር ዘመኑ ማለቂያ ጊዜ በፊት የተደረገውን ወጪ፣ የተደረጉ ማስተካከያዎችን እና የዋጋ ውጣ ውረድን ጨምሮ ከተገመተው ጠቅላላ የውሉ ዋጋ ከሆነው ጋር በማነፃፀር ይሆናል።

3 የንግድ ሥራ የረዥም ጊዜ ውል በሚጠናቀቅበት የግብር ዘመን ውስጥ የንግድ ሥራውን የሚያካሂደው ሰው ለረዥም ጊዜ ከሚቆዩት ውሎች ጋር በተያያዘ፣

ሀ/ የክሰረ ወይም

ለ/ ያልተካካሰ እና በዚህ አዋጅ አንቀጽ 18 ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት

adjustment shall be made to that person's income of tax period during which that person abandons the claim.

63. Long Term Contracts

1) In the case of a person accounting for tax purposes on an accrual basis, the timing of inclusions in and deductions from income relating to a long-term contract of a business of that person shall be determined on the basis of the percentage of the contract completed during a certain tax period.

2) The percentage of completion is determined by comparing the total costs allocated to the contract and incurred before the end of the tax period with the estimated total contract costs including any variations or fluctuation.

3) Where, during the tax period in which a long-term contract of a business is completed and in relation to the long-term contract, the person carrying any variations of fluctuation.

a) Incurs a loss; or

b) Has a loss unrelieved and to be carried forward under Article 28(1),

ሐ/ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ኪሣራው ወደአለፉት የግብር ዓመታት እንዲዛወር፣ እና

መ/ ለረጅም ጊዜ ከሚቆይ ውል ጋር በተያያዘ በአንድ የግብር ዘመን ከገቢ ላይ ከሚያዘው ወጪ እስካልበለጠ ድረስ ከገቢው ላይ እንዲካካስ ያደርጋል።

4 አንድ ግብር ከፋይ በአንድ የግብር ዘመን ውስጥ በንግድ ሥራው እንቅስቃሴ ውስጥ የሚያጋጥመው ኪሣራ ከአንድ ሥራው የረጅም ጊዜ ውሎች ጋር እንዲያያዝ ማድረግ የሚቻለው በግብር ዘመኑ ከንግድ ሥራው የረጅም ጊዜ ውሎች የተገኘውን ገቢ ለማስላት የተፈቀደው ወጪ ገቢው ለመወሰን መሠረት ከተደረጉ ሂሳቦች የበለጠ እንደሆነ ነው።

5 በዚህ አንቀጽ ውስጥ “የንግድ ሥራ የረጅም ጊዜ ውል” ማለት ሥራው ከተጀመረበት ዘ አንስቶ በ12 ወራት ውስጥ ይጠናቀቃል ተብሎ ከሚገመተው በስተቀር በተጀመረበት የግብር ዘመን ውስጥ ያልተጠናቀቀ የማምረት፣ የመትከል ወይም የግንባታ ሥራ እንዲሁም ከእነዚህ ጋር የተያያዘ አገልግሎት ነው።

The tax Authority may allow the loss to be carried back to preceding tax periods and, as long as it does not exceed the deduction to be made from the income of a tax period in relation to long term contract, applied against an amount of income of the period.

4) A loss incurred by a person in carrying on a business during a tax period can be attributed to long-term contracts of the by business if the deductions allowed in ascertaining the income from the business relating to the long-term contract for that period exceed inclusions in ascertaining that income.

5) In this Article “long-term contract” of a business of a person means a contract for manufacture, installation, or construction, or, in relation to each, the performance of related services, which is not completed within the tax period in which work under the contract commenced, other that a contract estimated to be completed within twelve (12) months of the date on which the work under the contract commenced.

ክፍል አራት

ገቢን ስለማስታወቅ እና ግብርን ስለመወሰን

%4 የግብር ዓመት

1 በተለየ ሁኔታ እንዲፈጸም ካልተወሰኑ በስተቀር ግብር የሚወሰንበት ጊዜ /የግብር ዓመት/ ማለት የበጀት ዓመት ሲሆን፤ ይህም ከሐምሌ 1 ቀን እስከ ሰኔ ቀን ድረስ ያለው ጊዜ ነው።

2 የግብር ከፋዮች የግብር ዓመት
ሀ/ ግለሰቦችን እና የሽርክና ማህበሮችን በሚመለከት የበጀት ዓመቱ፤
ለ/ ድርጅቶችን በሚመለከት፤ የድርጅቱ የሂሳብ ዓመት ነው።

3 ማናቸውም ድርጅት በግብር አስገቢው ባለሥልጣን በቅድሚያ በጽሑፍ ካልተፈቀደለት እና ከፈቃዱ ጋር በተያያዘ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን የዘረዘራቸውን ሁኔታዎች ካላሟላ በስተቀር የሂሳብ ዓመቱን መለወጥ አይችልም።

4 የሂሳብ ዓመቱን እንዲለውጥ የተፈቀደለት ድርጅት ከፈቃዱ ጋር በተያያዘ ከተዘረዘሩት ግዴታዎች አንዱን ያላሟላ በስተቀር የሂሳብ ዓመቱን መለወጥ አይችልም።

5 የግብር ከፋዩ የሂሳብ ዓመት በንዑስ አንቀጽ 3 ወይም 4 መሠረት የተለወጠ እንደሆነ፤ ለውጡ ከመደረጉ በፊት ባለው

SECTION IV

Declaration and Assessment

64. Tax Year

1) Unless otherwise provided, the period for tax assessment (“tax year”) shall be the fiscal year, that is, the one-year period from 1st Hamle to 30th Sene.

2) The tax year of a person is:
a) In the case of an individual or an association of individuals, the fiscal year;
b) In the case of a body, the accounting year of the body.

3) A body shall not change its accounting year unless it obtains prior approval, in writing, from the Tax Authority and complies with any condition that may be attached to the approval.

4) The tax Authority may, by notice in writing, revoke an approval granted to a company under Sub-Article (3) if the body fails to comply with any of the conditions attached to the approval.

5) Where the tax year of a person is changed as a result of Sub-Article

ሙሉ የግብር ዓመት እና አዲሱ የግብር ዓመት በማጀምርበት ቀን መካከል ያለው ጊዜ “የመሸጋገሪያ ዓመት” በመባል የሚታወቅ እና በተለየ ሁኔታ የሚታይ ይሆናል።

%5 የምስክር ወረቀት እና የሠንጠረዥ “ሀ” ገቢ ስለመወሰን

- 1 ቀጣሪው ለተቀጣሪው የሚሰጠው ግብር ተቀናሽ መደረጉን የሚያረጋግጠው የምስክር ወረቀት፣ ተቀጣሪው ካገኘው ከሠንጠረዥ “ሀ” ገቢ ላይ በምስክር ወረቀቱ የተመለከተው ግብር ተቀናሽ ለመደረግ ማረጋገጫ ነው።
- 2 ተቀጣሪው ካገኘው የሠንጠረዥ “ሀ” ገቢ ላይ ተቀንሶ የቀረውንና በአንቀጽ 51 መሠረት ከቀጣሪው ከሚቀርብ መግለጫ ጋር ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ገቢ የተደረገው ሂሳብ፣ ገንዘብ ገቢ ከተደረገበት ቀን ጀምሮ የሚፀና በግብር አስገቢው ባለሥልጣን ገቢ የተደረገው ሂሳብ፣ ገንዘብ ገቢ ከተደረገበት ቀን ጀምሮ የሚፀና በግብር አስገቢው ባለሥልጣን የተወሰነ ግብር እንደሆነ ተደርጎ ይወሰዳል። ሆኖም የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ስህተት ወይም ያልተካተተ ገቢ መኖሩን የደረሰበት እንደሆነ ማሻሻያ ለማድረግ ይችላል።

(3) or (4), the period between the last full tax year prior to the change and the date on which the new tax year commences shall be treated as a separate tax year, to be known as the “transitional year”.

65. Certificate and Assessment of Schedule A Income

- 1) The tax-withholding certificate issued by an employer to an employee shall be proof that tax in the amount stated was withheld on the employee’s schedule “A” income of the amount stated.
- 2) The amount of tax withheld on an employee’s schedule “A” income and paid to the Tax Authority being accompanied by the employee’s statement (as required by Article 51) shall be considered as an amount assessed by the tax Authority effective on the date the tax is paid. However, the Tax Authority may later on make amendment if it determines that an error or omission has been made.

3 አንድ ተቀጣሪ በአንድ የግብር ዓመት ውስጥ ያገኘው ግብር የሚከፈልበት ገቢ ሠንጠረዥ “ሀ” ገቢ ብቻ የሆነ እንደሆነ ገቢውን የማስታወቅ ግዴታ የለበትም።

4 ከዚህ በላይ የተነገረው ቢኖርም ከአንድ በላይ ቀጣሪ ተቀጥሮ ገቢ የሚያገኝ ወይም የዲፕሎማቲክ መብት ባላቸው ዓለም አቀፍ ድርጅቶች፣ የውጭ አገር መንግሥታት ኤምባሲዎች ሚሲዮኖችና በማናቸውም የኮንሰልር ተቋሞች የሚሠሩ የሠንጠረዥ “ሀ” ገቢ የሚያገኝ ተቀጣሪ በአንቀጽ 51/3/ በተመለከተው ጊዜ ውስጥ ገቢውን ራሱ አስታውቆ ግብሩን መክፈል አለበት።

5 ከአንድ በላይ ለሆነ ቀጣሪ ተቀጥሮ ገቢ የሚያገኝ ሠራተኛን ቀጥሮ የሚያሠራ ሰው ሠራተኛው ከአንድ በላይ ለሆነ ቀጣሪ ያልተጣመረ ስለመሆኑ ማስረጃ ሲቀርብለት ገቢውን አጣምሮ ግብሩን ይወስናል።

%6 ማንኛውም የሠንጠረዥ “ለ” እና “ሐ” ገቢ የሚያገኝ ግብር ከፋይ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን በሚያወጣው ቅጽ መሠረት

ሀ/ የደረጃ “ሀ” ግብር ከፋይ የግብር ዓመቱ በተጠናቀቀ በአራት ወር ጊዜ ውስጥ፣

ለ/ የደረጃ “ለ” ግብር ከፋይ የግብር ዓመቱ በተጠናቀቀ በሁለት ወር ጊዜ ውስጥ ገቢውን ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ማስታወቅ አለበት።

3) In the case of an employee whose taxable income for a tax year consists exclusively of schedule “A” income, no declaration of income is required.

4) Notwithstanding the preceding provision, an employee working for more than one employer or an employee of international organization having diplomatic immunity or working in embassies, missions and other consular establishments of a foreign government shall himself declare and pay taxes on his schedule “A” income within the time prescribed under Article 51(3) .

5) If an employer finds out that his employee has more than one employment income and if he ascertains that the other employer (s) have not aggregated said income, he shall aggregate and withhold the tax thereon.

66. Declarations And Assessment Of Schedule B And C Income

1) Every taxpayer who has schedule B or Schedule C income shall prepare a declaration of his income in a form prescribed by the Tax Authority. Taxpayers shall submit the income declaration to the Tax Authority. Taxpayers shall submit the income declaration to the Tax Authority at the

2 በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት የሚቀርበው ሂሳብ ዓይነት የመስተዳድር ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።

3 በገቢ ማስታወቂያው መሠረት ከተሰላው ግብር ላይ በግብር ዓመቱ ውስጥ በዚህ አዋጅ አንቀጽ §2 እና §3 መሠረት ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ተቀናሽ የተደረገው እና በዚህ አዋጅ አንቀጽ 7 መሠረት እንዲካካስ የተደረገው በውጭ አገር የተከፈለ ታክስ ከተቀነሰ በኋላ ግብር ከፋዩ በልዩነት የሚፈለግበትን ግብር ከገቢ ማስታወቂያው ጋር በአንድነት ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ገቢ ማድረግ አለበት።

4 ግብር ከፋዩ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 መሠረት ከተሰላው ግብር የበለጠ ከፍሎ የተገኘ እንደሆነ፣ የግብር አስገቢ ባለሥልጣን በአንቀጽ &6 በተደነገገው መሠረት የገቢውን ማስታወቂያ ትክክለኛነት ባረጋገጠ በ(/ዘጠና/ ቀናት ውስጥ በብልጫ የተከፈለውን ለግብር ከፋዩ መመለስ አለበት።

5 በገቢ ማስታወቂያ ላይ የተመለከተው እና በዘመኑ መከፈል ያለበት ግብር፣ በግብር አስገቢው ባለሥልጣን የተወሰነ ግብር ሆኖ ይቆጠራል። ሆኖም የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ስህተት ወይም ያልተካተተ ገቢ ያለመሆኑን ያረጋገጠ እንደሆነ ውሳኔውን በዚያው መጠን

time of submitting the balance sheet, and the profit and loss account for that tax year with in the time prescribed below.

a) Category A taxpayers, with in four (4) months from the end of the taxpayers tax year.

b) Category B taxpayers, with in two (2) months from the e taxpayers tax year.

2) The Type of records to be submitted to the Tax Authority in accordance with sub-Article (1) above shall be determined by Regulations to be issued by the Administrative Council.

3) The taxpayer shall transfer to the Tax Authority, simultaneously with the income declaration, the tax calculated in accordance with the income declaration, reduced by the tax withheld in accordance with Articles 52 and 53 of this proclamation and by the amounts provided by Article 7 (foreign tax credit) of this proclamation during the tax year.

4) Any excess payments over the tax calculated according to sub-Article (3) of this Article shall be refunded by the Tax Authority to the taxpayer with in ninety (90) days of becoming satisfied on the income declaration.

5) The amount of tax due for the year, as stated in the declaration, shall be considered as an amount assessed by the Tax Authority may issue an

በማሻሻል የግብር ውሳኔ ማስታወቂያ ይሰጣል።

፩፻፲፱ የሠንጠረዥ መገቢያ ስለማስታወቅና ግብርን

ስለመወሰን

- 1 የመጨረሻ ታክስ ሆኖ ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ተቀንሶ ገቢ የሚደረገው ግብር የማይሸፈን የሠንጠረዥ “መ” ገቢ ያገኘ ማናቸውም ግብር ከፋይ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን በሚያወጣው ቅፅ መሠረት ገቢውን ማስታወቅ አለበት። ግብር ከፋዩ የዚህ ዓይነቱን የገቢ ማስታወቂያ ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን የሚያቀርበው የኢትዮጵያ የበጀት ዓመት ከተጠናቀቀ ጊዜ ጀምሮ ባለው የሁለት ወር ጊዜ ውስጥ ነው።
- 2 በገቢ ማስታወቂያው መሠረት ከተሰላው ግብር ላይ በግብር ዓመቱ ውስጥ በአንቀጽ 6 መሠረት እንዲካካስ የተደረገው በውጭ አገር የተከፈለ የሠንጠረዥ መ ታክስ ከተቀነሰ በኋላ ቀሪውን ሂሳብ ግብር ከፋዩ ከገቢ ማስታወቂያው ጋር በአንድነት ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ገቢ ማድረግ አለበት።
- 3 የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ስህተት ወይም ያልተካተተ ገቢ መሆኑን ካላረጋገጠ በስተቀር በገቢ ማስታወቂያ ላይ የተመለከተው በዓመቱ መከፈል የሚገባው ግብር፣ በግብር አስገቢው ባለሥልጣን የተወሰነ ግብር ይቆጠራል።

amended assessment if it determines that an error or omission has been made.

67. Declarations and Assessment of schedule D Income

- 1) Every taxpayer who has schedule D income, not subject to withholding at source constituting a final tax, shall prepare a declaration of that income in a form prescribed by the Tax Authority. Taxpayers shall submit this declaration to the Tax Authority with in two (2) months from the end of the Ethiopian Fiscal Year.
- 2) The taxpayer shall transfer to the Tax Authority, simultaneously with the declaration, the tax calculated in accordance with the declaration, after the amounts provided by Article 7 (foreign tax credit) paid during the year with respect to the schedule D income subject to declaration having been reduced.
- 3) The amount of tax due for the year, as stated in the declaration, shall be considered as an amount assessed by the Tax Authority unless the Tax Authority determines that an error or omission has been made.

%8 የደረጃ ሐ ግብር ከፋዮችን ገቢ በቁጥር ስለመወሰን

1 የደረጃ "ሐ" ግብር ከፋዮችን የግብር ግዴታ ለመወሰን የቁርጥ ግብር አወሳሰን ዘዴ በሥራ ላይ እንዲውል ይደረጋል።

2 የቁርጥ ግብር በመስተዳድር ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ውስጥ በተመለከተው በንግድ ሥራው ዓይነት፣ በንግድ ሥራ ስፋት፣ የንግዱ ሥራ በሚገኝበት ቦታ ያሉትን ልዩነቶች የሚያንፀባርቅ የቁርጥ ግብር አወሳሰን ሠንጠረዥ መሠረት በማድረግ የሚወሰን የግብር መጠን ነው። የመስተዳድር ምክር ቤት ደንብ በሚፈቅደው መሠረት ግብሩን በየጊዜው ለመክፈል ካልጠየቀና ካልተፈቀደለት በስተቀር ግብር ከፋዩ የቁርጥ ግብሩን በየዓመቱ ከሐምሌ 1 ቀን እስከ " ቀን ባለው ጊዜ ውስጥ ገቢ ማድረግ አለበት።

3 የቁርጥ ግብር መጠን በሥራ ላይ የሚቆይበት ጊዜ እና ለማሻሻያው መሠረት የሚሆኑ ጉዳዮች ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናሉ። ቢሮው የተሻሻለውን የቁርጥ ግብር መጠን ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ያሠራጫል።

%9 ግብርን በግምት ስለመወሰን

1 ግብር ከፋዩ ምንም ዓይነት የሂሳብ መዝገብና ሰነድ ያልያዘ እንደሆነ ወይም በማናቸውም ምክንያት የሂሳብ መዝገቡን እና ሰነድን የግብር አስገቢው ባለሥልጣን

68. Standard Assessment for category C Taxpayers

1. A standard assessment method shall be used to determine the income tax liability of category C taxpayers.
2. The standard assessments shall be a fixed amount of tax determined in accordance with regulation of Administrative Council establish in a schedule of standard assessment amounts that reflect variations in the type of business, business size, and business location. The taxpayer shall assessment on the 7th day of August every year, unless, the taxpayer requested and so allowed to make instalment payments in accordance with the regulation of the Administrative Council.
3. The period during which the standard assessment amount will be effective and the bases for revising the amount shall be determined by a directive to be issued by the Bureau. The Bureau shall distribute the revised standard assessment to the tax Authorities.

69. Assessment by Estimation

- 1) If no records and books of accounts are maintained by the tax payer, or if, for any reason,

ያልተቀበለው እንደሆነ፣ ወይም ግብርከፋዩ በዚህ ሕግ በተወሰነው ጊዜ ውስጥ ገቢውን ያላስታወቀ እንደሆነ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን የግብርን ልክ በግምት ሊወሰን ይችላል

2 ግብር በግምት የሚወሰንበት አኳኋን በገ/አ/ል/ቢሮ በሚወጣ መመሪያ ይወሰናል።

& ግቢን ማጣመር

ግብር ከፋዩ በአንድ ሠንጠረዥ ሥር ግብር የሚከፈልበት ገቢ ከተለያየ የገቢ ምንጭ የሚያገኝ ሲሆን ግብሩ የማወስነው ገቢውን በማጠቃለል ይሆናል።

&1 ይርጋ

1 ግብር ከፋዩ በዚህ አዋጅ በተመለከተው ጊዜ ውስጥ አኳኋን የገቢ ማስታወቂያ ያቀረበ ከሆነ፣ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን የቀረበውን ማስታወቂያ አስተካክሎ ግብሩን መወሰን የሚችለው በ5 ዓመት ጊዜ ውስጥ ነው። ይህም የ5 ዓመት ጊዜ መቆጠር የሚምረው የገቢ ማስታወቂያ መቅረብ ካለበት የመጨረሻው ቀን ጀምሮ ይሆናል።

2 ግብር ከፋዩ በዚህ አዋጅ በተመለከተው አኳኋን የገቢ ማስታወቂያውን ያቀረበ ሆኖ፣ ማስታወቂያው የቀረበው ገቢን ለማስታወቂያ ከተወሰነው ጊዜ በኋላ የሆነ እንደሆነ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን በ5 ዓመት ጊዜ ውስጥ የቀረበውን ማስታወቂያ አስተካክሎ ግብሩን መወሰን ይችላል። ይህም የ5 ዓመት ጊዜ መቆጠር

the records and books of accounts are unacceptable to the Tax Authority, or if, taxpayer fails to declare his or its income within the time prescribed by this proclamation, the Tax Authority may assess the tax by estimation.

2) The manner of assessing tax by estimation shall be determined by directives to be issued by The Bureau of Finance and Economics Development.

70. Aggregation

A taxpayer who derives income from different sources subject to the same schedule shall be assessed on the aggregate of such income.

71. Limitations

- 1) If taxpayer has submitted a declaration of income within the time limit and manner as prescribed in this proclamation, the tax Authority has five (5) years to amend the assessment. The five-year assessment period runs from the last due date for making the declaration of income.
- 2) If a taxpayer has submitted a declaration in the manner required by this proclamation, but after the due date for making a declaration,

የሚጀምረው የግብር አስገቢው ባለሥልጣን የገቢ ማስታወቂያውን ከተቀበለበት ቀን አንስቶ ነው።

3 ግብር ከፋዩ ገቢውን ያላስታወቀ ወይም የተጭበረበረ የገቢ ማስታወቂያ ያቀረበ እንደሆነ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን በማናቸውም ሌላ ሕግ የተደነገገው ይርጋ ሳያግደው ግብሩን በማናቸውም ጊዜ መወሰን ይችላል።

ክፍል አምስት

የግብር ውሳኔ ማስታወቂያ

&2 የግብር ውሳኔ ማስታወቂያ ይዘት

እያንዳንዱ የግብር ውሳኔ ማስታወቂያ የሚከተሉትን አማልቶ መያዝ አለበት።

- 1 ጠቅላላ ገቢና በዚህ አዋጅ መሠረት ተቀናሽ የሚሆኑትን ወጪዎች፤
- 2 ግብር የሚከፈልበትን ገቢ፤
- 3 ተፈጻሚነት የሚኖረውን የማስከፊያ ልክ ወይም መቶኛ፤
- 4 የተከፈለውንና ቀሪውን ግብር፤
- 5 ማናቸውንም መቀጫ ወይም ወለድ፤
- 6 የግብር ከፋዩን ስም፣ አድራሻ፣ የግብር ከፋዩ መለያ ቁጥር፤
- 7 የግብር ከፋዩን ስም፣ አድራሻ፣ የግብር ከፋዩ መለያ ቁጥር፤

&3 የግብር ውሳኔ ማስታወቂያዎች

the Tax Authority has five (5) years to amend the assessment. The five years assessment period runs from the date the Tax Authority received the declaration.

3) In case where the taxpayer has not declared income or has submitted a fraudulent declaration, the Tax Authority may at any time assess the tax without being bared by time limit provided in any other law.

SECTION V

Assessment Notification

72. Contents of Assessment Notification

Every assessment notification shall contain the following elements.

- 1) Gross income and deductions applicable under this proclamation;
- 2) Taxable income;
- 3) Rate applicable or percentage;
- 4) Taxes paid and due;
- 5) Any penalty or interest;
- 6) The taxpayer's name, address, and TIN; and
- 7) brief explanation of the assessment method and a statement of the taxpayer's rights.

73. Service of Tax Notices

ስለሚደርሱበት ሁኔታ

1 የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ለግብር ከፋይ የሚሰጣቸው የግብር ውሳኔ ማስታወቂያዎች በሚከተለው ሁኔታ ለግብር ከፋይ በጽሑፍ ይደርሳሉ።

ሀ/ ተቀማጭነቱ በኢትዮጵያ ውስጥ ለሆነ ሰው በአደራ ፖስታ፣ ወይም በቀጥታ ለግብር ከፋይ በእጁ በመስጠት ወይም እሱ የሌለ እንደሆነ፣ ከቤተሰቦቹ ውስጥ ለማንኛውም አካለ መጠን ለደረሰ ወይም በመኖሪያው ወይም የሙያ ወይም የንግድ ሥራ በሚሠራበት ሥፍራ ቀጥሮ ለሚሠየራው ማንኛውም ሰው በመስጠት፣ ሆኖም ማስታወቂያውን የሚቀበል ሰው ካልተገኘ ይኸው ማስታወቂያ በግብር ከፋይ መኖሪያ ቤት በር ላይ ወይም የመኖሪያ ቤቱ ከፊል በሆነ ወይም በንግድ ሥራ አመቺ ሥፍራ በመለጠፍ፣

ለ/ ተቀማጭነቱ በኢትዮጵያ ውስጥ ለሆነ ድርጅት በአደራ ፖስታ አማካኝነት በመዘገበው የድርጅቱ አድራሻ በመላክ ወይም በድርጅቱ የንግድ ሥራ ቦታ ለሚገኘው ማንኛውም የሥራ መሪ ወይም ተቀጣሪ በመስጠት፣

1) Income tax assessment notices or other notices issued by the Tax Authority to any taxpayer shall be communicated in writing as follows.

a) In the case of a resident individual, by registered letter or by delivery to the taxpayer in person, or if he is absent, to any adult member of his family or any person employed by him at his residence, or place of business or, professional practical, provided that, if no person can be found to ace[t such service, then, the same may be effected by affixing the notice on the door or other available part of the said residence or place of business.

b) In the case of a resident body, by registered letter to the registered address of he body or by delivery to any director or employee of the body at any of its places of business.

c) In the case of non-resident person, to their agent or agents in Ethiopia, or by affixing to the door or other available part of the resident of place of;

ሐ/ ተቀማጭነቱ በኢትዮጵያ ላልሆኑ ሰዎች በኢትዮጵያ ላለው ወኪል ወይም ወኪሎች በእጅ በመስጠት ወይም የማይገኙ ከሆነ ወኪሉ በሚሠራበት የንግድ ሥራ ቦታ ወይም በሌላ አመቺ ሥፍራ በሆነ ሥፍራ በመኖሪያ ቤቱ ላይ በመለጠፍ፤

እነዚህ እርምጃዎች አንዱም በማንኛውም ምክንያት ካልተሳካ የፍርድ ቤት ማስታወቂያዎች በሚወጡበት ማንኛውም ጋዜጣ ላይ በማሳተም ሊፈጸም ይችላል። ለማሳተሚያ የወጣው ወጪ በግብር ከፋይ ላይ ይታሰባል።

2 የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ለግብር ከፋይ አግባብ ባለው መንገድ የሰጠው ማንኛውም የግብር ውሳኔ ማስታወቂያ የሚተሉት ሁኔታዎች ተማልተው ሲገኙ የመጨረሻና ተፈጻሚነት ያለው ይሆናል።

ሀ/ ግብር ከፋይ የግብር ውሳኔ ማስታወቂያ ከደረሰው ቀን ጀምሮ ባሉት ሰላሳ ቀናት ውስጥ የሚፈለግበትን ግብር ካልከፈለ ወይም ለግብር ይግ ባኝ ጉባኤ ይግባኙን ካላቀረበ፤ ወይም

ለ/ በዚህ አዋጅ በተጠቀሰው የጊዜ ገደብ ውስጥ የግብር ይግባኝ ጉባኤ የሰጠው ውሳኔ ይግባኝ ያልቀረበበት ከሆነ፤ ወይም

ሐ/ የይግባኝ ፍርድ ቤቱ የመጨረሻ ውሳኔ ከሰጠ፤

3 በንዑስ አንቀጽ 2 መሠረት የመጨረሻና ተፈጻሚ በማሆነው የግብር ውሳኔ መሠረት የሚፈለግበትን ግብር ያስከፈለ ግብር ከፋይ ጥፋተኛ ነው።

business of such agent of he could not be served in person;

provided that, if in any case none of these measures are effective, service may be discharged by the publication in any newspaper in which court notice may be advertised. The cost of such publication shall be charged to the taxpayer.

2) Any assessment of income tax duly served on the taxpayer shall become final when:

a) The taxpayer fails to pay the tax due or to lodge his or its appeal with the Tax appeal commission within thirty (30) days from the date of receipt of an assessment notice or from the date or decision of the review committee.

b) The time for appealing the decision of the Tax Appeal Commission has expired ; or

c) The court of Appeal renders its final decision.

3) A taxpayer who does not pay the final assessment as provided under Sub-Article (2) of this Article is in default.

ክፍል ስድስት

ክፍያ

&4 ግብር በሕግ በተወሰነው ጊዜ መክፈል ያለበት

ስለመሆኑ

በማናቸውም በተወሰነ ቀን ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ገቢ መደረግ ያለበት ግብር /ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ተቀንሶ የተያዘ ወይም የተሰበሰበ ታክስ ጭምር/ በዚህ በተወሰነው ቀን ገቢ መደረግ አለበት። በተወሰነው ጊዜ ውስጥ ግብርን ያለመክፈል ወለድ እና ገቢው ለዘገየበት መቀጫ የመክፈል ግዴታን ያስከትላል።

&5 ወለድ

- 1 ማናቸውም ግብር ከፋይ የሚፈልግበትን ግብር በወቅቱ ያልከፈለ እንደሆነ፣ ግብር መክፈል ከነበረበት ጊዜ ጀምሮ እስከተከፈለበት ቀን ድረስ ባልተከፈለው የግብር መጠን ላይ ወለድ የመክፈል ግዴታ አለበት።
- 2 ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ መሠረት የሚከፈለው ወለድ የማስከፈያ ልክ ባለፈው የሩብ ዓመት በንግድ ባንኮች ሥራ ላይ በዋለው ከፍተኛ የማበደሪያ ወለድ መጣኔ ላይ 15% /ሃያ አምስት በመቶ/ ታክሎበት ይሆናል።
- 3 ወለዱ የሚሰበሰበው ወለድ የሚከፈልበት ግብር በሚሰበሰብበት ዓይነት ነው።

&6 ማካካሻ እና ተመላሽ ሂሳብ

- 1 የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ከተከፋይ

SECTION VI

Payment

74. Tax payable when Due

Any tax (including withheld or collected tax) that is to be paid to the Tax Authority by stated date shall be payable on that date. Failure to make a timely payment shall result in the imposition of interest and the late payment penalty.

75. Interest

- 1) If any amount of tax is not paid by the due date, the taxpayer is obliged to pay interest on such amount for the period from the date the tax is due to the date it is paid.
- 2) The interest rate under Sub-article (1) of this Article is set at 25% (twenty five percent) over and above the highest commercial lending interest rate that prevailed during the preceding quarter.
- 3) Interest shall be collected in the same manner as the tax to which it relates.

76. Credit and Refund

- 1) Where the Tax Authority is satisfied that tax has been paid

ሂሳብ ላይ ተቀንሶ ገቢ የተደረገው ወይም በየጊዜው የተከፈለው ግብር ወይም በሌላ ማናቸውም ሁኔታ የተከፈለ ግብር፣ ግብር ከፋዩ ሊከፍል ከሚገባው ግብር በላይ መሆኑን ያረጋገጠ እንደሆነ፤

ሀ/ ሊከፍል ከሚገባው በላይ የተከፈለው ታክስ ግብር ከፋዩ ለሚፈለግበት

i) በዚህ አዋጅ መሠረት ለሚከፈሉ ሌሎች ታክሶች

ii) በዚህ አዋጅ መሠረት ከተካፋይ ሂሳብ ላይ ተቀንሶ ለሚቀረው ግብር፣

iii) በዚህ አዋጅ ወይም በሌሎች የግብርና የቀረጥ ሕጎች መሠረት ግብር ከፋዩ ለሚፈለግበት ሌላ ማናቸውም የገንዘብ መጠን፣ እንዲካካስ ማድረግ፤

ለ/ የሂሳቡን ትክክለኛነት ባረጋገጠ በዘጠና ቀናት ጊዜ ውስጥ ተራፊውን ሂሳብ ለግብር ከፋዩ መመለስ፣ አለበት።

2 ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ 1 ///ለ/ በተመለከተው ጊዜ ውስጥ ግብር ከፋዩ ተመላሹን ሂሳብ ያላገኘ እንደሆነ ባለፈው ሩብ ዓመት በንግድ ባንኮች ሥራ ላይ በዋለው ከፍተኛ የማበደሪያ ልክ ላይ 5% ታክሎብት ወለድ ይከፈለዋል።

3 ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ /፲/ በተነገረው ላይወሰን ግብር ከፋዩ በብልጫ የከፈለው ግብር እንዲመለስ በዚህ አንቀጽ መሠረት ለመጠየቅ ይችላል። በብልጫ የተከፈለ ግብር እንዲመለስ የሚቀረብ ጥያቄ ከዚህ በታች ከተዘረዘሩት ዘግይቶ ከተፈፀመው

by a person, whether by withholding, instalments, or otherwise, in excess of the person's tax liability to which the payment or payments relate, the Tax Authority shall:

i) Other taxes under this proclamation,

ii) Withholding of tax under this proclamation:

iii) Any other amount due to the Tax Authority under this proclamation, or any other tax law, and

b) Refund the remainder to that person within ninety (90) days of becoming satisfied.

2) The taxpayer shall be entitled to an interest set at the highest commercial lending interest rate increased by 25% (twenty five percent) that prevailed during the preceding quarter if he/it has not received the refund within the time prescribed under Sub-Article (1)(b) of this Article.

3) Without limiting the generality of sub –Article (1) of this Article, a person may apply for a refund under this Article. A refund application shall be made to the Tax Authority in writing three (3) years of

ጀምሮ በሶስት ዓመት ጊዜ ውስጥ ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን በጽሑፍ መቅረብ አለበት።

ሀ/ የተመላሽ ጥያቄ ከሚቀርብበት ግብር ጋር በተያዘ ግብር አስገቢው ባለሥልጣን ለግብር ከፋይ ውሳኔ የግብር ውሳኔ ማስታወቂያ ከሰጠበት ቀን፤

ለ/ ግብሩ ወይም ወለዱ ከተከፈለበት ቀን፤

4 የግብር አስገቢው ባለሥልጣን በንዑስ አንቀጽ 2 መሠረት በቀረበ የተመላሽ ጥያቄ ላይ ውሳኔ ከሰጠበት ቀን ጀምሮ በ#5 ቀናት ውስጥ ተመላሽ ጥያቄ ላቀረበው ግብር ከፋይ የተሰጠውን ውሳኔ የሚገልጽ ማስታወቂያ በጽሁፍ እንዲደግሰው ማድረግ አለበት።

5. በንዑስ አንቀጽ 3 መሠረት በተሰጠ ውሳኔ ቅር የተሰኘ ግብር ከፋይ ውሳኔው የግብር ውሳኔ እንደሆነ ተቆጥሮ በይግባኝ ሥርዓት መሠረት በውሳኔ ላይ ይግባኝ የማቅረብ መብት አለው።

ክፍል ሰባት

የግብር አሰባሰብ አፈጻጸም

&7 የግብር ከፋዩን ሀብት ስለመያዝ

1 /በንዑስ አንቀጽ 4 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማናቸውም በዚህ አዋጅ የተጣለው ግብር የሚፈለግበት ሰው በአንቀጽ &3/3/

the later of:

- a) The date on which the Tax Authority has screened the notice of assessment to which the refund application relates, or
 - b) The date on which the tax or interest was paid.
- 4) The Tax Authority shall, within forty-five (45) days of making a decision on a refund applying for the refund a notice in writing of the decision.
- 5) A person dissatisfied with a decision referred to in Sub-Article 4 may challenge the decision only through the appeal procedure as though the decision were that of an assessment.

SECTIO VII

Collection Enforcement

77. Seizure of property to Collect Tax

- 1) Subject to Sub-Article (4) of this Article, if any person liable to pay any tax imposed by this proclamation is in default under Article 73(3), it shall be lawful; got the Tax Authority to collect such tax (and such further amount as shall be sufficient to cover the expenses of the seizure may be made on the accrued.

በተደነገገው መሠረት ጥፋተኛ ሆኖ የተገኘ እንደሆነ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን የዚህን ግብር ከፋይ ሀብት በመያዝ ለሚፈለግበት ግብር እና ንብረቱን ለመያዝ ለተደረገው ተጨማሪ ወጪ ለመሸፈን እንዲውል ማድረግ ይችላል። የመንግሥት ለሠራተኞችን ጨምሮ የማናቸውንም ሠራተኛ ደመወዝ ለሠራተኛው ደመወዝ የመክፈል ኃላፊነት ባለበት ኃላፊ ማስታወቂያ በመስጠት እንዲያዝ ማድረግ ይችላል።

2 ለዚህ ክፍል አፈጻጸም “መያዝ” በማናቸውም መንገድ መያዝ እንዲሁም የግብር ከፋዩ የሆነ ገንዘብ ወይም ንብረት በእጁ ከሚገኝ ሰው ግብር መሰብሰብን ይጨምራል። በንዑስ አንቀጽ 3 እና 6 በተነገረው መሠረት ካልሆነ በስተቀር መያዝ የሚቻለው የመያዙ ትዕዛዝ በተሰጠበት ጊዜ በይዘታ ሥር የሚገኝ ንብረት እና የመያዙ ተግባር በሚከናወንበት ጊዜ ፀንቶ ያለ ግዴታን በተመለከተ ብቻ ነው። የግብር አስገቢ ባለሥልጣን የግብር ከፋዩን ሀብት በሚይዝበት ጊዜ የፖሊስ ሠራዊት አባል እንዲገኝ ለጠየቅ ይችላል። ባለሥልጣኑ ከዚህ በላይ በተመለከተው መሠረት ሐብቱን ከያዘበት ቀን አንስቲ ከሚቆጠር ከዐ ቀናት ጊዜ በኋላ በሐራጅ ወይም በባለሥልጣኑ በተፈቀደ በማናቸውም ሌላ ዘዴ የያዘውን ንብረት መሸጥ ይችላል። ሆኖም ንብረቱ የሚበላሽ ከሆነ የንብረቱን ባህሪ ከግምት ውስጥ በማስገባት ተግባሩ መስሎ በታየው ጊዜ ሊሸጠው ይችላል።

salary or wages of any employee, including a government employee, by serving a notice of seizure on the officer who has the duty of paying the salary or wages.

2) For purposes of this section, the term “Seizure” includes seizure by any means, as well as, collection from a person who owes money or property to the taxpayer. Except as provided in Sub-Articles (3) and (6), a seizure shall extend in only to property possessed and obligations existing at the time the seizure are made. The Tax Authority may request a police officer to be present during seizure. Where the Authority seizes any prosperity as provided herein above, it shall have the right to sell the sized goods at public auction or in any other manner approved by the Authority with in not less than 10 days after the seizure, except that when the goods seized are perishable the Authority can sell the good after any reasonable period having regard to the nature of the goods.

3 ማናቸውም የተያዘ ንብረት ለመያዙ ምክንያት የሆነውን የግብር ዕዳ ለመሸፈን በቂ ሳይሆን የቀረ እንደሆነ፣ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ከግብር ከፋዩ ላይ የሚፈለገው የግብር ዕዳ እና ከዚህ ጋር የተያያዙ ልዩ ልዩ ወጪዎች ተከፍለው እስከሚጠናቀቁ ድረስ የግብር ዕዳው የሚፈለግበትን ሰው ሌሎች ሀብቶች መያዝ ይችላል።

4 ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ በተደነገገው መሠረት ባልተከፈለ የግብር ዕዳ ምክንያት በመቀጠር የሚገኝ ገቢ ወይም ሌላ ንብረት መያዝ የሚቻለው የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ሀብቱን የመያዝ ሃሳብ እንዳለው አስቀድሞ ለግብር ከፋዩ በጽሑፍ ካስታወቀው በኋላ ይሆናል። በዚህ ዓይነት የሚሰጠው ማስታወቂያ ሀብቱ ከመያዙ ከ" ቀን በፊት ለግብር ከፋዩ ሊደርሰው ይገባል።

5 የግብር አስገቢው ባለሥልጣን የግብሩን አሰባሰብ የሚያደናቅፍ ሁኔታ መኖሩን የተረዳ እንደሆነ በንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተው የ" ቀን የጊዜ ገደብ እና በንዑስ አንቀጽ 4 የተመለከተውን የ3 ቀን የጊዜ ገደብ ሳይጠበቅ ግብሩ ወደያውኑ እንዲከፈል ለማድረግ ጥያቄ ከቀረበና ግብር ከፋዩ ለመክፈል ፈቃደኛ ካልሆነ ንብረትን በመያዝ ግብር የመሰብሰቡ አፈጻጸም ሕጋዊ ይሆናል።

3) Whenever any property on which seizure had been made is not sufficient to satisfy the claim for which seizure is made, the Tax Authority may, there after and as may be necessary, to seize other property, liable to seizure, of the person against whom the claim exists until the amount due, together with all expenses, is fully paid.

4) Seizure may be made under Sub-Article(1) of this Article on employee's remuneration or other property of any person with respect to any unpaid tax only after the Tax Authority has notified such person in writing of its intention to make such seizure. The notice shall be a delivered not less than thirty (30) days before the day of the seizure.

5) If the Tax Authority makes a finding that the collection of the tax is in jeopardy, a demand for immediate payment of such tax may be made by the Tax Authority and, on failure or refusal to pay the tax, collection thereof by seizure shall be lawful without regard to the thirty-days (30days) period provided in Sub-Article (1) and the days provided in sub-Article(4).

6 ለግብር ከፋዩ የሚከፈለውን ደመወዝ የመያዝ አፈጻጸም ውጤት ደመወዙ እንዲያዝ ከተደረገበት ቀን ጀምሮ የግብር ዕዳ ተከፍሎ እስከሚያልቅ ወይ የግብር ዕዳ በይርጋ ምክንያት ሊጠየቅ የማይችል አስከሚሆንበት ጊዜ ድረስ ይቀጥላል።

7 ከዚህ በታች የተዘረዘሩት ገቢዎች እና ንብረቶች ከመያዝ ነፃ ናቸው።

ሀ/ በሠንጠረዥ ሀ ከግብር ነፃ ከተደረገው ገቢ መጠን ሳያልፍ ሠራተኛ የሚያገኘው ደመወዝ ወይም ማናቸውም በተወሰነ ጊዜ የሚገኝ ሌላ ገቢ፤

ለ/ በማናቸውም የኢትዮጵያ ሕግ እንዳይከበሩ የተደረጉ ገቢዎች ወይም ንብረቶች፤

&8 የንብረት መያዝ ውጤት

1 በፍርድ ቤት ትዕዛዝ የተከበረ ወይም በአፈጻጸም ላይ ያለ ወይም አንቀጽ በተመለከተው መሠረት በዋስትና የተያዘ ካልሆነ በስተቀር ማናቸውም በግብር ምክንያት የተያዘ ንብረት በእጁ የሚገኝ ወይም ለግብር ከፋዩ ማናቸውም ግዴታ ያለበት ሰው የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ሲጠይቀው የያዘውን ሀብት የማስረከብ ወይም ያለበትን ግዴታ የመፈፀም ኃላፊነት አለበት።

6) The effect of a seizure on employee remuneration payable to a taxpayer shall continue from the date such seizure is first made until the liability out of which such seizure arose is satisfied or becomes unforeseeable by reason of lapse of time.

7) The following shall be exempt from seizure;

a) Such amount of employee remuneration or other periodic income payable to an individual as does not exceed the exempt amount according to schedule A; and

b) All other income and property that is not liable to attachment or lien under Ethiopian law.

78. Enforcement of Seizure

1. Any person in possession of property subject to seizure on which a seizure has been made or who is obligated to the taxpayer shall, on the demand of the Tax authority, surrender such property or discharge such obligation unless such property or obligation is, at the time of such demand, subject to an attachment or execution under any judicial process or is encumbered by law with the preferred right of other creditors as stipulated under Article 30.

2 ማናቸውም ሰው የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ሲጠይቀው አንድን የተያዘ ንብረት ለማስረከብ ፈቃደኛ ሳይሆን የቀረ እንደሆነ በተያዘው ንብረት መጠን በግል ተጠያቂ ይሆናል። ሆኖም ተጠያቂነቱ ለንብረት መያዝ ምክንያት ከሆነው የግብር ዕዳ መጠን /በግብሩ ዕዳ ላይ የሚታሰበውን ወጪ እና ወለድ ተጨምሮ /ሊያልፍ አይችልም።

3 በንዑስ አንቀጽ 2 ከተመለከተው የግል ተጠያቂነት በተጨማሪ ንብረቱን የያዘው ሰው ንብረቱን ለማስረከብ ፈቃደኛ ያልሆነው ያለበቂ ምክንያት ከሆነ በንዑስ አንቀጽ 2 መሠረት የሚፈለገው የገንዘብ መጠን \$% ተጨማሪ እንዲከፍል ይደረጋል።

4 በዚህ አንቀጽ መሠረት በይዘታው ሥር ያለውን ንብረት ያስረከበ ወይም በግብር ከፋዩ የሚፈለግበትን ገንዘብ ከግብር አስገቢው ባለሥልጣን በተጠየቀው መሠረት ገቢ ያደረገ ማናቸውም ሰው ካስረከበው ንብረት ወይም ገቢ ከደረገው ገንዘብ ጋር በተያያዘ የግብር ግዴታውን ባልተወጣው ግብር ከፋይ ወይም ማናቸውም ሌላ ሰው ከሚፈለግበት ዕዳ ወይም ካለበት ግዴታ ነፃ ይሆናል።

2. Any person who fails or refuses to surrender any property subject to seizure, on demand by the Tax Authority, shall be personally liable to the government for a sum equal to the value of the property not so surrendered. Such liability may not however exceed the amount of taxes (together with costs and interest on such sum) for the collection of which seizure has been made,

3. In addition to the personal liability by sub Article (2). If the failure or refusal to surrender is without reasonable cause, such person shall be liable for an additional charge equal to fifty percent (50%) of the amount recoverable under Sub-Article(2)

4. Any person who surrenders property in his possession or makes payment in accordance with this Article shall be discharged from any obligation or liability to the delinquent taxpayer or to any other person arising from such surrender or payment.

&9 የሂሳብ መዝገብ ስለማቅረብ

ማናቸውም ንብረት የተያዘ ወይም እንዲያዘ የታሰበ ከሆነ ስለዚህ ንብረት ማስረጃ የሚሆን ወይም መግለጫ የያዘ ሰነድ ወይም መዝገብ በእጁ የሚገኝ ወይም በቁጥጥሩ ስር ያለ ማናቸውም ሰው በግብር አስገቢው ባለሥልጣን ጥያቄ ሲቀርብለት ሠነዱን ወይም መዝገቡን ለማስረጃነት ማቅረብ አለበት።

፡ በሀብት ላይ የሚቀርብ የቀደምትነት መብት ጥያቄ

1 ዋስትና የተሰጣቸው የሌሎች አበዳሪዎች የቅድሚያ መብት እንደተጠበቀ ሆኖ በዚህ አዋጅ መሠረት ግብር ተከፋይ ከሚሆንበት ቀን አንስቶ ተከፍሎ እስከአለቀበት ጊዜ ድረስ ግብር የመክፈል ግዴታ ባለበት ሰው ሀብት ላይ ባለሥልጣኑ ከማናቸውም ሌሎች ዕዳዎች የቀደምትነት መብት ይኖረዋል።

2 ማናቸውም ሰው ግብር የመክፈል ግዴታውን ባለመወጣት ጥፋተኛ ሆኖ የተገኘ እንደሆነ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን በጥፋቱ ምክንያት ያልተከፈለውን ግብር እና ግብሩን ለማስከፈል የሚደረገው እንቅስቃሴ የሚያስከትለውን ወጪ ማስከፈል እንዲቻል የግብር ዕዳ የሚፈለግበት ሰው ሀብት በዋስትና ተይዞ እንዲቆይ ንብረቱን ለመዘገበው አካል የጽሑፍ ትዕዛዝ የሚሰጥ መሆኑን በመግለጽ ለግብር ከፋዩ ማስጠንቀቂያ ይሰጣል።

79. Production of Books

If a seizure has been made or is about to be made on any property, any person having custody or control of books or records containing evidence or statements relating to the property subject to seizure shall, on demand of the Tax Authority, exhibit such books or records to the Tax Authority.

80. Preferential Claim to assets

1. Without prejudice to the priority right of secured creditors, beginning from the date on which tax becomes due until the date tax is fully paid under this proclamation, the Tax Authority has a preferential claim over all other claims upon the assets of the person liable to pay the tax.
2. Where a persons is in default of paying tax, the Tax Authority may, by notice in writing, inform that person of the Authority's intention to order to Registering Authority to register a security interest in any asset situated in Ethiopian which is owned by the person, to cover any unpaid tax in default, together with any expense incurred in recovery proceedings.

3 በንዑስ አንቀጽ 2 የተገለጸው ማስጠቀቂያ የደረሰው ግብር ከፋይ ማስጠንቀቂያው በደረሰው በ" ቀን ውስጥ ግብሩን ያልከፈለ እንደሆነ የግብር አስገቢው ባልተከፈለው የግብር ዕዳ መጠን በዋስትና ተይዞ እንዲቆይ ትዕዛዝ ይሰጣል።

4 በንዑስ አንቀጽ 3 መሠረት የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ግብር የሚፈለግበት ሰው ሀብት በዋስትና ተይዞ እንዲቆይ ትዕዛዝ የሰጠ ሲሆን፣ መዘጋቢው ባለሥልጣን ማናቸውንም ክፍያ ሳይጠይቅ ንብረቱ በዋስትና እንዲይዝ የደረሰውን ትዕዛዝ እንደማናቸውም በሀብቱ ላይ እንዳለ የመያዣ ሠነድ ይመዘግባል፣ ቀደም ሲል የተሰጠ የመያዣ መብት እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የዋስትናው ምዝገባ የሚፈለገውን ግብር ለማስከፈል በማናቸውም መልኩ በሕግ እንደተሰጠ መያዣ ወይም እንደማናቸውም ሌላ ዕዳ ወይም ክፍያ ሆኖ ይቆጠራል።

1 የግብር አወሳሰንን ሊያደናቅፍ የሚችል ሁኔታ መኖር

የግብር አስገቢው ባለሥልጣን የግብሩን አሰባሰብ የሚያደናቅፍ ሁኔታ መኖሩን የሚያሳምን በቂ ምክንያት ያገኘ እንደሆነ እና አስቸኳይ ሁኔታ ሲያጋጥም ትዕዛዙን የሚደግፍ መግለጫ በማያያዝ የግብር ከፋዩ የባንክ ሂሳብ እንዲታገድ እና ስለግብር ከፋዩ የፋይናንስ እንቅስቃሴ መረጃ እንዲሰጠው የአስተዳደር ትዕዛዝዘለባንኩ ሊሰጥና ግብሩን ወዲያውኑ መወሰን ይችላል።

3. If the person on whom a notice has been served under sub-Article (2) fails to pay the amount specified in the notice within thirty (30) days after the date of service of the notice, the authority may, by notice in writing, direct the Registering Authority that the asset, to the extent of the defaulter's interest therein, shall be the subject of security for the total amount of the unpaid tax.

4. Where the Authority has served a notice on the Registering Authority under Sub-Article (3), the Registering Authority shall, without fee, register the notice of security as if the notice were an instrument of mortgage over or charge on such.

81. Jeopardy Assessment

In exceptional cases where the Tax Authority has reasonable grounds to believe that the collection of tax is in jeopardy and where a state of urgency exists, the Tax Authority may issue an administrative order to the bank, with a statement of justification supplementing its order, to block the accounts of the taxpayer and to furnish information on the financial activities of the taxpayer, and may make an immediate assessment of tax

ይሁን እንጂ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን በዚህ በላይ የተመለከተውን አስተዳደራዊ ትዕዛዝ ካስተላለፈበት ቀን ጀምሮ ባሉት አሥር ቀናት ውስጥ ፍ/ቤቱ ትዕዛዙን እንዲያጸድቅለት ማድረግ አለበት። የግብር አስገቢው ባለሥልጣን በዚህ አንቀጽ የተሰጠውን ሥልጣን መጠቀም የሚችለው የግብርን አወሳሰን ግልጽ ለማድረግ የሚረዳ መረጃ ለማግኘት ብቻ ነው።

2 ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ተቀንሶ በቀረ ግብር ላይ ስለሚኖር የይገባኛል ቅድሚያ

1 በዚህ አዋጅ መሠረት ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ግብር ቀንሶ መያዝ ባለበት ሰው ተቀንሶ የተያዘ ግብር ፣

ሀ/ የተያዘው ግብር አስገቢውን ባለሥልጣን በመወከል ይሆናል።

ለ/ ግብርን ቀንሶ የያዘው ሰው ላለበት ዕዳ ወይም ማናቸውም ሌላ ተጠያቂነት እንዲከበር ማድረግ አይችልም።

ሐ/ ግብርን ቀንሶ የያዘው ሰው የከሰረ ወይም ሂሳቡ በመጣራት ላይ ያለው በዕዳ ምክንያት የሚተላለፈው ወይም የከሰረው ድርጅት ሀብት ክፍል ሆኖ አይቆጠርም። በመሆኑም የግብር አስገቢው ባለሥልጣን በዚህ ሂሳብ ላይ የሀብት ክፍፍል ከመደረጉ በፊት የይገባኛል ቅድሚያ መብት ይኖረዋል።

2 በዚህ አዋጅ መሠረት ግብርን ቀንሶ ገቢ የማድረግ ግዴታ ያለበት ሰው ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ቀንሶ የሚያስቀረው ግብር፣

for the current period, the Tax Authority shall, however, obtain court approval of the administrative order ten (10) days form the date of issuance of its administrative order. The Tax Authority may only use such powers to get information relevant to elucidate the tax assessment.

82. Priority Claim on Tax Withheld

1) Tax withheld by a withholding agent under this proclamation.

a) Is held by a withholding agent in trust for the tax authority;

b) Is not subject to attachment in respect of a debt or liability of the withholding agent; and

c) In the event of liquidation or bankruptcy of the withholding agent, does not form part of the estate in liquidation, assignment, or bankruptcy and the Tax Authority has as priority right to claim before any distribution of property is made.

2) An amount that the withholding agent is required under this proclamation to withhold from a payment shall be:

ሀ/ ከክፍያ ላይ በመጀመሪያ የሚቀነስ ይሆናል።

ለ/ ግብርን ቀንሶ ገቢ የማድረግ ግዴታ ያለበት ሰው በፍ/ቤት ትዕዛዝ ወይም በማናቸውም ሕግ መሠረት ከተከፋይ ሂሳብ ላይ መቀነስ ካለበት ሌላ ሂሳብ ቅድሚያ ይኖረዋል።

3 ግብር ከፋዩ ስላለው ጥበቃ

በዚህ ክፍል መሠረት የተያዘ ማናቸውም ንብረት የሚያዘው የሚጠበቀው፣ እና የሚመዘገበው በግብር አስገቢው ባለሥልጣን ብቻ ይሆናል። ማናቸውም ሌላ የመንግሥት አካል በዚህ ክፍል መሠረት የተያዘውን ንብረት ማናቸውንም ሌላ ምክንያት መሠረት በማድረግ እንዲሰጠው ወይም እንዲተላለፍለት መጠየቅ አይችልም። በዚህ ክፍል መሠረት የተያዘ ንብረት የተሸጠ እንደሆነ ከሽያጩ ከተገኘው ገንዘብ ውስጥ ግብር ከፋዩ ከሚፈለግበት ዕዳ በላይ የሆነው ገንዘብ ለንብረቱ ባለቤት ወዲያውኑ ይመለሳል።

ክፍል ስምንት

ሽልማቶች እና አስተዳደራዊ መቀጫዎች

4 ለተረጋገጠ መረጃ ስለሚሰጥ ሽልማት

1 ግብር የሚከፈልበትን ገቢ በሚደብቅ፣ አሳንሶ በማያስታውቅ፣ በሚያጭ በረብር ወይም በሌላ በማናቸውም መንገድ ሳይከፍል በሚቀር ግብር ከፋይ ላይ በተለባጭ መረጃ በመደገፍ ሪፖርት የሚያቀርብ ሰው፣ የተደበቀውን ግብር እስከ ሃያ በመቶ /20%/ ድረስ ግብሩ ሲሰበሰብ እንዲያገኝ ይደረጋል።

- a) Charged first on that payment; and
- b) Withheld prior to any other deduction which the withholding agent may be required to make by virtue of an order of any court or any other law.

83. Taxpayer Safeguards

Any property sized under thus section shall be seized, held and accounted for only by the tax Authority. No other agency of the government may require the property seized under this section to be transferred or given over to it for any cause whatsoever. When any property seized under this section is sold, any portion of the proceeds in excess of the taxpayer's liabilities under this section shall be returned promptly to owner of the property.

SECTION VIII

Rewards and Administrative Penalties

84. Reward for Verifiable Information

- 1. A person who provides verifiable and objective information on a taxpayer who evades tax through concealment, underreporting, fraud or any other improper means, shall be granted up to twenty percent (20%) of the amount of tax evaded at the time of collection of the said tax.

2 ይሁን እንጂ መረጃ አቅራቢው፣

ሀ/ የግብር አለመከፈሉ ደርጊት ተካፋይ ከሆነ፣ ወይም

ለ/ ይህን ማድረግ የሥራው አንድ አካል ከሆነ፣ የዚህ ሽልማት ተጠቃሚ ሊሆን አይችልም።

3 ዝርዝሩ የግብር ባለሥልጣኑ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

5 ለከፍተኛ የሥራ ውጤት ስለሚሰጥ ሽልማት

1 የግብር ባለሥልጣን አርአያነት ባለው

ሁኔታ የግብር መክፈል ግዴታቸውን ለሚወጡ ግብር ከፋዮች እና ከፍተኛ የሥራ ብቃት ለሚያሳዩ የግብር ባለሥልጣኑ ሠራተኞች ሽልማት ይሰጣል።

2 ዝርዝሩ የገ/አ/ል/ቢሮ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

6 ገቢን ባለማሳወቅ ወይም ዘግይቶ

በማስታወቅ የሚከፈል መቀጫ

ማናቸውም ግብር ከፋይ በሕግ በተወሰነው ጊዜ ውስጥ ገቢውን ያላስታወቀ እንደሆነ የሚከተለውን መቀጫ ይከፍላል።

ሀ/ ገቢውን ሳያስታውቅ ለዘገየበት ለመጀመሪያው " ቀን ወይም የዚህ ክፍል ለሆነው ጊዜ ብር 2ሺ

ለ/ ገቢውን ሳያስታውቅ ለዘገየበት ለተጨማሪው " ቀን ወይም የዚህ ክፍል ለሆነው ጊዜ ብር 2ሺ

ሐ/ ከዚህ በላይ ላለው ገቢውን ሳያስታውቅ ለዘገየበት ለእያንዳንዱ " ቀን ብር 1ሺ5)

2. The informer shall not be entitled to such a reward where:

a. He/she has participated in the tax evasion; or

b. Where such reporting is part of his/her employment duty;

3. Details shall be provided by the directives of the tax Authority

85. Reward for Outstanding

1. The tax Authority shall reward taxpayers and workers of the Tax Authority for exemplary discharge of tax obligation and outstanding work performance.

2. Details shall be provided by the directives of the Bureau of Finance and Economic Development.

86. Penalty for Late Filing or Non-Filing

A taxpayer who fails to file a timely tax declaration is liable for a penalty equal to.

a. 1,000 Birr for the first thirty (3) days (or per thereof) in which the declaration remains unfilled);

b. 2,000 Birr for the next thirty (30) days (or par thereof) in which the declaration remains unfilled;

c. Thereafter, 1,500 Birr for each thirty (30) days (or part thereof) in which the declaration remains unfilled.

ገ ግብርን አሳንሶ በማስታወቅ የሚከፈል መቀጫ

1 ማናቸውም ግብር ከፋይ በገቢ ማስታወቂያው ላይ ሊከፍል የሚገባውን ግብር አሳንሶ ያስታወቅ እንደሆነ ያሳነሰውን ግብር መጠን አሥር በመቶ /10%/ ወይም በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ² እንደተመለከተው የተቀነሰው ገቢ ከፍተኛ የሆነ እንደሆነ አሳንሶ ያስታወቀውን ግብር ሃምሳ በመቶ /50%/ መቀጫ ይከፍላል።

2 ግብር ከፋይ አሳንሶ ያስታወቀው ግብር ከፍተኛ ነው የሚባለው ከዚህ በታች ከተመለከቱት ከአንስተኛው የበለጠ እንደሆነ ነው።

ሀ/ በገቢ ማስታወቂያው መታየት ካለበት ግብር ከሃያ አምስት በመቶ /25%/

ለ/ 20000 ብር

3 ግብር ከፋይ ይግባኝ ያቀረበ ቢሆንም ይግባኙን የሚመረምረው የይግባኝ ሰሚ ጉባኤ ወይም ፍ/ቤት የመጨረሻውን ውሣኔ እስከሚሰጥ ድረስ የመቀጫው ተፈጻሚነት ይቀጥላል።

ገ። አዘገይቶ በመክፈል የሚጣል መቀጫ

ማናቸውም ግብር ከፋይ የሚፈለግበትን ግብር በሕግ በተወሰነው ጊዜ ውስጥ ያልከፈለ እንደሆነ የሚከተለው መቀጫ ይጣልበታል።

ሀ/ ግብር ሊከፍል ከሚገባው ቀን ለአንድ ቀን ከዘገየ ያልተከፈለውን ግብር 5% /አምስት በመቶ/

ለ/ ከዚህ በኋላ ላለው ለእያንዳንዱ ወር የመጀመሪያ ቀን ሳይከፈል የቀረውን ግብር ሁለት በመቶ /2%/

87. Penalty for Understatement of Tax

1. The taxpayer who understates the amount of tax required to be shown on the income declaration is liable for a penalty in the amount of 10% (ten percent) of the understated amount of 50% (fifty percent) if the understated amount is considered substantial in accordance with Sub – Article (2) of this Article.

2. The understated amount is considered substantial if it exceeds the smaller of the following two amounts;

- a. Twenty-five percent (25%) of the tax required to be shown on the income declaration; or
- b. 20,000 Birr.

3. The penalty shall continue to apply until the Appeal commission or a court, as the case may be, shall have rendered its final decision.

88. Penalty for late payment

a) A penalty of 5% (five percent) of the amount of unpaid tax on the first day after the due date has passed; and

b) An additional 2% (two percent) of the amount or the tax that remains unpaid on the first day of each month thereafter.

፲፱ ተገቢውን የሂሳብ መዝገብ ባለመያዝ የሚጣል መቀጫ

1 ማናቸውም ግብር ከፋይ ለአንድ የተወሰነ የግብር ዘመን መያዝ የሚገባውን ተገቢ የሂሳብ ሰነድ፣ የሂሳብ መዝገብ እና መግለጫ ያልያዘ እንደሆነ የተወሰነበትን ግብር 20% መቀጫ ይከፍላል

2 የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ግብር ከፋይ ተገቢውን የሂሳብ መዝገብ፣ ሰነድ እና ሌሎችንም መረጃዎች ለሁለት ተከታታይ ዓመታት ሳይዝ የቀረ መሆኑን ሲደርስበት፣
ሀ/ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ይህንኑ የሚገልፅ ማስታወቂያ ሲልክለት ፈቃድ ወዲያውኑ ያግዳል።

ለ/ ግብር ከፋይ ተገቢውን የሂሳብ መዝገብ/ ሰነድ እና ሌሎችንም መረጃዎች በሦስተኛው ዓመትም ያላቀረበ እንደሆነ፣ ይህንኑ የሚገልፅ ማስታወቂያ ሲደርሰው ፈቃድ ሰሊው መ/ቤት የግብር ከፋዩን የንግድ ሥራ ፈቃድ ይሰርዛል።

ሐ/ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ግብር ከፋይ መዝገብ የመያዝ ግዴታውን ያልተወጣ መሆኑን ሲደርስበት ከዚህ በላይ በተደነገገው መሠረት የግብር ከፋዩ የንግድ ሥራ ፈቃድ እንዲታገድ ወይም እንዲሠረዝ ለፈቃድ ሰጪው ባለሥልጣን የሚልከው ማስታወቂያ በዚህ አዋጅ መሠረት እንደተሰጠ የግብር ውሳኔ ማስታወቂያ ሆኖ ይቆጠራል። ስለሆነም የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ግብር ከፋዩ ግዴታውን ያልተወጣ ለመሆኑ የመጨረሻ ማረጋገጫ ከማግኘቱ በፊት ማስታወቂያውን መላክ የለበትም።

89. Penalty for failure to keep proper records

1. The taxpayer shall be liable for a penalty of 20% of the tax assessed if he failed to keep proper books of account, records, and other documents regarding a certain tax year.

2. If the tax Authority finds that a taxpayer has failed for two consecutive tax years, to keep proper books of account, records, and other documents;

a. The licensing authority shall forth with suspend the taxpayer's license on notification by the Tax Authority.

b. If in the subsequent third year, the Tax Authority again finds that the taxpayer has failed to keep proper books, records, and documents, the license on notification by the Tax Authority.

c. A finding by the Tax Authority that the taxpayer's failure justifies notification of the licensing authority for purposes of suspension of revocation of the taxpayer's license shall for all purposes of this proclamation be treated as a tax assessment notification and such notification may not be sent to the licensing authority until the Tax Authority's finding is final.

(ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ግብር ቀንሶ ገቢ
ባለማድረግ የሚጣል መቀጫ

1 በዚህ አዋጅ መሠረት ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ግብር ቀንሶ ገቢ ያላደረገውን የግብር መጠን ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ገቢ የማድረግ ግዴታ አለበት። ይሁን እንጂ በዚህ ዓይነት የክፈለውን ሂሳብ ከግብር ከፋይ መልሶ የማግኘት መብት ይኖረዋል።

2 ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ግብር ቀንሶ የማስቀረት ኃላፊነት ያለበት ሰው በዚህ አዋጅ መሠረት ማንኛውም ግብር ከፋይ ያለበት ኃላፊነት ይኖርበታል። በመሆኑም ገቢ እንዲያደርግ የተጠየቀውን የግብር መጠን የመታወም ወይም ቀደም ሲል የክፈለው ታክስ እንዲመለስለት የመጠየቅ መብት አለው።

3 በዚህ አዋጅ በተደነገገው መሠረት ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ግብር ቀንሶ ገቢ ያላደረገ ሰው በንዑስ አንቀጽ 1 ከተደነገገው በተጨማሪ ለእያንዳንዱ ተገቢውን ግብር ቀንሶ ገቢ ሳያደርግ ለቀረው ክፍያ ብር 1ሺ መቀጫ ይከፍላል።

4 ከዚህ በላይ ከተደነገገው መቀጫ በተጨማሪ የሚከተሉት ግለሰቦች ከዚህ በታች የተወሰነውን መቀጫ እንዲከፍሉ ይደረጋል።

1 በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እንደተመለከተው ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ግብር ተቀንሶ ገቢ ያለማድረጉን ያወቀ ወይም ማወቅ ያለበት ሥራ አስኪያጅ፣

90. Penalty for Failure to Withhold Tax

1. A withholding agent who fails to withhold tax in accordance with this proclamation is personally liable to pay to the Tax Authority the amount of tax which has not been withheld, but the withholding agent is entitled to recover this amount from the payee.

2. The Tax withholding agent shall have the obligations of a taxpayer imposed by this proclamation and as, such, shall have the right to contest the amount of tax due or to recover tax paid.

3. In addition to any amount for which a withholding agent is liable under Sub-Article (1), an agent who fails to withhold tax in accordance with this proclamation shall be liable for a penalty of 1,000 Birr for each instance of failure to withhold the proper amount.

4. A penalty of Birr 1,000 is imposed on the following individuals:

a) A manager who knew of should have known of the failure described in Sub-Article (1).

2 በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እንደተመለከተው ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ግብር ተቀንሶ ገቢ ያለመደረጉን ያወቀ ወይም ማወቅ የነበረበት እና ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ግብር ቀንሶ ገቢ የማድረጉን ሥርዓት የመከታተል ወይም የመቆጣጠር ኃላፊነት ያለበት ሆኖ ክትትሉን ወይም ቁጥጥሩን በተገቢው መንገድ ባለማከናወኑ ግብር ተቀንሶ ገቢ ላለመደረጉ ምክንያት የሆነ የሂሳብ ኃላፊ ወይም ማናቸውም ሌላ ኃላፊ ብር 1ሺ መቀጫ ይከፍላል።

(1) የግብር ከፋይ መለያ ቁጥርን ባለመጠቀም የሚጣል መቀጫ

1 ግብር ከፋይ ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ግብር ቀንሶ ለሚያስቀረው ሰው የግብር ከፋይ መለያ ቁጥሩን የላቀረበ እንደሆነ ግብር ቀንሶ የሚያስቀረው ሰው ከተከፋይ ሂሳብ 30% /ሠላሳ በመቶ/ ቀንሶ ገቢ ያደርጋል።

2 ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ግብርን ቀንሶ ገቢ ማድረግ ለሚገባው ሰው የግብር ከፋይ መለያ ቁጥሩን ያላቀረበ ግብር ከፋይ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/ ከተደነገገው በተጨማሪ ብር 5ሺ /አምስት ሺህ ብር/ ወይም ሊከፈለው የሚገባው ሂሳብ ከሁለቱ አነስተኛውን በመቀጫ መልክ ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን እንዲከፍል ይደረጋል።

b) A chief accountant or another senior officer who is responsible for supervision or control of withholding procedures and who knew or should have known of the failure described in Sub-Article (1), or who caused the failure by improper supervision.

91. Penalty for Failure to Meet TIN Requirements

1. Where the taxpayer fails to supply TIN, the withholding agent who makes a payment to that person is required to withhold thirty percent (30%) of the amount of the payment.

2. A taxpayer who has not supplied the TIN to the Withholding agent, in addition to what is stipulated under Sub-Article (1) of this Article, is liable to pay a fine of 5,000 Birr or the amount of the payment, whichever is less.

(2) መቀጫን ስለመሰብሰብ እና በመቀጫ ላይ ስለሚቀርብ ይግባኝ

አስተዳደራዊ መቀጫ ከግብር አስገቢው ባለሥልጣን በሚሰጥ ማስታወቂያ እና የክፍያ ጥያቄ ወዲያውኑ መከፈል አለበት። ስለሆነም የመቀጫ አወሳሰን እና አሰባሰብ ግብር በሚወሰንበት በሚሰበሰብበት አፈጻጸም ይመራል። በዚህ አዋጅ ውስጥ የተወሰነ ግብር በሚል የተጠቀሰ አስተዳደራዊ መቀጫን ይጨምራል።

(3) ግብር ከፋዩን ከመቀጫ ነፃ ስለማድረግ

የገቢ ማስታወቂያው ከመመርመሩ በፊት ግብር ከፋዩ በራሱ ተነሳሽነት ወደተሳሳተ የግብር ውሳኔ እና አፈጻጸም ሊያመሩ የሚችሉ ስህተቶችን ያረመ እንደሆነ፣ ከግብር እና ከወለድ በስተቀር በዚህ አዋጅ የተጣለውን መቀጫ ከመክፈል ነፃ ይደረጋል።

ክፍል ዘጠኝ

የወንጀል ጥፋቶች

(4) በግብር ላይ የሚፈጸሙ ወንጀሎች ስለሚመሩበት ሥነ-ሥርዓት

በግብር ላይ የሚፈጸሙ ወንጀሎች የወንጀለኛ መቅጫ ሕጉን በመተላለፍ የሚፈጸሙ በመሆኑ ክስ የሚመሠረተው፣ የሚታየው እና የይግባኝ የሚቀርበው በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ ሥነ-ሥርዓት መሠረት ይሆናል።

92. Collection of and Appeal Against Penalties

Administrative penalties shall be paid on notice and demand by the Tax Authority and shall be assessed and collected in the same manner as taxes. Any references, in this proclamation, to “tax imposed” shall be deemed to include administrative penalties imposed.

93. Exoneration of Taxpayer from Liability

With the exception of paying the tax and its interest, the taxpayer shall be released from penalty under this proclamation if he by himself corrects errors that led to incorrect determination and execution of tax obligations before commencement of a tax examination.

SECTION IX

Criminal Offices

94. Procedure in Tax Offence Cases

A tax offence is a violation of the criminal law of Ethiopia and shall be charged, prosecuted, and appealed in accordance with the Ethiopian criminal procedure law.

(5) በግብር ከፋይ መለያ ቁጥር ላይ ስለሚፈፀም ጥፋት

ማናቸውም ግብር ከፋይ ከአንድ የበለጠ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር ይዞ የተገኘ እንደሆነ በዚያው በእያንዳንዱ ተጨማሪ መለያ ቁጥር ልክ ከብር 20000 /ሃያ ሺህ ብር/ የማያንስና ከብር 50000 /ሃምሳ ሺ ብር/ በማይበልጥ የገንዘብ መቀጫ እና በእያንዳንዱ ተጨማሪ መለያ ቁጥር ልክ በአምስት ዓመት ይቀጣል።

(6) ሕግን በመጣስ ግብር ስላለመክፈል

ማናቸውም ግብር ከፋይ ሕግን በመጣስ ገቢውን ያላስታወቀ ወይም የሚፈለግበትን ግብር ያልከፈለ እንደሆነ ወንጀል እንደፈጸመ ይቆጠራል። ስለሆነም በዚህ አዋጅ አንቀጽ '6 መሠረት ገቢውን አሳንሶ በማስታወቁ ምክንያት ከሚጣልበት መቀጫ በተጨማሪ ጥፋተኛ መሆኑ በፍ/ቤት ሲረጋገጥ ከ5 ዓመት በማያንስ እሥራት ይቀጣል።

(7) የሀሰት ወይም አሳሳች መረጃ ስለማቅረብ

1 ማናቸውም ግብር ከፋይ፡-

ሀ/ ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ሠራተኛ አንድን ነጥብ በተመለከተ የሀሰት ወይም አሳሳች መረጃ ያቀረበ፣ ወይም

ለ/ ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ሠራተኛ ሊቀርብ ከሚገባው መግለጫ ውስጥ መግለጫውን አሳሳች ሊያደርግ በሚችል አኳኋረን መካተት የሚገባቸውን ነጥቦች ያስቀረ እንደሆነ፣ የወንጀል ክስ ይመሠረትበታል።

95. TIN Violations

If a taxpayer is convicted of obtaining more than TIN , that person shall be liable to pay a fine of not less than twenty thousand (20,000) Birr and not more than fifty thousand (50,000) birr and to imprisonment of five (5) years per additional TIN obtained.

96. Tax Evasion

A taxpayer who fails to declare income or fails to pay tax due commits an offence and, in addition to the penalty for the understatement of income referred to in Article 86, shall, on conviction, be subject to implement for a term of not less than five (5) years.

97. Making False or Misleading Statements

1. A tax payer commits an offence who:
 - a) makes a false or misleading statement, to an officer of the Tax Authority, in respect of a particular issue; or
 - b) omits any matter or thing from a statement made too an officer of the Tax Authority in a manner which , makes the statement misleading;

2 የሀሰት መግለጫው የተሰጠው ወይም መካተት የሚገባው ነጥብ የተተወው ያለበቁ ምክንያት የሆነ እንደሆነ፤

ሀ/ የመግለጫው ትክክለኛ ያለመሆን ሊደረስበት ያለመቻሉ ሊከፈል የሚገባው ግብር ከብር 1000 በማይበልጥ አንሶ እንዲከፈል የሚያደርግ ከሆነ መቀጫ ከፋዩ ከብር 50000 በማያንስ እና ከብር 100000 በማይበልጥ የገንዘብ መቀጫ እና ከአምስት ዓመት በማያንስ እና ከአሥር በማይበልጥ እሥራት ይቀጣል።

ለ/ አንሶ እንዲከፈል የሚደረገው ግብር ከብር 100000 የሚበልጥ ከሆነ ከብር 75000 በማያንስ እና ከብር 200000 በማይበልጥ የገንዘብ መቀጫ እና ከዓመት በማያንስ እና ከዓመት በማይበልጥ እሥራት ይቀጣል።

3 የሀሰት መርለጨ የተሰጠው ወይም መካተት የሚገባው ነጥብ እንዲካተት ያልተደረገው ሆን ተብሎ ወይም በከባድ ቸልተኝነት የሆነ እንደሆነ፤

ሀ/ የመግለጫው ትክክለኛ ያለመሆን ሊደረስበት ያለመቻሉ ሊከፈል የሚገባው ግብር ከብር 1000 በማይበልጥ አንሶ እንዲከፈል የሚያደርግ ከሆነ መቀጫ ከፋዩ ከብር 50000 በማያንስ እና ከብር 100000 በማይበልጥ የገንዘብ መቀጫ እና ከአምስት ዓመት በማያንስ እና ከአሥር በማይበልጥ እሥራት ይቀጣል።

2. Where the misleading of false statement of omission is made without reasonable excuse and,

a) If the inaccuracy of the statement undirected may result in the underpayment of tax by an amount not exceeding one thousand (1,000) Birr, the payer shall be liable to a fine of not less than ten thousand (10,000) Birr and not more than twenty thousand (20,000) Birr, and imprisonment for a term of not less than one (1) year and not more than three (3) years.

b) If the resulting underpayment of tax is in an amount exceeding one thousand (1,000) birr, the taxpayer shall be liable to a fine of not less than twenty thousand (20,000) Birr and not more than one hundred thousand (100,000) Birr and to imprisonment for a term of not less than three (3) years and not more than five (5) years.

3. Where the misleading or false statement or omission is made intentionally or in gross negligence and, if the inaccuracy of the statement undetected may result in an underpayment of tax by an amount not exceeding one thousand (1,000) Birr, the taxpayer shall be liable to a fine of not less than fifty thousand (50,000) birr and to an imprisonments for a term of not less than five (5) years and not more than ten (10) years.

ለ/ አንሶ እንዲከፈል የሚደረገው ግብር ከብር 100000 የሚበልጥ ከሆነ ከብር 75000 በማያንስ እና ከብር 200000 በማይበልጥ የገንዘብ መቀጫ እና በዓመት በማያንስ እና ከዓመት በማይበልጥ እሥራት ይቀጣል።

(8) የግብር አስገቢውን ባለሥልጣን ሥራ ስለማሰናከል

1 ማናቸውም ሰው፣

ሀ/ በዚህ አዋጅ መሠረት ሥራውን በማከናወን ላይ ያለን የግብር አስገቢ ባለሥልጣን ሠራተኛ ተግባር ያሰናከለ ወይም ለማሰናከል የሞከረ፣ ወይም

ለ/ የአዋጁን አፈጻጸም በማናቸውም ሌላ አካሄድ ያሰናከለ ወይም ለማሰናከል የሞከረ እንደሆነ፣ ወንጀል መፈፀሙ ተረጋግጦ፣ ሲፈረድበት ከብር 10 ሺ በማያንስ እና ከብር 100 ሺ በማይበልጥ የገንዘብ መቀጫ እና በሁለት ዓመት እሥራት ይቀጣል።

2 የሚከተሉት እና እነዚህን የመሳሰሉ ሌሎች ተግባሮች የግብር አስገቢውን ባለሥልጣን ሥራ የማሰናከል ተግባራት ሆነው ይወሰዳሉ።

ሀ/ የግብር ከዳዩን ገቢ አስገኝ የሥራ እንቅስቃሴዎች የሚመለከቱ ሰነዶችን ሪፖርቶችን ወይም ሌሎች ማናቸውም መረጃዎች ለመመርመር የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ሲጠይቅ ፈቃደኛ ሆኖ

b) If the resulting underpayment of tax is in an amount exceeding one thousand (1,000) Birr, the taxpayer shall be liable to a fine of not less than seventy-fifty thousand (75,000) Birr, and not more than two-hundred thousand (200,000) Birr and to imprisonment for a term of not less than ten (10) years and not more than fifteen (15) years.

98. Obstruction of Tax Administration

A person who,

a) obstructs or attempts to obstruct an officer of the Tax Authority in the performance of duties under this proclamation; or

b) otherwise, impedes or attempts to impede the administration of the proclamation, commits an offence and is liable on conviction to a fine of not less than ten thousand (10,000) Birr, and to imprisonment for a term of two (2) years.

2. The following and similar other actions are considered to constitute obstruction of the activities of the Tax Authority.

a) Refusal to satisfy a request of the Tax Authority for inspection of documents, reports, or other information related to taxpayer's income producing activities;

ያለመገኘት፤

ለ/ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ለጥያቄ እንዲቀርብ ሲያዝ ፈቃደኛ ሆኖ ያለመገኘት፤

ሐ/ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ሠራተኛ ወደ ግብር ክፋዩ የንግድ ሥራ ቦታ ለመግባት ያለው መብት መገደብ፤

(9) በግብር አስገቢው ባለሥልጣን ሠራተኞች የሚፈፀሙ ጥፋቶች

የዚህን አዋጅ ድንጋጌዎች ለማስፈፀም በግብር አስገቢው ባለሥልጣን የተቀጠረ ማናቸውም ሰው፤

ሀ/ በሕግ መሠረት ሊያገኘው ከሚገባ ክፍያ ወይም ሽልማት ውጪ ከተቀጠረበት ተግባር ጋር በተያያዘ በቀጥታ ወይም ቀጥተኛ ባልሆነ መንገድ እንዲደረግለት የጠየቀ ወይም የተቀበለ፤ ለክፍያው ወይም ለስጦታ ተስፋ ወይም መያዣ የጠየቀ ወይም የተቀበለ ወይም

ለ/ ከግብር በሚገኘው ገቢ ላይ ማጭበርበር ወይም ከዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች ጋር ወይም ከተሰጠው ኃላፊነት መልካም አፈጻጸም ጋር ሚቃረን ተግባር ለመፈጸም፣ ማድረግ የሚገባውን ከማድረግ ለመታቀብ፣ ተገቢ ያልሆነ ነገር ለመፍቀድ፣ በግብር ላይ የሚፈፀም የማጭበርበር ተግባር ለመደበቅ ወይም በሚስጥር ለመተግበር ውል የገባ ወይም በሚገባው ማናቸውም ውል ውስጥ በዚህ ተግባር መተባበርን የሚያሳይ ስምምነት የሰጠ፣ ወይም

ሐ/ በዚህ አዋጅ ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ከተሰጠው ሥልጣን በላይ የሠራ ወይም

b) Non-compliance with a Tax Authority's request to report for an interview;

c) Interference with a tax officer's right to enter the taxpayer's business premises.

99. Offence by Tax Authority Employee

Any person employed for carrying out the provisions of this proclamation who:

a) directly or indirectly, asks for or receives in connection with any of the officer's duties, a payment or reward, whether pecuniary or otherwise, or promise or security for that payment or reward, not being a payment or reward to which the officer is lawfully entitled to receive; or

b) enters into or acquiesces an agreement to do or to abstain from doing, permit, conceal, or connive at any act or thing where by the tax revenue is or may be defrauded, or which is contrary to the provisions of this proclamation or to the proper execution of the officer's duty.

c) exceeds the authority conferred upon the Tax Authority or

በተሰጠው ሥልጣን ያለአግባብ የተጠቀመ፤

misuses such authority; commits an offence and is liable, on

ጥፋተኛ መሆኑ በፍ/ቤት ሲረጋገጥ ከብር \$ሺ የማይበልጥ የገንዘብ መቀጫ እና ከዐ ዓመት በማያንስ ከ! ዓመት በማይበልጥ እሥራት ይቀጣል።

conviction, to a fine of not more than fifty thousand (50,000) Birr and to imprisonment for a term of not less than ten (10) years and not more than twenty (20) years.

) ሳይፈቀድ ግብር ስለመሰብሰብ

100. Unauthorized Tax Collection

ማናቸውም ሰው የዚህ አዋጅ መሠረት ሳይፈቀድለት ግብር ወይም እንደ ግብር የሚታይ ሌላ ክፍያ የሰበሰበ ወይም ለመሰብሰብ የሞከረ ወንጀል የፈፀመ ሆኖ፤ ጥፋተኛ መሆኑ በፍ/ቤት ሲረጋገጥ \$ሺ የማያንስ የገንዘብ መቀጫ እና ከ5 ዓመት በማያንስ ከዐዓመት በማይበልጥ እሥራት ይቀጣል።

Any person who is not authorized under this proclamation collects or attempts to collect tax or any other payment regarded as tax commits an offence and is liable, on conviction, to a fine of not less than fifty thousand (50,000) Birr and to imprisonment for a term of not less than five (5) years and not more than ten (10) years.

)1 መርዳት ወይም ማበረታታት

101. Aiding or Abetting

ማናቸውም ሰው የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች እንዲጣሱ የረዳ፤ ያበረታታ፤ ያነሳሳ፤ ወይም በሚስጥር የተባበረ እንደሆነ እንደዋነኛው ጥፋተኛ የዚህን አዋጅ ደንጋጌዎች በመጣስ ጥፋት ይፈፀማል። ከዚህ በላይ የተዘረዘሩትን የፈፀመ ሰው፤ ጥፋተኛ መሆኑ በፍ/ቤት ሲረጋገጥ ዕርዳታውን ወይም ትብብሩን ለሰጠበት ጥፋት ከተወሰነው የገንዘብ እና የእሥራት ቅጣት ባልበለጠ በገንዘብ እና በእሥራት ይቀጣል።

A person who aids, abets; incites, or conspires with another person to commit a violation against this proclamation commits an offence under this proclamation and shall be; on conviction, subject to a fine and imprisonment not in excess of the amount of fine or period of imprisonment provided for the offence aided of a betted.

)2 በድርጅቶች የሚፈፀም ጥፋት

102. Offences by Entities

1 በንዑስ አንቀጽ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፤ አንድ ድርጅት ይህንን አዋጅ በመተላለፍ

1. Without prejudice to the provisions of Sub-Article (3) of this Article,

ጥፋት የፈፀመ እንደሆነ ጥፋቱ በተፈፀመ ጊዜ የድርጅቱ ሥራ አስኪያጅ

where an entity commits an offence, the manager of that entity at the

የሆነ ማናቸውም ሰው በድርጅቱ የተፈፀመውን ጥፋት እንደፈፀመ ተቆጥሮ፣ በዚህ አዋጅ የተጣለው ቅጣት ተፈጻሚ ይሆንበታል።

time of the commission of the offence is treated as having committed the same offence and is liable to a fine and imprisonment under this proclamation.

2 በንዑስ አንቀጽ 3 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ማናቸውም ድርጅት በዚህ አዋጅ መሠረት ሊከፈል የሚገባውን ወይም አዋጁ እንደግብር የሚቆጠረውን ማናቸውንም ሌላ ክፍያ ገቢ ሳያደርግ የቀረ እንደሆነ ጥፋቱ በተፈፀመበት ጊዜ ወይም ጥፋቱ ከተፈፀመበት ጊዜ አስቀድሞ በነበሩት ስደስት ወራት ውስጥ የድርጅቱ ሥራ አስኪያጅ የነበሩ ሰዎች ከድርጅቱ እና ከሌላ ሰው ጋር በአንድነትና በተናጠል የግብር አስገቢው ባለሥልጣን ለሚፈለገው ግብር እና ሌሎች ክፍያዎች ተጠያቂ ይሆናል።

2) Without prejudice to other provisions of Sub-Article (3) of this Article, where an entity commits an offence by failing to pay an amount of tax, including an amount treated by this proclamation as though it were tax , every person who is the manager of that entity at that entity at that time , or was a manger within six (6) months prior to the date of commission shall jointly and severally be liable with that entity and that other person to the Tax Authority for the amount.

3 በንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 የተደነገጉት፣

3) Sub-Article (1) and (2) do not apply where:

ሀ/ ጥፋቱ የተፈፀመው ግለሰብ ሳያውቅ ወይም ሳይሰማግበት ከሆነ፣

a) the offence is committed without such person’s knowledge or consent; and

ለ/ አንድ ነገሮችን በጥንቃቄ የሚያይ ሰው በተመሳሳይ ሁኔታ ውስጥ የጥፋቱን መፈጸም ለመከላከል ይወስዳቸዋል ተብሎ የሚገመቱ ጥንቃቄዎችን፣ ተገቢውን ትጋት እና የአሠራር ጥበብ የተሞላበት እርምጃ ግለሰብ ወስዶ የተገኘ እንደሆነ፣ ተፈጻሚ አይሆንበትም።

b) such person has exercised the degree of care, diligence and skill that a reasonably prudent person would have exercised in comparable circumstances to prevent the commission of the offence.

4 ከተካፋይ ሂሳብ ላይ ግብር ቀንሶ ገቢ የማድረግ ኃላፊነት ለተሰጠው ሰው ግብርን ቀንሶ በማስቀረቱ ምክንያት ዕቃ ለማቅረብ

ወይም አገልግሎት ለመስጠት እምቢተኝነት ያሳየ ማናቸውም ሰው ከብር መቶ በማያንስ እና ከብር ዐሺ በማይበልጥ የገንዘብ ቅጣት ከአንድ ዓመት በማያንስ ከሁለት ዓመት በማይበልይ እሥራት ይቀጣል።

5 ለንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 አፈጻጸም “ሥራ አስኪያጅ” ማለት

ሀ/ የሽርክና ማህበር በሚመለከት የሽርክናው ማህበር አባል ወይም የማህበሩ ሥራ አስኪያጅ ወይም ከሁለቱ ኃላፊነቶች በአንዱ እንደሚሠራ ሆኖ የሚታይ፤

ለ/ ድርጅትን በማመለከት የከባንያው የሥራ መሪ፣ ሥራ አስኪያጅ ወይም ማናቸውም ሌላ ሹም ወይም ከእነዚህ ኃላፊነቶች በአንዱ እንደሚሠራ ሆኖ የሚታይ፤

ሐ/ የሰዎችን ህብረት በሚመለከት የህብረቱ ሥራ አስኪያጅ ወይም በዚህ ኃላፊነት እንደሚሠራ ሆኖ የሚታይ ነው።

1)3 የጥፋተኞችን ስም በጋዜጣ አትሞ ስለማውጣት

1 የግብር አስገቢው ባለሥልጣን በዚህ አዋጅ ከአንቀጽ (4-1)2 የተደነገረትን የወንጀል ጥፋቶች በመፈጸም የተፈረደባቸው ሰዎች ስም ዝርዝር በየጊዜው በዕለታዊ ጋዜጦች ታትሞ እንዲወጣ ያደርጋል።

4) Any person who refuses to supply goods or render services to withholding agent, by reason of him

withholding an amount of tax from the payment to that person, shall personally be liable to on fine of not less than Birr five thousand (5,000) and not exceeding Birr ten thousand (10,000) and to imprisonment for a term of not less than one year and not more than two years.

5. In Sub-Article (1) and (2), ‘manager’ means,

a) In the case of a partnership, a partner or manager of the partnership or a person purporting to act in either if those capacities;

b) In the case of a body, a director, manager, or officer of the company or a person purporting to act in any of those capacities; and

c) In the case of an association of persons, a manager or a person purporting to act in that capacity.

103. Publication of Names of Persons in Default

1. The Tax Authority shall from time publish by notice in dally Gazettes a list of persons who

have been convicted of offences
under Article 93 to 101.

2 በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት ታትሞ የሚወጣው ዝርዝር፤

ሀ/ የድርጅቱን ወይም የግለሰቡን ስም እና አድራሻ፤

ለ/ ባለሥልጣኑ ተገቢ ነው ብሎ የሚያምንበትን የወንጀሉን አፈፃፀም ዝርዝር፤

ሐ/ ጥፋቱ የተፈፀመበትን የግብር ዘመን ወይም ዘመናት፤

መ/ ሳይከፈል የቀረውን ግብር መጠን፤

ሠ/ በተጨማሪ እንዲከፈል የተወሰነበት ግብር ካለ ይህንኑ፤

ክፍል አሥር

የይግባኝ አቀራረብ ሥርዓት

1)4 የአቤቱታ አጣሪ ኮሚቴ

የአቤቱታ አጣሪ ኮሚቴ አባላት በቢሮ ኃላፊው ይሰየማሉ።

1)5 ኮሚቴው ስለሚኖረው ሥልጣንና ተግባር

1 ኮሚቴው ተጠሪነቱ ለቢሮ ኃላፊው ሆኖ፤

ሀ/ በግብር ከፋዮች መቀጫ እንዲነሳ፤ ወለድ ቀሪ እንዲደረግ ወይም የግብር ግዴታ እንዲሻሻል የሚቀርቡ ማመልከቻዎችን ለመመርመርና ውሳኔ ለመስጠት፤

ለ/ ለቀረቡት አቤቱታዎች ጋር ግንኙነት ያላቸውን ማናቸውንም የጽሑፍ ማስረጃዎች ወይም መረጃዎች መሰብሰብ።

2. Every list published in terms of Sub-Article (1) shall specify.

a) The name and address, of the enterprise or of the person;

b) Such particulars of the commission of the offence as the Authority may think fit;

c) The tax period or tax periods in which the offence occurred;

d) The amount or estimated amount of the tax evaded; and

e) The amount, if any, of the additional tax imposed.

SECTION X

Appeal procedure

104. Review Committee

Members of the Review Committee shall be appointed by the Head of the Bureau.

105. Powers and Duties of Review Committee

1. The Review committee shall be accountable to the Head of the Bureau and shall have the following duties.

a) To examine and decide on all applications submitted by taxpayers for lifting of penalty and interest and amendment of tax liability;

b) To gather any written evidence or information relevant to the matter submitted;

ሐ/ በምርመራ ላይ የሚገኘውን ጉዳይ በሚመለከት ረገድ ቀርቦ የሚጠየቀውን ጥያቄ እንዲመልስ ከግብሩ አወሳሰን ጋር በቀጥታ ወይም ቀጥታ ባልሆነ መንገድ ግንኙነት ያለውን ማንኛውንም ሰው የመጥራት።

መ/ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን የሰጠው የግብር ውሳኔ ትክክለኛ፣ የተሟላ እና ይህንን አዋጅ ጠብቆ የተሰጠ መሆኑን የማረጋገጥ፣ ሥልጣን ይኖረዋል።

2 የአቤቱታ ኮሚቴ ከግብር ከፋዮች የሚቀርበውን አቤቱታ ሊያይ የሚችለው ግብር ከፋዩ የግብር ውሳኔ ማስታወቂያ በደረሰው በ10 ቀናት ውስጥ አቤቱታውን ካቀረበ ነው።

3 የቢሮ ኃላፊው የኮሚቴውን የውሳኔ ሃሳብ ሊያንድቅ ወይም በውሳኔ ሃሳቡ ካልተስማማ ምክንያቱን በመግለጽ ጉዳዩ እንደገና እንዲታይ ለኮሚቴው ሊመልሰው ይችላል።

1)6 መቀጫን ስለማንሣት

ኮሚቴው ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሠረት በግብር ከፋዩ ላይ የተጣለውን አስተዳደራዊ መቀጫ በሙሉ ወይም በከፊል እንዲነሳ ማድረግ ይችላል።

1)7 የግብር ውሳኔ በመታወም ይግባኝ ስለማቅረብ መብት

1 ማንኛውም ግብር አወሳሰን ቅር የተሰኘ ማንኛውም ግብር ከፋይ፣ ከዚህ በታች ባለው ንዑስ አንቀጽ ሥር የተዘረዘሩትን

c) To summon any person, who directly or indirectly is involved in the tax assessment, to appear before it and provide answers for questioning about the case under its investigation; and

d) To verify the tax assessment made by the Tax Authority for accuracy, completeness, and compliance, with this proclamation.

2. The committee shall review only those applications submitted to it within ten (10) days of receipt of tax assessment notification.

3. The Head of the Bureau, may approve the recommendations or remand the case, with his observations, to the committee for further review.

106. Waiver of penalty

The review committee may lift administrative penalties in accordance with the directives issued by the Bureau.

107. Right of Appeal Against Assessment of Income

1. Any taxpayer who objects to any tax assessment may appeal to the Tax Appeal Commission (hereinafter referred to as the ‘‘Appeal Commission’’) upon the

ግዴታዎች ካሟላ ለግብር ይግባኝ ጉባዔ/ ከዚህ በኋላ “የይግባኝ ጉባዔ” ተብሎ ለሚጠቀሰው/ ይግባኝ ማቅረብ ይችላል።

2 ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ያላሟላ ይግባኝ በይግባኝ ጉባዔ ተቀባይነት አይኖረውም።

ሀ/ ግብር ከፋዩ አከራካሪ የሆነውን የግብር መጠን ሃምሳ በመቶ /50% ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን ካላስያዘ፤

ለ/ የግብር ውሳኔ ማስታወቂያ ለግብር ከፋዩ በደረሰው ወይም በአቤቱታ ኮሚቴ ውሳኔ በተሰጠ በ ቀን ውስጥ ይግባኝ ካላቀረበ፤

1)8 ይግባኝ የቀረበበት ቀን

ይግባኝ የቀረበበት ቀን ነው የሚባለው፡

ሀ/ በቀጥታ ለይግባኝ ጉባዔ የቀረበ ሲሆን ይግባኙ በመዝገብ ቤት የተመዘገበበት ቀን ይሆናል፤ ወይም

ለ/ በሪከማንዴ የተላከ ሲሆን፤ በፖስታ ቤት የተዘገበበት ቀን ይሆናል።

1)9 የይግባኝ ማመልከቻ ይዘት

1 የይግባኝ ማመልከቻ በሁለት ቅጂ ተዘጋጅቶ የሚከተሉትን የያዘ ይሆናል።

ሀ/ ግልጽ በሆነ ሁኔታ የይግባኙን ፍሬ ነገር፤ የይግባኙን ምክንያቶች፤

ለ/ የግብር ከፋዩን ስም፤ አድራሻ፤ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር፤

ሐ/ ከይግባኝ ማመልከቻው ጋር በአባሪነት ሊቀርቡ የሚገባቸውን አግባብ ያላቸው ድጋፊ ሰነዶች፤

fulfilment of the requirements hereunder.

2. No appeal shall be accepted by the Appeal Commission, unless:

a) A deposit of fifty percent (50%) of the disputed amount is made to the Tax Authority; and

b) The appeal is lodged with the Appeal commission within thirty (30) days following the day of receipt of the Assessment Notice or from the date of decision of the Review Committee.

108. Date of Lodging Appeal

The date on which an appeal is submitted shall be the date of:

a) its registration by the archives of the appeal commission if it is delivered directly to the appeal commission; or

b) registration by the post office if sent by registered mail.

109. Contents of Memorandum of Appeal

1. The memorandum of appeal shall be submitted in duplicate and shall include.

a) A statement of the specific subject matter of the appeal and the reason for the appeal;

b) The taxpayer’s name , address, and TIN and

c) Any relevant supporting

እንዲሁም ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን መያዣ የተከፈለበት ደረሰኝ ፎቶ ኮፒ

2 ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ 1 ውስጥ ከሁሉ ከተዘረዘሩት መካከል አንዱ ሲገኝ፣ ከሚቴው ይግባኝ ባይ የተባለውን ጉድለት እንዲያሟላ ይጠይቀዋል። ይግባኝ ባይ በአምስት ቀኖች ውስጥ የተባለውን ጉድለት ያላስተካከለ እንደሆነ፣ የቀረበው የይግባኝ ማመልከቻ ወዲያውኑ ውድቅ ይሆናል፡፡

1) የይግባኝ ሠነዶችን ስለመስጠት

1 ይግባኙ ለመጀመሪያ ጊዜ ለመሰማቱ አቅድሞ፣

ሀ/ የይግባኙ ማመልከቻ ግልባጭ በይግባኝ ጉባኤው አማካኝነት ለግብር አስገቢው ባለሥልጣን እንዲደርሰው ይደረጋል።

ለ/ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን መልሱን ለይግባኝ ጉባኤው ሲያቀርብ ግልባጩን ለይግባኝ ባዩ ይሰጣል።

2 አቤቱታው ተቀባይነት እንዲኖረው ለማድረግ የማስረዳት ኃላፊነት የይግባኝ ባይ ይሆናል።

1)01 የይግባኝ ጉባኤ ውሣኔ

1 የይግባኝ ጉባኤ የቀረበውን የይግባኝ ከመረመረ በኋላ የይግባኝ ባዩን የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር፣ ውሣኔ የተሰጠበትን ቀን፣ በጉባኤው ስብሰባ የተገኙትን አባላትና የሰብሳቢውን ስም ዝርዝር፣ አግባብ

documents as attachments of the memorandum of appeal, and a photocopy of the receipt for the appeal deposit.

2. Where any one of the conditions under Sub-Article (1) is missing, the Appeal commission shall require the appellant to correct the deficiency and reject the appeal application if the appellant fails to correct the deficiency within five (5) days.

110. Service of Documents

1. Prior to the first hearing of any appeal.
 - a) A copy of the memorandum of appeal shall be served on the Tax Authority by the Appeal Commission; and
 - b) The Tax Authority shall submit its reply to the Appeal commission while at the same time giving a copy thereof to the appellant.
2. The appellant shall have the burden of proof with a view of establishing his or its claim.

111. Decision of Appeal Commission

1. After reviewing the case, the Appeal Commission shall issue a written decision setting out the TIN of the appellant, the date of

ኖሯቸው የተወሰዱትን አንቀጾች የሚገኙበትን ሕግ የሚያብራራ ውሳኔ በጽሑፍ መስጠት አለበት።

2 የይግባኝ ሰሚ ጉባኤ ውሳኔ የያዘ መግለጫ የሚከተሉትን ማካተት ይኖርበታል።

ሀ/ የተደረሰበትን ድምዳሜ /የይግባኝ ባዩ አቤቱታ ድጋፍ ያለው መሆኑን፣ ተቀባይነት ያገኘው በሙሉ ወይም በከፊው መሆኑን፣ ይግባኝ ከመመሪያ ጋር ወደ ግብር አስገቢው ባለሥልጣን የተመለሰ መሆኑን፣ ይግባኝ ባዩ ሊከፍል የሚገባውን የግብር መጠን/ካለ/ እና ይግባኝ ባዩ የሚጠየቅባቸውን ሌሎች ጉዳዮች ዝርዝር/

ለ/ የተረጋገጡትን ፍሬ ነገሮችና በይግባኝ ውስጥ የተጠቀሱትን ሕጎች ትርጉም፣ ይግባኝ በተሰማበት ወቅት በሙሉ በተነሱት አግባብ ባላቸው በኢያንዳንዱ ጭብጥ ላይ የተሰጠውን እልባት፣ ውሳኔውን በሚመለከት ረገድ የተሰጠ የሀሳብ ልዩነት ካለ፣

ሐ/ የይግባኝ ባዩን ይግባኝ የማቅረብ መብቶች፣

3 በውሳኔ የተገኙት የጉባኤው አባላት ፊርማና የኮሚቴው ማህተም ያርፍበታል።

4 የይግባኝ ጉባኤ፣

ሀ/ ይግባኝ ባዩ በሁለት የቀጠሮ ጊዜዎች ሳይገኝ የቀረ እንደሆነ ወይም ይግባኙን ካቀረበ በኋላ የመልስ መልስ ሳያቀርብ ሲቀር፣

decision, the names of the panel members present, the panel’s chairperson, and the instrument from which the relevant legal provisions are found.

2. The statement of the Appeal Commission’s decision shall include:

a) The holding (whether the appellant’s claim is justified or not; whether the claim is remanded with instructions to the Tax Authority; and the amount the appellant is required to pay, if any; and other necessary details of appellant’s liabilities);

b) The factual findings, citation and interpretation of the applicable legal provisions, a conclusion on each relevant issue presented, and any dissenting opinion;

c) A summary of the appellant’s appeal rights.

3. The decision shall be signed by the panel members present and the seal of the Appeal Commission shall be affixed thereon.

4. The Appeal Commission may decide ex-parte where;

a) Any appellant fails to give counter reply when necessary, or to appear before it on two occasions, after lodging appeal; or

ለ/ የግብር አስገቢው ባለሥልጣን የይግባኙ ማመልከቻ ከደረሰው በኋላ በሁለት የቀጠሮ ጊዜዎች ሳይገኝ የቀረ እንደሆነ ወይም የይግባኙ መልስ ሳይሰጥ ሲቀር፣ ተከራካሪው ወገን በሌለበት ውሳኔ ይሰጣል።

1)02 የይግባኝ ውሳኔ ጉባኤን በመቃወም ስለሚቀርብ ይግባኝ

1 የይግባኝ ጉባኤ የሰጠው ውሳኔ በሕግ ረገድ ስህተት ነው በማለት ያልተስማማ ማንኛውም ተከራካሪ ወገን የይግባኝ ጉባኤ ውሳኔ በተሰጠ በ " ቀን ውስጥ ጉዳዩን ሥልጣን ላለው ፍርድ ቤት አቅርቦ ስለሕጉ ስህተት ፍርድ ሊጠይቅ ይችላል።

2 ሥልጣን የተሰጠው ፍርድ ቤት በሕግ ረገድ የተነሣውን ክርክር ብቻ ተመልክቶ ውሳኔ ከሰጠ በኋላ ጉዳዩን ወደ ጉባኤው ይመልሳል።

3 ሥልጣን በተሰጠው ፍርድ ቤት በሕግ ጥያቄ ላይ በተሰጠው ውሳኔ ቅር የተሰኘ ተከራካሪ ወገን ውሳኔው በተሰጠ በ" ቀን ውስጥ ለይግባኝ ሰሚው ፍርድ ቤት ይግባኝ ለማለት ይችላል። ይግባኝ ሰሚው ፍርድ ቤትም ሊያይ የሚችለው የመጀመሪያው ፍርድ ቤት በይግባኝ የሚያየውን የሕግ ጉዳይ ብቻ ነው።

4 ግብር ከፋዩ በግብር ይግባኝ ጉባኤ የተወሰነበትን ሙሉ ግብር ካልከፈለ በስተቀር የይግባኝ ሰማው ፍርድ ቤት ይግባኙን መቀበል የለበትም።

c) The tax Authority, after receiving the memorandum of appeal, fails to give reply or to appear before it on two occasions.

112. Appeal from Decision of Appeal Commission

1. Within thirty (30) days from the date of decision of the Appeal Commission, any party dissatisfied with the decision of the Appeal Commission may appeal to the competent court of appeal on the found that it is erroneous on any matter of law.

2. The court of appeal shall hear and determine any question of law arising on appeal and shall, after reaching its decision thereon, return the case to the Appeal Commission.

3. An appeal to the next court of appeal from the decision of lower court of appeal may be made by either party, within thirty (30) days of the decision of the lower court of appeal. The court of appeal shall only decide on matters of law decided by the lower court of appeal.

4. The court shall not accept the taxpayer's appeal unless, at the time the appeal is lodged, the taxpayer has paid the tax liability determined by the Appeal commission.

1)03 የይግባኝ ጉባኤ መቋቋም፣

1 የሚከተሉት የግብር ይግባኝ ጉባኤዎች እንዳስፈላጊነታቸው ይቋቋማሉ፡፡

ሀ/ በክልል ደረጃ የክልል የግብር ይግባኝ ጉባኤ፣

ለ/ በአያንዳንዱ የዞን ዋና ከተማ የዞን የግብር ይግባኝ ጉባኤ፣

ሐ/ በአያንዳንዱ የወረዳ አስተዳደር ከተማ የወረዳ የግብር ይግባኝ ጉባኤ፣

2 በንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው ቢኖርም የክልሉ መንግስት ከላይ የተጠቀሱት በማንኛውም ደረጃ ላይ ለሚገኙት አካባቢዎች የተለየ የይግባኝ ጉባኤ ማቋቋም አስፈላጊ አለመሆኑን ሲረዳ እነዚህ ቦታዎች በአቅራቢያው በተቋቋመ የግብር ይግባኝ ሥራቸውን እንዲያከናውኑ ያደርጋል፡፡

3 የክልል፣ የዞን እና የወረዳ የግብር ይግባኝ ጉባኤዎች ተጠሪነት በየደረጃው ላሉ የመስተዳድር ምክር ቤቶች ይሆናል፡፡

1)04 የይግባኝ ጉባኤ አባሎችን ስለመሰየም

1 በማናቸውም ደረጃ የሚገኝ የይግባኝ ሰሚ ጉባኤ አባላት በሕዝብ ዘንድ ባላቸው ታዋቂነትና ታማኝነት ባላቸው ጠቅላላ እና ልዩ ዕውቀት እንዲሁም ከግብር ጋር በተገናኘ ጥፋት ካልፈጸሙ ሰዎች መካከል ተመርጠው ይሰየማሉ፡፡

113. Establishment of Appeal Commission

1. The following Tax Appeal Commission shall be established.

a) Regional Appeal commission shall be established:

b) Zone Appeal commission, at each Zone town; and

c) Woreda Appeal commission, in each woreda Administrative town.

2. Notwithstanding the provisions of Sub-Article (1), if the Regional Government finds it unnecessary to have a separate Appeal Commission at any of the above-mentioned levels, it shall make an arrangement in such a way that such areas may be covered by the Appeal Commission established in the neighbouring locality.

3. The regional, Zone and woreda Appeal commissions shall be accountable to the administrative council of the region, zone, woreda, respectively.

114. Appointment of Members

1. Members of Appeal commission at every level shall be appointed from among persons having good reputation, acceptability, integrity, general and professional knowledge, and from among persons who have not committed any offence in connection with tax and tax administration.

2 የመስተዳድሩ ምክር ቤት የግብር ይግባኝ ሰሚ አባላት የሚመረጡበት መዝናኛ እና ስብጥር የሚወስን መመሪያ ያወጣል።

3 ይህንን መመሪያ በመከተል የግብር ይግባኝ ጉባኤ አባላት የሚሆኑት እንደአግባብነቱ በክልል፣ በዞን ወይም በወረዳ መስተዳድር ምክር ቤት ተመርጠው ይሾማሉ።

4 የይግባኝ ሰሚ ጉባኤ ሰብሳቢ ከዚህ በላይ በአንቀጽ 1)04/3/ ከተዘረዘሩት መካከል አግባብ ባለው አካል ይሾማል።

5 በእያንዳንዱ የይግባኝ ጉባኤ ከአንድ የበለጠ ጉባኤዎች ሊኖሩ ይችላሉ። በዚህ ዓይነቱም ሁኔታ እያንዳንዱ ጉባኤ አምስት አባላት የሚኖሩት ሲሆን የራሱን ሰብሳቢዎች ከአባሎቹ መካከል ይመርጣል።

6 የማንኛውም የይግባኝ ጉባኤ አባል የአገልግሎት ዘመን ለሁለት ዓመታት ጊዜ ይሆናል። በይግባኝ ጉባኤ ወይም በእያንዳንዱ ጉባኤ በሰብሳቢነት እንዲያገለግል የተመረጠ ሰው የሥራ ዘመን ሁለት ዓመት ወይም በምትክነት የተመረጠ ሲሆን የተካው ሰው የቀረው የሥራ ጊዜ ይሆናል።

7 የግብር ይግባኝ ጉባኤ ሰብሳቢ እና የቀሩትም ሌሎች አባሎች እንደአግባብነቱ የመስተዳድር ምክር ቤት

2. The Administrative Council shall issue directives setting out the criteria to be applied in the selection, appointment and composition of members of Appeal Commission.

3. One the basis of said directive, members of the appeal commissions and panels shall be selected and appointed by the appropriate administrative council of the region, zone or woreda, as the case may be.

4. The Appeal commission's president shall be appointed by appropriate entities listed under Article 114(3) above.

5. Each Appeal Commission may have more than one (1) panel. In such cases, each panel shall have five (5) members and shall elect one (1) member to serves as chair person.

6. The term of office of a member of an Appeal commission shall be two (2) years . A member appointed to chair an Appeal Commission or a panel shall serve in the capacity for two (2) years or the remaining period of that other member's term if he is a substitute.

7. The Chairperson and other members of the commission shall be entitled to receive such attendance fees for sitting on opines; as shall be fixed from.

በየጊዜው በሚወሰነው መሠረት በጉባኤው ላይ እየተገኙ ለሠሩበት ጊዜ አበል ይከፈላቸዋል።

1)05 የይግባኝ ሰሚ ጉባኤ እና ሰብሳቢው ስለሚኖራቸው ተግባርና ሥልጣን

1 የይግባኝ ሰሚ ጉባኤ፡-

ሀ/ በማስረጃ የተረጋገጡ ፍሬ ነገሮችንና ሕግን መሠረት በማድረግ ይግባኝ የተመሠረተበትን የግብር ውሳኔ የማፅናት፣ የመቀነስ ወይም የመሠረዝ ሥልጣንና ለጉዳዩ የመጨረሻ ውጤት ለማስገኘት ትክክልና አስፈላጊ መስሎ የታየውን ማናቸውንም ተጨማሪ ትዕዛዝ በመስጠት ሥልጣን ይኖረዋል።

ለ/ የግብር አስገቢውን ባለሥልጣን ወይም ግብር ከፋዩን እንደነገሩ ሁኔታ ተጨማሪ ፍሬ ነገሮች ካሉ እነዚሁ እንዲያቀርብ መመሪያ ይሰጣል፣ እንዲሁም፣

ሐ/ እንደ ሁኔታው አስፈላጊነት፣ ግብር ከፋዩንም ሆነ ግብር አስገቢውን ባለሥልጣን፣ ወይም ማንኛውንም ሌላ ሰው፣ ማህበር፣ መንግሥታዊ መሥሪያ ቤት ወይም ድርጅት ግብር ከፋዩ ላቀረበው አቤቱታ አግባብ ያላቸውን ድጋፊ ማስረጃዎች እንዲያቀርብ ያዛል።

2 የእያንዳንዱ የይግባኝ ሰሚ ጉባኤ ሰብሳቢ፣

ሀ/ የይግባኝን ፍሬ ነገር የያዘውን ጽሑፍ የመጀመሪያ ደረጃ ምርመራ ያደርግበታል።

time to time by the Administrative Council of the Region, as appropriate.

115. **Powers and Duties of Appeal Commission**

1. The appeal commission shall have the authority:

a) To confirm, reduce or annual any assessment appealed against on the basis of established factual grounds and the law, and make such further consequential order thereon as may seem just and necessary for the final disposition of the matter;

b) To instruct the Tax Authority or the taxpayer to submit new facts, if any; and

c) To order the Tax Authority or the taxpayer or any other person or governmental department or agency, as the case may be, to produce supporting evidence relevant to the taxpayer's allegation.

2. An Appeal Commission's Chairperson shall:

a) make preliminary examination of memoranda or panel;

ለ/ የጉባኤውን አጀንዳ ያዘጋጃል።

ሐ/ የይግባኝ ክርክር በሚሰማበት ወቅት ሰብሳቢው ጉባኤው ላይ ይቀመጣል፤ እንዲሁም ሥነ-ሥርዓቱን ይመራል።

መ/ በቃለ-ጉባኤ የተያዙ ወይም በውሳኔ ውስጥ የተመዘገቡ የቃል ወይም የጽሑፍ ክርክሮች ሁሉ በሚገባ መመዘገባቸውንና ሕግ በሚያዘው ፎርም ዓይነት መዘጋጀታቸውን ያረጋግጣል።

ሠ/ በሰብሳቢነት የሚመራው ጉባኤ ስላከናወናቸው ተግባሮች ዓመታዊ ሪፖርት አዘጋጅቶ ያቀርባል።

1)06 የማስረዳት ኃላፊነት

የተወሰነ ግብር በዝቷል ወይም የግብር አስገሰው ባለሥልጣን የሰጠው ውሳኔ ትክክል አይደለም በሚል በሚቀርብ ክርክር የማስረዳቱ ኃላፊነት የተወሰነውን ግብር ወይም የባለሥልጣኑን ውሳኔ የሚቃወመው ሰው ይሆናል።

1)07 ደንብና መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

1 የመስተዳድር ምክር ቤት ለዚህ አዋጅ ተፈጻሚነት የሚያግዙ ደምቦችን የማውጣት ሥልጣን አለው።

2 የገ/አ/ል/ቢሮ በዚህ አዋጅ መሠረት ለሚወጡ ደንቦች አፈጻጸም የሚያስፈልጉ ዝርዝር መመሪያዎችን ሊያወጣ ይችላል።

b) Prepare the agenda for the panel;

c) Preside over and guide the proceedings;

d) ensure that the arguments are properly recorded in the minutes and the decision and that they conform to the prescribed form; and;

e) Submit an annual report about the accomplishment (performance) of the appeal commission or panel he presides over.

116. Burden of Proof

The burden of proving that an assessment is excessive or that a decision of the Authority is wrong lies on the person objecting to the assessment or decision.

117. Power to Issue Regulations and Directives

1. The Administrative Council shall have the authority to issue regulation for the proper implementation of this proclamation.

2. The Bureau of Finance and Economic Development may issue directives for the implementation of regulations issued under this proclamation.

ክፍል አሥራ አንድ

የመሸጋገሪያ ድንጋጌዎች

3 ይህ አዋጅ በሥራ ላይ በሚውልበት ወቅት መከፈል ያለባቸውና በመከፈል ላይ ያሉ የግብር ክፍያዎች ወይም ከማናቸውም ንግድ ሥራ፣ የሙያ ሥራ፣ የሾኬሽን ሥራና ከማናቸውም ሌሎች ሥራዎች የተገኘ ገቢ ወይም በገቢነት የተመዘገበ በሚመለከት በዚህ አዋጅ የተሻሩ ሕጎች ሁሉ ተፈጻሚነት አላቸው።

4 በዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች መሠረት የይግባኝ ሰሚ ጉባኤዎች እስከሚቋቋሙ ድረስ በአሁኑ ጊዜ በሥራ ላይ ያሉትን የይግባኝ ሰሚ ኮሚሲዮኖች ሁሉ ሥራቸውን እንደተለመደው በማካሄድ ይቀጥላሉ።

1)09 የተሻሩ እና ተፈጻሚነት የማይኖራቸው ሕጎች

1 ከማንኛውም ገቢ ግብር ስለማስከፈል የወጣው አዋጅ ቁጥር ከነማሻሻያ፣

2 ከካፒታል ዋጋ ዕድገት ጥቅም ላይ ግብር ለማስከፈል የወጣው አዋጅ ቁጥር 1)8/7፣

//3 የፌዴራል የግብር ይግባኝ ሰሚ ጉባኤን ለማቋቋም የወጣው አዋጅ ቁጥር 2)"3/09)(3፣ በዚህ አዋጅ ተሸረዋል።

4 ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረኑ ማናቸውም ሌሎች ሕጎች በዚህ አዋጅ ውስጥ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖራቸውም።

SECTION XI

Transition Provisions

118. Transitional Provisions

1. All laws repealed hereunder shall continue to apply to all liabilities that are already due and payable upon the coming into force of this proclamation nor are accrued in respect of income from trade, business, profession, vocations of any other activity taxable there under.

2. All existing Tax Appeal Commissions shall continue to function until such time as new Tax Appeal commission is established in accordance with the provisions of this proclamation.

119. Repealed and Inapplicable Laws

1. The Income Tax Proclamation No. 173 of 1961 and all amendments there to be hereby repealed.

2. Payment of Tax on Gains from Capital proclamation No 108/1994 is hereby repealed.

3. Federal Tax Appeal Tribunal Establishment proclamation No 233/2001 is hereby repealed.

4. All laws that are inconsistent with this proclamation shall not apply on matters covered under this proclamation.

1)! ይህ አዋጅ የሚፀናበት ቀን፣

ይህ አዋጅ ከሐምሌ ፲ ቀን ፱፻፵፮ ዓ.ም. ጀምሮ የፀና በመሆኑ እንደ ኢትዮጵያ አቆጣጠር ከሐምሌ ቀን ፱፻፵፮ ዓ.ም. ጀምሮ በማገኝ ገቢ ላይ ተፈጻሚነት አለው።

አሰላ ሐምሌ ፲ ቀን ፱፻፵፮.

ያረጋል አይሸሸም

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግሥት
ኝሬዚዳንት

//

120. Effective Date

This proclamation shall come into force as of Hamle 1/1994 E.C. onward, and shall apply to all income paid, received or earned from Hamle 1/1994 E.C. onward.

Done at Assossa, 28th Day of July 1995 E.C.

YAREGAL AYSHESHEM

PRESIDENT OF THE VENISHANGUL
GUMUZ REGIONAL STATE